

Femei în spațiul cosmic Women in space

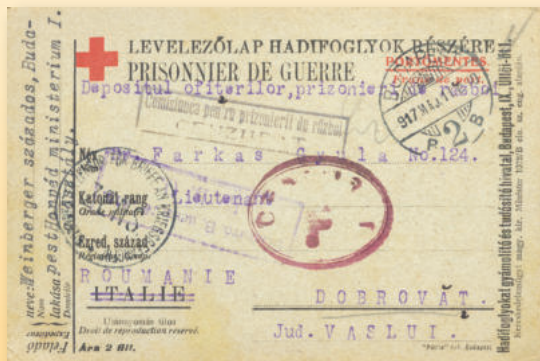
pagina 8 ✓

Dumitru-Dorin Prunariu
la 60 de ani

România 1917-1919 (I)

pagina 2 ✓

pagina 1 ✓

Mecanotelia
în SUA

pagina 30-31 ✓

Cluburile filatelice
postdecembriste (IV)

pagina 32-33 ✓

Parfum

de trandafir (I)

pagina 34-35 ✓

Ce facem? Trăim din
amintiri sau ne revenim?

pagina 36-39 ✓

Carte poștală ungară pentru prizonierii de război
expediată pe 11 mai 1917 din Budapesta prin poșta
ungară către Lagărul Dobrovăț.

Cartea poștală a fost cenzurată la expeditor,
Petrograd (Sankt Petersburg) și la sosire în România.

inEDITORIAL

Timbrele și politica

László KÁLLAI

Tezaurul filatelic românesc e pe cale să fie salvat. Recent, Senatul României a aprobat trecerea Tezaurului de la Compania Națională a Poștei Române în patrimoniul Băncii Naționale a României. După votul camerei superioare urmează a fi dezbătută și aprobată în Camera Deputaților, camera decizională în acest caz.

Despre aberațiile spuse și incompetenței care s-au pronunțat în ultimii ani nu vreau să mai vorbesc. Însă, în Senat, citind stenograma plenului din 2 octombrie 2012 am ajuns la concluzia că un singur demnitar a reușit să înțeleagă despre este vorba și de ce este importantă soarta tezaurului filatelic național. El se numește Iulian Urban.

Pentru a ilustra cele afirmate mai sus voi reda un fragment din

intervenția politicianului în plenul Senatului: „Ca să fim puțin mai clari și ca să înțelegem ce nu trebuie să votăm astăzi, discutăm despre tezaurul filatelic al României. În 1990, printre primele decrete date de Frontul Salvării Naționale, a fost cel prin care tezaurul filatelic național a fost trecut de la Banca Națională a României la Poșta Română. Curtea de Conturi a venit și a constatat că din tezaurul filatelic național lipsesc timbre, valori foarte mari. Raportul Curții de Conturi trebuia să meargă la Departamentul Național Anticorupție, care trebuia să meargă la Poșta Română și să ne spună, după 23 de ani, cine trebuie să se alinieze frumos către «colegiul electoral» de la Rahova sau Jilava. Nu s-a întâmplat lucrul acesta. Ce se dorește acum să se facă în Senat? Noi să votăm să trecem tezaurul filatelic național de la Poșta Română, ciuntit, înapoi la

Banca Națională. Cum să facem lucrul acesta? Noi nu știm, nu există un inventar. Nu putem noi, prin votul nostru de astăzi, să acoperim ce s-a furat din tezaurul filatelic național 23 de ani de zile.

De aceea, este o absurditate că ni se spune de către Guvern că trebuie să votăm acest lucrul. Întâi trebuie să se facă un raport, să se vadă ce s-a furat, să se stabilească cine sunt vinovații și, apoi, bineînțeles că trebuie pus la adăpost tezaurul filatelic național, pentru că, mâine-poimâine, vine un creditor al Poștei Române, cere insolvența și va fi mai grav, pentru că va cere să se pună sechestrul, să se scoată la vânzare tezaurul filatelic național, despre care, dacă nu-i clarificăm situația juridică, orice creditor al Poștei Române va spune: «Eu îl execut silit mâine».”

Femei în spațiu cosmic / Women in space

Fig. 1

Fig. 3

Fig. 6

Fig. 8

Fig. 9

Fig. 10

Fig. 12

Fig. 11

„Cu dorul de spațiul cosmic am rămas permanent în suflet”*

Dr. ing. Dumitru-Dorin PRUNARIU

În viață treci peste niște repere de timp care involuntar induc celor din jur o anumită atitudine față de tine și vârsta ta. Îmi amintesc când tatăl meu a împlinit 41 de ani și mă gândeam ce tată bătrân am! 60 de ani reprezintă un jalon față de care consideri inevitabil că ai intrat în ultima treime a vieții, deși este încă prematur să începi să numeri anii invers. Important este nu atât ce cifre vezi când te uiți în cartea de identitate, ci cât de activ ești profesional și cât de tânără este starea ta de spirit. Aici consider că atât de repede fug încă înainte încât nici vârsta, nici greutățile vieții de zi cu zi nu prea apucă să mă ajungă efectiv din urmă.

Pe lângă activitățile profesionale curente din țară, desfașor și activități internaționale fiind recent numit într-un Grup de experți guvernamentali, 15 din toată lumea, organizat conform unei rezoluții a Adunării Generale a ONU, pentru a analiza și elabora un raport privind măsurile de transparență și creștere a încrederii între state în domeniul activităților cosmice. Deja mă gândesc la organizarea congresului Asociației Exploratorilor Spațiului Cosmic de peste doi ani. Analizez periodic lucrări științifice și întocmesc evaluări în calitate de membru curator în cadrul Academiei Internaționale de Astronautică. Reprezintă România în Comitetul de relații internaționale al Agenției Spațiale Europene (ESA). Am uneori plăcerea și bucuria intelectuală de a participa la elevatele ședințe ale Academiei Române în calitate de Membru de Onoare al acesteia. Ca vicepreședinte al Fundației EURISC particip la proiecte de securitate și infrastructuri critice inclusiv cu China și Irak. Computerul și Internetul mă însoțesc peste tot, fiind elementele de bază în elaborarea materialelor pentru diferite prezentări și pentru o comunicare operativă și eficientă cu oricine de pe glob. Cu dorul de spațiul cosmic rămas permanent în suflet am ajuns să parcurg anual câte o orbită completă în jurul Pământului, însumată din traseele deplasărilor mele cu avionul. În

toată această a-
lterare și impli-
care permanen-
tă în tot felul de
activități profes-
ionale credeți că anii
mai au timp să mă ajungă din urmă?

Uneori sunt solicitat, mi se conferă câte o diplomă, o decorație, un trofeu. Nu pentru ele muncesc, dar dacă unii consideră că le merit...

Pe lângă toate acestea se întâmplă să mai treacă meteoric prin istoria României câte un guvern care să îți diminueze pensia militară, alți care să ți-o aducă la loc, o firmă a unor naționali abili în tertipuri financiare care să îți dea o țepă imobiliară pentru care îți plătești lunar tot salariul pe încă mulți ani de acum în colo fără să te alegi cu nimic... Asta e viața! Nu poate fi alcătuită numai din lucruri frumoase.

Mă gândesc ce aș face în toate demersurile mele profesionale fără sprijinul total al prestigioasei deja instituții publice cosmice românești, Agenția Spațială Română, deja membră cu drepturi depline a ESA? Același sprijin total îl am și din partea Ministerului Afacerilor Externe. Și ce m-aș face fără sprijinul familiei, al soției care a devenit foarte răbdătoare și înțelegătoare, al fiilor și familiilor lor și fără mângâierea între deplasări a nepoților? Sigur nu aș face atât de mult cât încă mai pot face astăzi.

*Articol integral pe www.jurnalul.ro, 27 septembrie 2012

Nota editorului:

Dumitru-Dorin Prunariu (n. 27 septembrie 1952, Brașov) este primul cosmonaut român. La 14 mai 1981 a devenit primul și singurul român care a zburat vreodată în spațiul cosmic. A participat la misiunea Soiuz 40 din cadrul programului spațial „Intercosmos” și a petrecut în spațiu 7 zile, 20 de ore și 42 de minute. Este de profesie inginer aeronautic. A fost pe rând ofițer inginer în cadrul Comandamentului Aviației Militare, șef al Aviației civile române, președinte al Agenției Spațiale Române (1998-2004), ambasador al României în Federația Rusă, președinte al Comitetului ONU pentru Explorarea Pașnică a Spațiului Extra-atmosferic, președinte al Asociației Exploratorilor Spațiului Cosmic.

Evocăm acest moment enunțând câteva din lucrările care îi sunt consacrate:

- Muscă, Annie. - *Dumitru-Dorin Prunariu biografia unui cosmonaut*, Ed. Adevărul, 2012, 304 pag.
- Prunariu, Dumitru-Dorin dr. ing. - *Considerații perso-*

nale la aniversarea a 50 de ani de cosmonautică pilotată / Personal reflexions on the 50th anniversary of human spaceflights, philatelica.ro, III, nr. 2 - martie-aprilie 2011, 1-3.

- Kállai, László - *Primul și singurul cosmonaut român*, philatelica.ro, I, nr. 4 - octombrie 2009, 20-21.

- Șoșeanu, Lucia - *Expoziția Evenimentele cosmonautice - aniversări 2011*, philatelica.ro, III, nr. 3(14) - mai-iunie 2011, 30-33.

- Dobrescu, Dan N. - *Zborul stației orbitale SALIUT 6*, *Filatelia*, LI(541), 5, 2001, 6-9 & cop 2.

- Dobrescu, Dan N. - *SALIUT 6 orbital complex, astrophilatic catalog*, Romfilatelia Publishing House, 2006, 128 pag.

- Dobrescu, Dan N. - *Contribuții la evocarea unor evenimente 1985-2008 / Contributions to the evocation of some events 1985-2008*, AXA 2008, 224 pag.

- Dobrescu, Dan N. - *Dumitru-Dorin Prunariu - the first Romanian spaceman*, exhibit, web site address -

<http://www.philatelica.ro/06.html>

Noi informații despre prizonierii de război și despre internații civili din România 1917-1919 (I)

ing. Călin MARINESCU, engineer

Informațiile de bază privind corespondența poștală din lagărele de prizonieri de război și internați civili din România cuprinzând instrucțiunile și regulamentele de expediere/primire a corespondenței, localizarea lagărelor care au găzduit prizonieri de război și internați civili, informații generale despre lagăre, cât și informații poștale specifice pentru anumite lagăre, care au putut fi găsite, au fost prezentate în două volume ale autorului acestui studiu publicate în anii 1998¹ și 2001².

În anul 2003 a fost publicat un volum de către dr. Andrei Șiperco³, care reproduce documente elvețiene din perioada 1917-1919 privind inspecții în lagărele de prizonieri de război și de internați civili din România. Deși în volum dr. A. Șiperco⁴, cu excepția unei scurte prezentări, nu a făcut nici o analiză a rapoartelor elvețiene, punând într-o ipostază foarte defavorabilă autoritățile române (ca și în alte volume ale domniei sale), totuși din rapoarte au putut fi extrase pentru acest articol informații prețioase pentru istoria poștală din punct de vedere filatelic.

1. Lagăre de PRIZONIERI DE RĂZBOI

Lagărele de prizonieri de război din România și Ungaria organizate de către Armata Română au fost prezentate mai sumar sau mai detaliat, așa cum au fost găsite informațiile, până la editarea celor două volume^{1,2}, anul 1998, respectiv anul 2001.

Numărul de prizonieri de război/internați civili dintr-un lagăr era într-o continuă schimbare în funcție de: venirea, îmbolnăvirea, decesul, detașarea, plecarea, eliberarea etc. prizonierilor. Pentru o mai bună evaluare a corespondenței prizonierilor de război este necesară o cunoaștere cât mai amănunțită a acestei fluctuații.

În *Tabelul nr. 1* este prezentată situația oficială primită de inspectorii elvețieni de la Marele Stat Major Român, privind numărul și structura pe cetățenii (țări de origine) a prizonierilor de război străini de pe teritoriul României neocupate la data de 11 februarie 1918 (dată la care o parte dintre prizonieri fuseseră deja eliberați).

În conformitate cu consemnările inspectorilor elvețieni în rapoartele lor, cifrele din *Tabelul nr. 1* nu ►►►

New information about prisoners of war and civil inmates in Romania 1917-1919 (I)

ing. Călin MARINESCU, engineer

The basic information regarding postal correspondence from the prisoners of war and civil inmates camps from Romania containing the instructions and rules of sending / receiving mail, location of the concentration camps that have hosted prisoners of war and civil inmates, general information about concentration camps, as well as postal information specific for some camps, that could be found, were presented in two volumes by the author of this study published in the years 1998¹ and 2001².

In the year 2003 a volume was published by Dr. Andrei Șiperco³, which reproduced Swiss documents from the period 1917-1919, regarding inspections in war prisoners and civil inmates' concentration camps in Romania. Although in that volume dr. A. Șiperco⁴, with the exception of a short presentation, did not perform any analysis on the Swiss records, putting the Romanian authorities in a highly unfavorable stance (just as in other volumes of his), from the records there were still precious information to be extracted for this article on postal history from the philatelic point of view.

1. PRISONER OF WAR concentration camps

The prisoners of war concentration camps in Romania and Hungary organized by the Romanian Army were presented in less or more details, to the extent to which information could be found, until the publication of the two volumes^{1,2} in the year 1998 and 2001.

The number of POW / civil inmates in a concentration camp was in a continuous shift based on: taking in, sickening, death, detach, leaving, releasing etc of prisoners. A highly detailed understanding of this fluctuation is necessary for a better evaluation of POW correspondence.

In *Table no. 1* it is shown the official situation received by the Swiss inspectors from The Romanian General Staff, regarding the number and structure of citizens (country of origin) of foreign POW on the Romanian territory unoccupied on February 11th, 1918 (at which date some of the prisoners were already set free).

According to Swiss inspectors' writings in their reports, the numbers in *Table no. 1* weren't exact, ►►►

¹ Marinescu, Călin ing. - *Poșta militară română 1859-1995 și corespondența prizonierilor de război / Romanian military post 1859-1995 and prisoners of war correspondence*, București, 1998.

² Marinescu, Călin ing. - *Istoricul poștei militare române 1859-2000 / Romanian military post historic 1859-2000*, București, 2001.

³ Șiperco, Andrei - *Tragedii și suferințe neștiute. Prizonierii de război și internații civili în România 1917-1919*

/ Unknown tragedies and sufferings. Prisoners of war and civil inmates in Romania 1917-1919, București, 2003.

⁴ Dr. Andrei Șiperco este Consilier relații III la Institutul Diplomatic Român și conferențiar universitar în cadrul catedrei de Studii Europene, Departamentul Studii Culturale, Facultatea de Litere, Universitatea din București / It is to be mentioned that Dr. Andrei Șiperco is Counselor III at the Romanian Diplomatic Institute and an associate professor in the chair of

European Studies, Cultural Studies department, Literature Faculty, in the University of Bucharest.

⁵ Vezi și / See also Săvoiu, Emanoil ing. - *Rută poștală a corespondenței - WWI POW din lagărul de ofițeri străini Dobrovăț - Vaslui în perioada decembrie 1917 - iunie 1918 / Postal mail route - WWI POW from the foreign officers camp Dobrovăț - Vaslui in the period December 1917 - June 1918*, philatelica.ro, IV, nr. 2(19), martie-aprilie 2012, p. 6-7

Tabel nr. 1 - Situația oficială a prizonierilor de război în data de 11 februarie 1918

Tabel no. 1 - Official situation of POW on February 11th, 1918

Nr. crt.	Denumire lagăr prizonieri de război / și unguri /	Austrieci (probabil și unguri) /	Germani / Germans	Bulgari / Bulgarians	Turci / Turks
Crt. no.	POW concentration camp name	Austrians (probably and Hungarians)			
a) Ofițeri prizonieri / POW officers					
1	DOBROVĂȚ	139	54	-	8
b) Trupă / Body of soldiers					
1	DOBROVĂȚ	42	20	-	-
2	COPOU	401	3	-	-
3	ȘIPOSE	4.034	396	90	90
4	BĂRLAD	2.481	507	7	68
5	RĂCĂCIUNI	1.721	1.443	-	-
6	MĂSTĂCANI	951	29	32	147
	Total	9.778	2.450 (2.452)	129	315 (315)

Cover - Hungarian post card for prisoners of war sent on May 11th, 1917 from Budapest by Hungarian post office to Camp Dobrovăț⁵.

The post card was censored at the sender and also at Petrograd (Sankt Petersburg) and at arrival in Romania.

Tabel nr. 2 - Situația prezenței prizonierilor de război din România în perioada 4 februarie - 13 martie 1918

Tabel no. 2 - Situation of POW in Romania in the period February 4th - March 13th 1918

Nr. crt.	Data / Date	Total prizonieri / Total of POW	Austro-ungari / Austro-Hungarians	Germani / Germans	Bulgari / Bulgarians	Turci / Turks	Observații / Comment
Crt. no.	1918 *						
1	Lagăr / Camp DOBROVĂȚ	28 mar. / Mar. (1917)	167				
	4 feb. / Feb.	265	181	74	-	-	201 ofițeri / officers , 64 ordonanțe / officer's servants
2	Lagăr / Camp ȘIPOSE	18 oct. / Oct. 8, 9 feb. / Feb. **	1.700 4.616	1.250 4.042	275 398	100 86	75 90
3	Depozit de muncă / Work depot BĂRNOVA	12 feb. / Feb.	336	292	26	-	18
4	Depozit de muncă / Work depot SOCOLA	12 feb. / Feb.	238	231	7	-	-
5	Depozit de triere / Sorting depot COPOU	12 feb. / Feb.	467	464	3	-	-
6	Lagăr / Camp RĂCĂCIUNI ***	27 feb. / Feb.	2.547	1.535	1.012	-	-
7	Lazaret nr. 220 / Lazaret no. 220 BACĂU	28 feb. / Feb.	20	...	...	...	...
8	Lagăr / Camp COTNARI - CURJOIA	3 mar. / Mar.	208	68	140	-	-
9	Lagăr / Camp COTNARI - STROEȘTI	4 mar. / Mar.	241		148		Lagărul există din 19 ian. 1918 / Camp exists from Jan. 19 th , 1918
10	Lagăr / Camp COTNARI - HODORA	4 mar. / Mar.	200	...	15		
11	Spitalul din / Hospital in HÂRLAU	4 mar. / Mar.	2	-	2	-	-
12	Lagăr / Camp HELEȘTENI	5 mar. / Mar.	301	...	16		
13	CUZA VODĂ	5 mar. / Mar.	-	-	-	-	****
14	Lagăr / Camp BĂRLAD	7 mar. / Mar.	961 / 2.873	708 / 2.402	246 / 497	6 / 7	1 / 67 *****
15	Depozit de muncă / Work depot BĂSEȘTI	5 mar. / Mar.	375	...	...	...	...
16	Fermă / Farm ZORLENI	8 mar. / Mar.	70	55 unguri / Hungarians	15	-	

17	Lagăr / Camp ALBIȚA	11 mar. / Mar.	362	...	...	...	...	Era un fost lagăr / Ex-concentration camp
18	Depozit de muncă / Work depot SCOPOCENI	11 mar. / Mar.	40	...	...	...	...	Pentru muncă / For work
19	Lagăr / Camp MĂSTĂCANI	8 mar. / Mar.	115 / 1.092	... / 893	... / 24	... / 30	... / 147	*****
20	Fermă / Farm ROGOJENI	10 mar. / Mar.	31	...	...	...	...	
21	Fermă / Farm VLĂDEȘTI	10 mar. / Mar.	30	2	11	-	17	
22	Depozit de muncă / Work depot DRĂGUȘENI	8 mar. / Mar.	73	-	unguri / Hungarians 66	-	7	
23	Ferma / Farm SLOBOZIA-OANCEA	10 mar. / Mar.	15	-	unguri / Hungarians 2	-	13	
24	Gara / Station LASCĂR-CATARGIU	8 mar. / Mar.	108	7	87	4	10	
25	Spitalul militar / Military hospital IAȘI	13 mar. / Mar.	101	...	...	...	...	
26	Fabrica din / Factory in IAȘI	13 mar. / Mar.	-	-	-	-	-	*****

*În cazul altui an - 1917 - acesta a fost trecut între paranteze / In another year's case -1917- this was written between bracket

** Erau dezertori ruși înainte de a fi lagăr de prizonieri de război. Pe 24 decembrie 1916 au sosit 8.000 prizonieri de la Tecuci, atunci lagărul avea 16.000 prizonieri / There were

Russian runaways before this was a concentration camp; on 24 December 1916 8,000 prisoners arrived from Tecuci. Then the camp held 16,000 prisoners.

*** Fusesse un depozit de prizonieri, iar de la 3 iulie 1917 s-a inaugurat un lagăr de ~4.000 prizonieri / Used to be a prisoner depot, but from 3 July 1917 it

opened as a camp for ~4,000 prisoners ***** Prizonierii nu se mai aflau în sat de 4 zile / The prisoners had left the town 4 days ago

***** Nr. prizonieri rămași în lagăr / nr. prizonieri în total / Nr. prisoners still in camp / nr. of total prisoners

***** Nu mai erau prizonieri de 2 zile / No more prisoners from 2 days ago

ar fi fost exacte, fiecare raport cuprinzând un număr puțin diferit de prizonieri de război, mai ales că inspecțiile au fost făcute la date puțin diferite de data când s-a transmis situația oficială din 11 februarie 1918.

În *Tabelul nr. 2* este prezentată situația prezenței prizonierilor de război din România în perioada 4 februarie - 13 martie 1918 în conformitate cu consemnările inspectorilor elvețieni în rapoartele lor.

În *Tabelul nr. 3* este prezentată situația lagărelor de prizonieri unguri din România și Ungaria din anul 1919 în conformitate cu consemnările inspectorilor elvețieni în rapoartele lor.

Returnarea prizonierilor de război de la Szolnok (Ungaria) s-a făcut astfel:

- 6 decembrie 1919 - 700 prizonieri;
- 8 decembrie 1919 - 1.400 prizonieri;
- 10 decembrie 1919 - 650 prizonieri.

La sfârșitul lunii noiembrie 1919 și începutul lunii decembrie 1919 au fost predați prizonierii deținuți în lagărele de pe malul stâng(?) al Tisei și o parte din cei de pe malul drept(?).

Din analiza informațiilor prezentate în *Tabelele nr. 1, 2 și 3* se pot trage cel puțin două concluzii:

- au fost trimise/primate corespondențe ale prizonierilor de război către/din următoarele țări: Germania, Austro-Ungaria, Bulgaria și Turcia.

- știindu-se structura țărilor de origine a prizonierilor de război din lagăre se poate presupune o pondere teoretică a corespondențelor pe țări de destinație/de origine, stabilindu-se astfel un grad teoretic de raritate.

each report containing a POW number slightly different, especially due to the fact that the inspections were made on a date a little different than the date the official situation of February 11th, 1918 was transmitted.

In *Table no. 2* it is shown the POW situation in Romania in the period February 4th - March 13th 1918 in accordance with the Swiss inspectors' writings in their reports.

In *Table no. 3* it is shown the situation of Hungarian prisoners' camps in Romania and Hungary in the year 1919 according to the Swiss inspector's writings in their reports.

Returning of the POW from Szolnok (Hungary) was made as follows:

- December 6th 1919 - 700 prisoners;
- December 8th 1919 - 1,400 prisoners;
- December 10th 1919 - 650 prisoners.

At the end of November 1919 and the beginning of December 1919 there were released prisoners held in camps on the left shore (?) of Tisa and some of the ones from the right shore (?).

Analyzing the information presented in *Table no. 1, 2 and 3* we can draw at least two conclusions:

- there were POW correspondences sent / received to / from: Germany, Austro-Hungary, Bulgaria and Turkey.

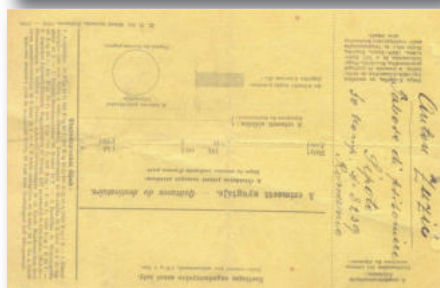
- knowing the structure of the country of origin of the POW in camps, we can assume a theoretical share of correspondence based on the country of destination/ origin, therefore establishing a theoretical degree of rarity.

Tabel nr. 3 - Situația lagărelor de prizonieri unguri în 1919
Tabel no. 3 - The situation of Hungarian prisoners' camps in 1919

Nr. crt.	Denumire lagăr prizonieri de război / Crt. POW concentration no. camp name	Data / Date 1919	Nr. prizonieri existenți la data vizitei / No. of prisoners at the date of visit	Observații / Comment
A. România / Romania				
1	VULPĂCEȘTI și / and DAGUKA	30 iun. / June	870	4 lagăre aproape de linia ferată Roman - Vaslui / 4 camps near of railway Roman - Vaslui
2	ARAD	10 oct. / Oct.	779 și / and 61 bolnavi / sick	
3	BRAȘOV	1 iun. / June	3.550 prizonieri și / POW and 900 internați civili / civil inmates	3.000 de prizonieri au fost eliberați în următoarele zile / 3.000 POW were released in the following days
4	CRAIOVA	20 oct. / Oct.	370	
5	CRISTIAN (Christian)	11 oct. / Oct.	...	
6	RĂȘNOV (Râjnov)	24 oct. / Oct.	800	
7	FĂGĂRAȘ	24 oct. / Oct.	1.400	
		1 iun. / June	1.373	
			602	
8	Spitalul / Hospital BERTALON (Brașov)	22 oct. / Oct.	~ 48	
B. Ungaria / Hungary				
1	CHEPPEL	~ 23 noe. / Nov.	2.263 soldați / soldiers	
2	CZEGLED	12 sept. / Sept.	800 soldați și / soldiers and 40 ofițeri / officers	
		~ 23 noe. / Nov.	3.530 soldați și / soldiers and 3 ofițeri / officers	
3	KESKEMENT	~ 23 noe. / Nov.	3.501 soldați / soldiers, 89 aspiranți și / midshipmen and 6 ofițeri / officers	
4	Spitalul din / Hospital of IAȘI	~ 23 noe. / Nov.	78 bolnavi / sick	
5	KISKUNFÉLGEHAZA	~ 23 noe. / Nov.	440 soldați și / soldiers and 4 ofițeri / officers	
6	SZOLNOK	~ 23 noe. / Nov.	2.492 soldați / soldiers, 15 studenți în medicină / medicine students, 3 aspiranți și / midshipmen and 3 lt. medici / lieutenant doctor	
7	TAPIOȘULY	~ 23 noe. / Nov.	2.787 prizonieri / POW	
8	UJSAG	~ 23 noe. / Nov.	360 soldați / soldiers	
9	Spitalul militar / Military hospital BUDAPESTA	~ 23 noe. / Nov.	364 prizonieri / POW	

Mandat postal internațional ungar pregătit pentru expediere (dar probabil neexpediat) după 1 decembrie 1918 de către un expeditor din Austria prin poșta SHS (regatul sârbilor, croaților și slovenilor) spre Berna (Elveția) pentru un prizonier de război din Lagărul Șipote. Hungarian international postal order ready for sending (but probably never sent) after December 1st 1918 by a sender from Austria through SHS post office (Serbian, Croat and Slovenian kingdom) to Bern (Switzerland) for a prisoner of war in Camp Șipote.

Ing. Călin MARINESCU, născut în anul 1955 la Dorohoi, licențiat al Institutului Politehnic din Iași, Facultatea de inginerie chimică. Preocupări filatelice: istorie poștală în legătură cu România.
 Contact: romexim.star@b.astral.ro.

Eng. Călin MARINESCU, is native of Dorohoi, Romania, and received his education in engineering. Working in philately: postal history in connection with Romania.
 Contact: romexim.star@b.astral.ro

Carte poștală românească pentru prizonierii de război expedită de un prizonier ungur din Lagărul Șipote către familia sa din Ungaria. Expedierea s-a făcut prin curier diplomatic după cenzurare.

Romanian post card for prisoners of war sent by a Hungarian prisoner from Camp Sipote to his family in Hungary.

The shipping was done by diplomatic courier after censorship.

Carte poștală românească pentru prizonierii de război expedită de un prizonier german din Lagărul Dobrovăț către Crucea Roșie suedeză.

Expedierea s-a făcut prin curier diplomatic. Romanian post card for prisoners of war sent by a German prisoner from Camp Dobrovăț to the Swedish Red Cross.

The shipping was done by diplomatic courier.

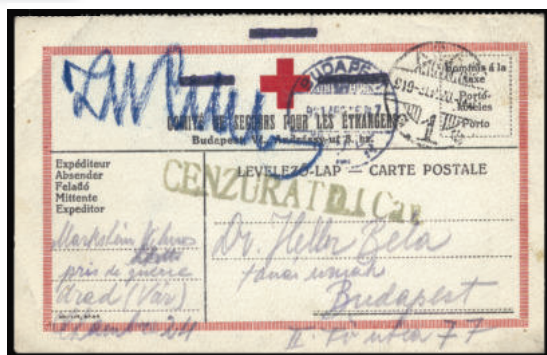
Carte poștală civilă expedită prin poșta română pe 23 iulie 1919 de un ofițer ungur prizonier în Lagărul Craiova și sosită la Debrețin în cursul anului 1919, data exactă fiind ilizibilă. Cartea poștală a fost cenzurată în lagăr, primind și ștampila „LIBERA EXPEDIERE”.

Civil post card sent through Romanian post office on July 23rd, 1919 by a Hungarian officer, prisoner in Camp Craiova, and received in Debrețin during the year 1919, the exact date being unreadable.

The post card was censored in the camp, receiving the stamp 'FREE FOR SHIPPING'.

Carte poștală tip Crucea Roșie expedită prin poșta română pe data de 20 septembrie 1919 de un prizonier de război ungur din Lagărul Arad și sosită la Budapesta (ștampila poștei ungare) pe 6 aprilie 1921 (probabil 1920). Corespondența a fost cenzurată de cenzorul Diviziei I Cavalerie. Post card Red Cross type sent via Romanian post office on September 20th 1919 by a Hungarian prisoner of war from Camp Arad and arrived at Budapest (Hungarian post stamp) on April 6th, 1921 (probably 1920).

The correspondence was censored by the First Divisions Cavalry censorship.

Top descoperiri românești (X)

Pila Karpen

Dan N. DOBRESCU

O pilă electrică, produs al inteligenței românești, furnizează energie de 62 ani, fără întrerupere. Inventatorul a fost Nicolae Vasilescu-Karpen¹ (n. 10/22 decembrie 1870, Craiova - d. 2 martie 1964, București), om de știință, inginer, fizician, membru titular al Academiei Române (6 iunie 1923), membru de onoare al *Société française des électriciens*.

A inventat *pilele Karpen*, care funcționează folosind exclusiv căldura mediului ambiant. În Muzeul Național Tehnic Prof. ing. Dimitrie Leonida din București există un obiect de patrimoniu care stă într-un seif metalic blindat, chiar în biroul directorului muzeului. Este vorba despre *pila termoelectrică cu temperatură uniformă*, cunoscută sub numele de *pila Karpen*, realizată în 1950 (brevetată în 1922). Aparatul este, de fapt, un *perpetuum mobile*, adică un dispozitiv care generează energie la nesfârșit fără intervenție din exterior.

După aprecierea profesorului I. Solomon, președinte al *Société française des électriciens*, prof. Nicolae Vasilescu-Karpen a inventat *pila de combustie cu o jumătate de secol înainte ca oamenii să ajungă pe Lună datorită ei*.

Realizarea lui Nicolae Vasilescu-Karpen a fost evocată prin punerea în circulație la București a unei ștampile ocazionale² (Fig. 1) care menționează: locul în care poate fi admirat și astăzi un exemplar al acesteia - Muzeul Național Tehnic Prof. ing. Dimitrie Leonida, schema realizării³, precum și faptul că aceasta reprezintă un *perpetuum mobile* de speța a II-a.

Top Romanian discoveries (X)

Karpen's cell

An electric cell, product of the Romanian intelligence, which provides energy continuously for 62 years. The inventor was Nicolae Vasilescu-Karpen (born on December 10 / 22, 1870, Craiova - died on March 2nd, 1964, Bucharest), scientist, engineer, member of the Romanian Academy (June 6th, 1923), honorary member of *Société française des électriciens*.

He invented *Karpen's cells*, which is working using exclusively the heat of the environment. At *The Dimitrie Leonida National Technical Museum* there is an object of patrimony locked into an armored metal safe, in the Director's office. This is the *uniform-temperature thermoelectric cell*, known as *Karpen's cell*, built in 1950 (patented in 1922). The machinery is in fact a *perpetuum mobile*, a device providing continuous energy without any intervention from the exterior.

In Prof. I. Solomon opinion, President of *Société française des électriciens*, Prof. Nicolae Vasilescu-Karpen invented the combustion cell half century before men go to the Moon due to it.

Nicolae Vasilescu-Karpen's achievement was evoked by launching into circulation an occasional cancellation² (Fig. 1) specifying: the place where a copy of it could be admired even today - *The Dimitrie Leonida National Technical Museum*, its realisation scheme³, and also the fact that it represents a *perpetuum mobile* of type 2.

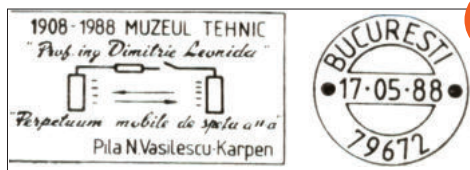

Fig. 1

Fig. 2

¹ Creativitate și inovație, Anul european 2009, 27 inventatori români, Agenția pentru Strategii Guvernamentale, București, 2009, p. 28.

² Dobrescu, Dan N. - *Contribuții la evocarea unor evenimente 1985-2008*, AXA, 2008, p. 26.

³ Este vorba (Fig. 2), în fapt, despre două pile electrice legate în serie, care pun în mișcare un minimotor galvanometric. Acesta, la rândul său, mișcă o paletă conectată la un întrerupător. La fiecare jumătate de rotire paleta deschide circuitul, pentru ca la a doua jumătate să-l închidă. Timpul de rotație a elicei era calculat în așa fel încât pilele să aibă timp de reîncărcare, respectiv pentru refacerea polarității în perioada cât circuitul este deschis. Minimotorul și paletele aveau drept scop demonstrarea faptului că pilele furnizează energie electrică.

¹ Creativity and innovation, European year 2009, 27 Romanian inventors, Agency for Governmental Strategies, Bucharest, 2009, p. 28.

² Dobrescu, Dan N. - *Contributions to the evocation of some events 1985-2008*, AXA, 2008, p. 26.

³ In fact it's about (Fig. 2) two series-connected electric cells moving a small galvanometric motor. In turn it moves a blade that is connected to a switch. With every half rotation, the blade opens the circuit and closes it at the start of the second half. The blade's rotation time had been calculated so that the cells have time to recharge and that they can rebuild their polarity during the time that the circuit is open. The purpose of the motor and the blades was to show that the cells generate electric power.

Femei în spațiul cosmic

Istoria complexă a zborurilor cosmice iese în ultima vreme din paginile documentelor secrete și, dacă „scormonim” pe *Internet*, găsim mereu informații care au fost ferite de ochiul publicului vreme de decenii. În privința documentării asupra unor momente, pe care am vrut să le surprind în acord cu titlul acestui articol, pot spune - pentru a nu știu câta oară - că acea axiomă a filozofilor după care *cunoașterea este fără sfârșit* (și tocmai în aceasta constă farmecul cunoașterii umane, indiferent că ea se referă, să zicem, la domeniul fizicii sau la cel al istoriei) va rămâne un adevăr valabil atât timp cât omenirea va exista pe Pământ ori, cândva - peste milioane și milioane de ani, în alte colțuri de Univers.

Noi, cei din generația *post World War II*, care am făcut primii pași spre școală și ne-am format ca oameni în perioada Războiului Rece și a faimoasei Curse spațiale - o cursă declarată pașnică, dar în fapt una de dominare militară reciprocă între cele două mari puteri ale lumii, eram fascinați de evenimentele cosmice la care asistam și îi aveam ca modele de urmat în viață tocmai pe acei cosmonauți/astronauți despre ale căror călătorii în spațiul cosmic citeam în presa vremii ori ascultam la posturile de radio. Mai târziu, la maturitate, aveam să aflăm că eram în viață tocmai prin menținerea unui relativ și fragil echilibru, aflat permanent în plină dinamică evolutivă, între cei doi mari competitori mondiali din domeniul tehnologic spațial, dar mai ales din cel al terorii atomice. Și aceasta pentru că dintotdeauna politicienii au folosit gândirea savanților în scopuri militare, iar racheta a fost privită încă de la începuturile sale ca un vector de transport al unor încărcături distrugătoare cât mai aproape de o țintă vizată în mod premeditat. Dar noi, copiii, ne minunam și ne bucuram când aflam de primul satelit artificial al Pământului, apoi de primul om în cosmos - Iuri Alekseevici Gagarin, ori de prima femeie în spațiul cosmic - Valentina Vladimirovna Tereșkova. Da, ei au fost eroii premierelor spațiale și, la început, cei din Est păreau a conduce cursa. A fost însă - mai degrabă - o cursă umăr la umăr, iar selecția, testarea, apoi pregătirea și antrenarea loturilor de candidați pentru zborul în spațiul cosmic au solicitat eforturi umane și cheltuieli financiare foarte mari din partea națiunilor implicate în această întrecere.

Din documente relativ recent date publicității reiese că, în ceea ce privește zborul cosmic al unei femei, primii care s-au gândit la această opțiune au fost americanii. Cercetătorul independent dr. William Randolph Lovelace II, cel care și-a adus aportul la stabilirea unor teste pentru astronauții de sex masculin ai NASA, a devenit curios să știe, cum și dacă, femeile ar putea trece aceleași teste. Dr. Lovelace considera că femeile ar putea fi mai potrivite pentru călătoriile spațiale deoarece sunt mai scunde și mai ușoare decât bărbații, ocupând mai puțin spațiu în cabină și utilizând mai puțin oxigen; femeile sunt mai ▶▶▶

Florin
PATAPIE-RAICU

Women in space

The intricate history of cosmic flights surfaces lately from the pages of secret documents and if we „poke” on the *Internet*, we can always find out of sight information protected from the public eye for decades. In the process of documenting on some moments, which I wanted to capture in line with the title of this article, I can say

- for the umpteenth time - that the axiom of philosophers by which *knowledge is endless* (and precisely therein lies the charm of the human knowledge, whether it refers - let's say - to the physics or the history) will remain a valid truth as long as the humanity will be living on Earth or, someday - over millions of years - in other parts of the Universe.

We, those belonging to the *post World War II* generation, who have taken the first steps to school and came into adult life during the Cold War and the famous Space Race - a race declared peaceful, but in fact one of mutual military dominance between the two great powers of the world, we were fascinated by the cosmic events we witnessed and had as role models just those cosmonauts / astronauts about whose space travel we were reading at that time in the press or listening about on the radio. Later, in adulthood, we came to know that we were alive just by maintaining a relative and fragile balance, permanently in a full evolutionary dynamics between the two main global competitors in the field of space technology, but most of all in that of the nuclear terror. This is because the politicians always used the scientists' minds for military purposes and the rocket was seen since its inception as a vector for the transport of a destructive payload as close to a deliberately selected target. But we, the children, we marveled and rejoiced when we found out about Earth's first artificial satellite, then the first man in space - Yuri Alekseyevich Gagarin, or the first woman in space - Valentina Vladimirovna Tereshkova. Yes, they were the heroes of space premieres and, at first, the East seemed to have taken the lead in the race. Last but - rather - it was a race shoulder to shoulder, and the selection, the testing and then the preparation and training of candidates for flight in space called a huge human effort and financial costs of the nations involved in this competition. The documents recently released show that, in terms of cosmic flight of a woman, the first who thought of this option were the Americans. The independent researcher Dr. William Randolph Lovelace II, who has contributed to the establishment of male tests of NASA astronauts, became curious to know how and whether women could pass the same tests. Dr. Lovelace believed that women may be better suited for space travel because they are shorter and lighter than men, occupying less space in the cabin and using less oxygen; women are more tolerant to pain, cope better with the isolation and are not as ▶▶▶

tolerante la durere, fac față mai bine unui regim de izolare și nu sunt atât de sensibile la radiații. În anul 1960, Lovelace o invită pe Geraldyn „Jerrie” Cobb, o aviatoare consacrată, să se supună aceluiași provocări riguroase precum bărbații.

Cobb a devenit prima femeie din SUA care a promovat toate cele trei faze de testare la care a fost supusă. Lovelace și Cobb au recrutat apoi alte 24 femei, care au fost supuse unor teste fizice și analize medicale în același mod ca astronauții bărbați selecționați de către NASA la 9 aprilie 1959 pentru *Proiectul Mercury*. În cazul candidatoelor femei, proiectul nu a aparținut NASA, ci a fost finanțat (la modul strict privat) de renumita aviatoare Jacqueline Cochran. Programul a fost denumit FLAT - acronimul de la *First Lady Astronaut Trainees (Primele Doamne Astronaut Stagiere)*. Toate candidatele erau aviatoare cu o înaltă experiență. În vederea selecționării, Lovelace și Cobb au examinat dosarele a peste 700 de femei pilot și nu au invitat nicio persoană cu mai puțin de 1000 de ore de zbor la activ. Unele au fost selecționate prin *Ninety-Nines*, o organizație a piloților-femei în care și Cobb era membră, iar altele au răspuns după ce au auzit prin intermediul prietenilor despre această oportunitate. În final, după o selecție riguroasă însoțită de descalificările inerente, 13 femei au trecut aceleași teste ca și bărbații din grupul *Mercury 7*, în unele situații depășindu-i pe aceștia. Rezultatele testelor au fost apoi anunțate la o conferință de la Stockholm, Suedia.

Cele 13 femei, care au trecut testele fizice și analizele medicale identice cu cele ale primului grup de bărbați astronauți americani - *Mercury 7*, au fost următoarele: Geraldyn „Jerrie” Cobb, Bernice „Bea” Trimble Steadman, Jane „Janey” Hart, Geraldine „Jerri” Sloan Truhill, Rhea Allison Woltman, Sarah Lee Gorelick Ratley, Jan Dietrich, Marion Dietrich, Myrtle Cagle, Irene Leverton, Gene Nora Stumbough Jessen, Jean Hixson și Wally Funk.

Dar acestor doamne, adevărate campioane ale pilotajului, nu le-a fost dat să zboare în spațiu. NASA, care se aștepta ca respectivele candidate din grupul FLAT să eșueze la teste, luase decizia politică de a nu alege nicio femeie pe listele de astronauți. Audierile din anul 1962 pe acest subiect în cadrul Congresului nu au schimbat politica NASA - chiar dacă soțul uneia dintre candidate, senatorul Philip Hart, a pledat pentru includerea femeilor în loturile de astronauți.

În anul 1963, când sovietica Valentina Tereshkova a devenit prima femeie care a zburat în spațiu, NASA a închis pentru multă vreme subiectul referitor la testarea femeilor în cadrul vreunui program de formare pentru candidații astronaut.

Denumirea *Mercury 13* a fost inventată în anul 1995 de către producătorul hollywoodian James Cross, prin analogie cu denumirea *Mercury 7* dată grupului celor 7 astronauți bărbați selecționați, dar *Mercury 13* nu a fost parte a vreunui program al NASA cu astronauți, nimeni din acest grup nu a zburat în cosmos și, de fapt, niciodată cele 13 femei candidate la calitatea de astronaut nu s-au cunoscut ca ▶▶▶▶

sensitive to radiation. În 1960, Lovelace invites Geraldyn „Jerrie” Cobb, a dedicated aviatrix to undergo the same rigorous challenges as men.

Cobb became the first American woman who has passed all three stages of testing that she undergone. Lovelace and Cobb then recruited another 24 women who were subjected to physical and medical tests in the same way as male astronauts selected by NASA on April 9, 1959 for the *Project Mercury*. The project wasn't held by NASA for the women candidates, but was supported (strictly private) by the famous aviatrix Jacqueline Cochran. The program was called FLAT - the acronym for *First Lady Astronaut Trainees*. All candidates were highly experienced aviatrix. For the selection, Lovelace and Cobb examined the records of more than 700 women pilots and anyone with less than 1,000 flight hours to his credit wasn't invited. Some were selected by *Ninety-Nines*, an organization of women pilots of which Cobb also appertained, and others answered the call when they heard through their friends about this opportunity. Finally, after a rigorous selection accompanied by inherent disqualifications, 13 women passed the same tests as the men of the *Mercury 7* group, and in some cases surpassing them. Test results were then announced at a conference in Stockholm, Sweden. The 13 women who passed the physical and medical tests, identical to those of the first group of American male astronauts - the *Mercury 7*, were as follows: Geraldyn „Jerrie” Cobb, Bernice „Bea” Trimble Steadman, Jane „Janey” Hart, Geraldine „Jerri” Sloan Truhill, Rhea Allison Woltman, Sarah Lee Gorelick Ratley, Jan Dietrich, Marion Dietrich, Myrtle Cagle, Irene Leverton, Gene Nora Stumbough Jessen, Jean Hixson and Wally Funk.

But these ladies, true champions of pilotage, have not been given the go to fly in space. NASA, which expected that these candidates of the FLAT group would fail the tests, took the political decision that no women to be selected on the astronauts lists. The 1962 hearings in the Congress on this issue have not changed NASA's policy - even if the husband of one candidate, the Senator Philip Hart, argued for the inclusion of women in the lots of astronauts.

In 1963, when the Soviet Valentina Tereshkova became the first woman to fly in space, NASA closed for a long time the issue of testing women in any training program for astronaut candidates.

The name *Mercury 13* was invented in 1995 by the Hollywood producer James Cross, by analogy with the name *Mercury 7* given to the group of seven men astronauts selected, but *Mercury 13* was not part of any program of NASA astronauts, no one in this group flew in space and, in fact, the 13 astronaut women candidates have never met as a group. Recently a website dedicated to the 13 American female candidates appeared on the Internet, <http://www.mercury13.com>, where we just ▶▶▶▶

un grup. Pe internet a apărut recent un site dedicat celor 13 candidate americane, <http://www.mercury-13.com/>, de unde tocmai aflăm că Geraldyn „Jerrie” Cobb, cea care a învățat să zboare de la vârsta de 12 ani, va intra în *National Aviation Hall of Fame* pe 6 octombrie 2012.

Până la acest moment nu există niciun material filatelico-poștal cu referire la așa-numitul grup *Mercury 13*. Politica *US Post* de a nu emite timbre sau alte efecte poștale dedicate unor persoane în viață este literă de lege, iar eventuale piese astrofilatelice realizate de diverși *dealeri* din epocă nu sunt cunoscute pentru simplul fapt că nici nu au fost realizate: la acea vreme, în atenția producătorilor și furnizorilor de *space covers* (termenul *astrofilatelie* a apărut un pic mai târziu) au stat evenimentele spațiale concrete și nu „anonimele” antrenamente ale unor excepționale aviatore - candidate pentru eventuale zboruri cosmice. Materialul colecționabil care se poate găsi la acest subiect pentru a fi inclus doar într-un exponat clasa *open* este reprezentat de ilustrate cu portrete și, eventual, cu autografe ale unora din cele 13 femei (Fig. 1, coperta 2 - fotografie ilustrată cu candidata Geraldyn „Jerrie” Cobb la antrenament, purtând autograful acesteia). În anul 1970 apare pe piața astrofilatelică un *dealer* și creator extrem de talentat, Robert Rank cu firma sa *Space Voyage* din Union City, New Jersey care va umple acest gol, așa cum vom vedea în paginile următoare.

După zborul cosmic al lui Iuri Gagarin în anul 1961, constructorului principal Serghei Koroliov i-a venit ideea să trimită și o femeie în spațiu. În decembrie 1961, Sovietul Suprem al URSS a autorizat selecția unui grup de femei cosmonaut candidate^[1] cu intenția precisă de a se asigura că prima femeie în spațiul cosmic va fi un cetățean sovietic. Condițiile pentru calificare cereau ca ele să fie parașutiste cu vârsta sub 30 de ani, să aibă înălțimea sub 1,70 m și să aibă greutatea sub 70 kg. Dintr-un grup de peste 400 de candidate au fost alese doar cinci femei: Tatiana Kuznețova, Irina Soloviova, Jana Iorkina, Valentina Ponomariova și Valentina Tereșkova, care au început antrenamentele pentru un apropiat zbor cosmic pe o navă *Vostok*. Grupul a efectuat antrenamente și cursuri intensive timp de mai multe luni de zile, incluzând zboruri în imponderabilitate, teste de izolare, teste la centrifugă, 120 de salturi cu parașuta și antrenamente de pilotaj pe avioane de luptă MiG-15 UTI, cursuri de inginerie spațială și de teorie a propulsiei, încheiate cu examene în noiembrie 1962. Totuși, femeile nu erau cu adevărat integrate în detașamentul de cosmonauți și nici nu se aflau pe o treaptă egală cu bărbații pentru misiunile de zbor. Conducerea sovietică de partid și de stat considera zborurile în spațiu ale femeilor doar un mijloc de propagandă, ceea ce era de fapt marea parte a așa-numitei activități de *cucerire a spațiului cosmic* în timpul Războiului Rece. Însuși Nikita Sergheevici Hrușciov (secretar general al PCUS și prim-ministru al Uniunii Sovietice la acea vreme) a ▶▶▶

found out that Geraldyn „Jerrie” Cobb, who learned to fly at age 12, will enter the *National Aviation Hall of Fame* on October 6th, 2012.

So far there is no postal-philatelic material with a reference to the so-called group *Mercury 13*. US Post policy to not issue postage stamps or other postal items dedicated to living persons is written in stone, and any astrophilatelic items made by various dealers of that age are unknown simply because they have not been made: at that time, the attention of producers and suppliers of *space covers* (the *astrophilately* term came a little later) was focused on concrete spatial events and not on „anonymous” training of some exceptional aviatrix - candidates for possible cosmic flights. The collectibles which can be found on this topic to be included only in an *open class* exhibit is represented by illustrated cards with portraits and possibly with autographs of some of the 13 women (Fig. 1, cover 2 - photo illustrated with the candidate Geraldyn „Jerrie” Cobb workout, bearing her autograph). In 1970, on the astrophilatelic market a dealer and extremely talented creator appears by the name of Robert Rank founding the *Space Voyage* company in Union City, NJ, who will fill this gap, as we shall see in the following pages.

After Yuri Gagarin's space flight in 1961, the Chief Designer Sergey Korolyov got the idea to send a woman in space. In December 1961, the Supreme Soviet of the USSR approved the selection of a group of women astronaut candidates^[1] with the precise intention to ensure that the first woman in space will be a Soviet citizen. The conditions for qualification asked that they be parachutists under 30 years of age, have a height below 1.70 m and have the weight below 70 kg. From a group of over 400 candidates only five women were selected: Tatiana Kuznetsova, Irina Solovyova, Zhanna Yorkina, Valentina Ponomaryova and Valentina Tereshkova who began the training for a near space flight on a *Vostok* space ship. The group conducted intensive training courses for several months, including weightless flights, isolation tests, centrifuge tests, 120 parachute jumps and pilot training in fighter aircrafts MiG-15 UTI, space engineering and propulsion theory courses, concluded with examinations in November 1962. However, the women were not really integrated in the cosmonauts' detachment and were not on an equal level with men for the flight missions. The Soviet leadership of the party and the state considered the women flying into space just a means of propaganda, which was in fact true for the most part of the so-called activities for the *conquest of outer space* during the Cold War. Nikita Sergeyevich Khrushchev himself (Secretary General of the CPSU and the Soviet Union prime minister at the time) decided the final selection on May 21st, 1963, of the four fresh finalists choosing Valentina Tereshkova (out of five candidates, Tatiana Kuznetsova was the favorite in the first period of training to become the first woman in space, but the late summer of ▶▶▶

decis selecția finală pe 21 mai 1963, dintre cele patru proaspăt finaliste alegând-o pe Valentina Tereșkova (din cele cinci candidate, Tatiana Kuznețova era cea favorită pe prima perioadă a antrenamentelor pentru a deveni prima femeie în spațiu, dar la sfârșitul verii anului 1962 a suferit o serie de căderi fizice și emoționale în timpul regimului dur de pregătire, ceea ce a condus la scoaterea sa de la antrenamente; Kuznețova a fost rechemată la antrenamente în ianuarie 1965 pentru a se pregăti în vederea zborului pe *Voshod-5* împreună cu altă colegă, dar proiectul a fost anulat înainte de a avea o șansă să zboare; ea s-a retras din programul cosmonauților în anul 1969, când a devenit clar că nicio femeie nu va fi inclusă în echipajele viitoarelor zboruri cosmice sovietice).

Planul inițial era ca Valentina Tereșkova să fie lansată la bordul navei *Vostok-5*, în timp ce Valentina Ponomariova ar fi urmat-o în zbor pe orbită circumterestră cu *Vostok-6*. Totuși, Ponomariova nu a corespuns clișeele stabilite de normele sovietice în interviuri, iar feminismul său devenise inconfortabil pentru liderii sovietici, fapt care a condus - în martie 1963 - la schimbarea planurilor acestui inițial *sui-generis* zbor cosmic în tandem feminin: în iulie 1963, *Vostok-5* avea să transporte un bărbat, pe cosmonautul Valeri Bîkovski, la care urma să se alăture în zbor Valentina Tereșkova la bordul navei cosmice *Vostok-6*. Irina Soloviova a fost nominalizată ca dublură a Valentinei Tereșkova, iar Valentina Ponomariova - abia pe post de a doua dublură. În ciuda acestui eșec, Ponomariova a rămas în programul spațial sovietic până în anul 1969. La un moment ea a fost planificată să zboare în anul 1965 pe un *Soiuz* într-o misiune circumlunară, înainte ca întârzieri considerabile în calificarea navei spațiale *Soiuz* să conducă la anularea acestui zbor. Apoi a fost propusă să comande un echipaj feminin într-o misiune de zece zile la bordul navei *Voshod-5*, dar programul *Voshod* a fost anulat după al doilea zbor al unei nave cosmice de acest tip, înainte ca ea să aibă o șansă de a zbura. Ponomariova s-a retras din grupul de cosmonauți în 1969, când s-a convins că nu au existat planuri pentru un zbor al unei femei pe o navă *Soiuz*. S-a căsătorit cu colegul cosmonaut Iuri Ponomariov în anul 1972, cuplul având doi copii înainte de a divorța. Ca și în cazul Valentinei Ponomariova, soțul său Iuri nu a ajuns să zboare în spațiu, deși a servit în echipajul de rezervă al misiunii *Soiuz-18*.

În ceea ce o privește pe Jana Dmitrievna Iorkina, aceasta era considerată a se situa pe ultimul loc dintre cele cinci tinere finaliste, generalul Nikolai Petrovici Kamanin - șeful militar al echipei de antrenare pentru programul sovietic de zbor orbital pilotat - plângându-se în mod special de faptul că aceasta era „prea mare amatoare de ciocolată și prăjituri”. Ca și alte tinere din grup, Iorkina a fost o parașutistă amatoare. În anul 1963 s-a căsătorit cu Valeri N. Sergeichik, cu care a avut doi copii, Valeri și Svetlana, în dezacord și cu încălcarea regulii stabilite de Koroliov precum că femeile cosmonaut trebuie să evite ▶▶▶

1962 had her suffer a series of physical and emotional failures during the tough training regime, which led to her removal from the training; Kuznetsova was recalled in training in January 1965 to prepare for flight on *Voskhod-5* together with another colleague, but the project was canceled before she had a chance to fly; she withdrew from the cosmonauts program in 1969, when it became clear that no woman will be included in future Soviet cosmic flight crews).

The original plan was that Valentina Tereshkova to be launched aboard *Vostok-5*, while Valentina Ponomaryova would follow her in circumterrestrial orbit flight aboard *Vostok-6*. However, Ponomaryova did not meet the standards set by the Soviet clichés in interviews and her feminism became uncomfortable for Soviet leaders, which led - in March 1963 - to change the plans of this original sui generis female tandem cosmic flight: in July 1963, *Vostok-5* had to carry a male cosmonaut, namely Valery Bykovsky, which was to join Valentina Tereshkova in flight aboard *Vostok-6*. Irina Solovyova was nominated as backup of Valentina Tereshkova, and Valentina Ponomaryova - only as the second backup post. Despite this setback, Ponomaryova remained in the Soviet space program until 1969. At one point she was scheduled to fly around the Moon in 1965 on a *Soyuz* mission, before significant delays in the *Soyuz* spacecraft qualification leading to cancellation of this flight. Then it was proposed to commission a female crew in a ten-day mission aboard *Voskhod-5*, but the *Voskhod* program was canceled after the second flight of a spacecraft of this type, before she had a chance to fly. Ponomaryova retired from the group of cosmonauts in 1969, when she was convinced that there were no plans for a flight of a woman on a *Soyuz* ship. She married fellow cosmonaut Yuri Ponomaryov in 1972, the couple having two children before divorcing. As Valentina Ponomaryova, her husband Yuri did not get to fly in space, although he served as a backup of the *Soyuz-18* mission. Concerning Zhanna Dmitriyevna Yorkina, who was seen to be the last of the five young finalists, the General Nikolai Petrovich Kamanin - the training team military leader for the Soviet program of piloted orbital flight - specifically complaining that she was "too fond of chocolate and cakes." Like the other youngsters of the group Yorkina was an amateur parachute jumper. In 1963 she married Valeri N. Sergeychik, with whom she had two children, Valeri and Svetlana, inconsistent with and contrary to the rule laid down by Korolyov that women cosmonaut should avoid to have children and devote themselves fully to the space program. She was included, but only as a second backup crew member of the aforesaid fully feminine planned mission for ten days aboard *Voskhod-5*, a mission that has never occurred. If *Voskhod-5* was launched with the backup crew, Zhanna Yorkina was the first woman in space extra-vehicular activity (EVA). Following the ▶▶▶

a avea copii și că trebuie să se dedice complet programului spațial. Ea a fost inclusă, dar numai ca al doilea membru în echipajul de rezervă al amintitei planificate misiuni integral feminine de zece zile la bordul navei *Voshod-5*, misiune care nu a mai avut loc niciodată. Dacă *Voshod-5* ar fi fost lansată cu echipajul de rezervă, Jana Iorkina ar fi fost prima femeie aflată în activitate spațială extravehiculară (EVA - Extra-vehicular activity). În urma anulării programului *Voshod*, Iorkina a lucrat la Centrul de pregătire a cosmonauților „Iuri A. Gagarin” din Zvyozdny Gorodok (Orășelul Stelar). În timpul dezvoltării proiectului avionului spațial sovietic *Spiral*, ea a fost unul dintre cosmonauții implicați în acest program. Jana Iorkina s-a retras din activitate la 1 octombrie 1989.

Valentina Tereshkova, o muncitoare textilistă, a fost considerată a fi (în virtutea normelor comuniste) o candidată demnă la titlul de prima femeie în spațiul cosmic datorită originii sale muncitorești (la fel cum s-a considerat și în cazul lui Iuri A. Gagarin în raport cu Gherman S. Titov) și pentru că tatăl său - Vladimir Tereshkov, sergent și comandant de tanc - fusese un erou care își pierduse viața în Karelia finlandeză în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, când Valentina avea doar doi ani. După încheierea cu succes a zborului său cosmic, ea a fost întrebată cum ar putea Uniunea Sovietică să o recompenseze pentru serviciile aduse patriei, în afara acordării titlului extrem de important de *Erou al Uniunii Sovietice*, pe care l-au primit - indiferent de cetățenie - toți cei care au zburat în cosmos sub însemnele URSS (după căderea URSS, cei care zboară în cosmos primesc titlul actualizat de *Erou al Federației Ruse* doar dacă sunt cetățeni ai Federației Ruse). Valentina a cerut ca guvernul să facă demersurile necesare în vederea căutării locului în care tatăl său a murit în luptă, ceea ce s-a și făcut, în prezent existând un monument în localitatea Lemetti, aflată acum în partea rusă a graniței cu Finlanda. De atunci Tereshkova a vizitat Finlanda de mai multe ori.

La momentul zborului său cosmic (16 - 19 iunie 1963), Valentina Tereshkova era cu exact 10 ani mai tânără decât Gordon Cooper - cel mai tânăr astronaut american din grupul *Mercury 7* - și cu 16 ani mai tânără decât veteranul John Glenn - primul american care a efectuat un zbor pe orbită circumterestră, cel care spunea că nicio femeie nu va zbura vreodată în cosmos. Dacă pentru zborurile cosmice ale celor din grupul *Mercury 7* a fost emis un singur timbru generic de către US Post, binecunoscutul *4c Project Mercury* din 1962 (pus în circulație chiar în ziua zborului lui John Glenn), pentru misiunea spațială a Valentinei Tereshkova (la fel ca și în alte cazuri similare) Poșta URSS a emis mai multe timbre - Mi #2770-71; Mi #2770B-71B; Mi #2783; Mi #2784 (Fig. 2) + 2784B; Mi #5283, cât și diverse întreguri poștale asociate cu ștampile ocazionale, în timp ce unele cluburi filatelice din mari orașe ale URSS au emis diverse *plicuri de club*, așa după cum era atunci răspunsul pieței filatelice sovietice (tolerat o vreme de către putere) la piesele ►►►

cancellation of the *Voskhod* program, Yorkina worked at the „Yuri A. Gagarin” Cosmonauts Training Center in Zvyozdny Gorodok (Star City). During the development of *Spiral* Soviet space plane project, she was one of cosmonauts involved in this program. Zhanna Yorkina retired on October 1st, 1989.

Valentina Tereshkova, a textile worker, was found to be (under communist rules) a worthy candidate for the title of the first woman in space because of the labor origin of her parents (as was considered in the case of Yuri A. Gagarin in relation to Gherman S. Titov) and her father - Vladimir Tereshkov, sergeant and tank commander - was a hero who lost his life in the Finnish Karelia during the Second World War, when Valentina was two years old. After the successful completion of her cosmic flight, she was asked how could the Soviet Union reward her for her services to the country, outside of the extremely important title of *Hero of the Soviet Union*, which they received - regardless of citizenship - all who have flown in space under the USSR colors (after the fall of the USSR, those who fly into space now receive the updated title of *Hero of the Russian Federation* only if they are citizens of the Russian Federation). Valentina asked the government to take necessary steps to search the place where her father died in battle, which has been done, the outcome of which was a monument in Lemetti, a town currently located in the Russian side of the border with Finland. Since then Tereshkova visited Finland several times.

At the time of her space flight (June 16th - 19th, 1963), Valentina Tereshkova was exactly 10 years younger than Gordon Cooper - the youngest American astronaut of *Mercury 7* group - and 16 years younger than the veteran John Glenn - the first American in a circumterrestrial orbit flight, who said that no woman would ever fly in space. If for the cosmic flights of the *Mercury 7* group was issued only one generic stamp by the U.S. Post, the well known *4c Project Mercury* in 1962 (issued on the John Glenn's flight day), for the Valentina Tereshkova space mission (as in other similar cases) the USSR Post issued several stamps - Mi #2770-71; Mi #2770B-71B; Mi #2783; Mi #2784 (Fig. 2) + 2784B; Mi #5283, and various postal stationery associated with occasional postmarks, while some philatelic clubs from great cities of the Soviet Union have issued various *club envelopes*, as was then the Soviet philatelic market response (tolerated for a time by the political power) to U.S. astrophilatelic items. These *club envelopes* are not topical items (only with rare exceptions and by pure accident) and much less astrophilatelic covers. A suitable envelope for a philatelic exhibit, even for an astrophilatelic one (waiver case for the USSR - where there are not items with cosmodrome postmarks in those years), is that of Fig. 3, cover 2; it bears an occasional postmark from Kiev, dated June 19, 1963 - the start day of the *Vostok-6* spaceship with Tereshkova on board. As for Gagarin's flight, the postmen philatelists in ►►►

astrofilatelice americane. Aceste *plicuri de club* nu sunt piese tematice (decât cu rare excepții și din pură întâmplare) și cu atât mai puțin piese astrofilatelice. Un plic adecvat unui expонат filatelic, chiar astrofilatelic (caz de dispensă pentru URSS - unde nu există piese cu ștampile de cosmodrom în acei ani), este cel din *Fig. 3, coperta 2*; el poartă o ștampilă ocazională din Kiev, cu data de 19 iunie 1963 - ziua startului navei *Vostok-6* cu Tereșkova la bord. La fel ca și în cazul zborului lui Gagarin, poștașii filателиști din Kiev au fost mai prompti în raport cu cei moscoviți, lăsând pentru poștărie piesele maxime posibil de realizat la acea vreme pentru un astro-eveniment. Pe de altă parte, trebuie să acordăm atenție falsurilor la temă, care au rezultat dintr-o combinație nocivă de necunoaștere și exces de zel, motiv pentru care le putem numi mai curând *făcături*. Un plic de club (emis de Asociația Colecționarilor din Taganrog în două variante de culoare, roșu și albastru - asta doar ca să existe material de schimb mai... *divers*, nu-i așa?), pe lângă cașetul complementar ilustrat pus pe albul plicului, are ștampila curentă de zi cu data de 19.6.63 (ziua startului navei *Vostok-6*) aplicată pe marca poștală Mi #2770, care urma să fie emisă a doua zi, pe 20.6.1963 în forma nedantelată și pe data de 22.6.1963 în forma dantelată. O ilustrată maximă cu portretul Valentinei Tereșkova are ștampila ocazională din Iaroslavl - localitate apropiată de satul său natal - cu data de 18.7.1963, aplicată pe marca poștală Mi #2784 emisă... a doua zi, pe 19.7.1963! În opinia mea și astfel de piese pot fi prezente într-un expонат filatelic dacă ele sunt menționate ca *făcături*, alături de explicațiile de mai sus care pot aduce puncte expozantului la capitolul cunoștințe filatelice. Alte emisiuni de mărci poștale care nu sunt citate în text, dedicate Valentinei Tereșkova (la fel ca și în cazul altor femei care au zburat în cosmos), se găsesc în ultima coloană a tabelului de la finele acestui articol.

Valentina Tereșkova a creat un precedent (despre ale cărui numeroase „recidive” vom vorbi mai ales în cazul astronautelor americane) atunci când, pe 3 noiembrie 1963, la Palatul Căsătoriiilor din Moscova s-a măritat cu colegul cosmonaut Andrian Nikolaev (1929–2004), singurul celibatar care zburase în cosmos la acea vreme. Însuși Nikita Hrușciov a prezidat ceremonia căsătoriei, înconjurat de membrii guvernului și de conducătorii programului spațial sovietic. A fost un alt moment cu încărcătură propagandistică, pe lângă altul patronat tot de Nikita Hrușciov, și anume, organizarea în cursul aceluiași an a unui turneu Gagarin-Tereșkova-Hrușciov prin capitalele unor țări socialiste mai dinspre... Vest (Polonia; Mi #1434-36; Cehoslovacia - cu o ștampilă ocazională; RDG, Mi #993-96; *Fig. 4*, Mi #1021), acolo unde trebuia insistat că socialismul este o orânduire superioară (prin România și Bulgaria, care fuseseră bine convinse de aceasta, nu au trecut!). În Ungaria, rebela anului 1956, a avut loc o vizită a tânărului cuplu de cosmonauți, Tereșkova și Nikolaev (Mi #2123A + 2123B) în anul 1965, după ce Valentina a născut-o cu un an ▶▶▶▶

Kiev were more prompt in comparison with those of Moscow, leaving for posterity several pieces of maximum feasibility at that time for an astro-event. On the other hand, we must pay attention to the counterfeits at the theme, which resulted from a harmful combination of ignorance and overzealous, which is why we call them rather *fakes*. A club envelope (issued by the Collectors Association of Taganrog in two colors, red and blue - that just to have more... *different exchange material*, eh?), in addition to complementary cachet set on the illustrated envelope, it has the current day's date postmark of 19.6.63 (the start day of the spaceship *Vostok-6*) applied on the stamp Mi #2770, which would be issued the next day 20.6.1963 as imperforated and on 22.6.1963 as perforated. A maximum card illustrated with Valentina Tereshkova's portrait has an occasional postmark of Yaroslavl - a city close to his hometown - bearing the date of 18.7.1963, applied on the stamp Mi #2784 issued... the next day, on 19.7.1963! In my opinion such items may also be present in a philatelic exhibit if they are referred as *fakes*, with the above explanations that can bring points to the exhibitor in terms of philatelic knowledge. Other postage stamps issues that are not cited in the text, dedicated to Valentina Tereshkova (as with other women who have flown in space), are found in the last column of the table at the end of this article. Valentina Tereshkova set a precedent (about whose many „relapses” we will talk especially about American women astronaut) when, on November 3rd, 1963, at The Marriage Palace in Moscow she married the fellow cosmonaut, Andrian Nikolayev (1929–2004) the only bachelor who had flown in space at that time. Nikita Khrushchev himself presided over the marriage ceremony, surrounded by members of the government and leaders of the Soviet space program. It was another moment laden propaganda, besides another directed all of Nikita Khrushchev, namely organizing in the same year a Gagarin - Tereshkova - Khrushchev tour through some capitals of socialist countries from... the Western (Poland, Mi # 1434 - 36; Czechoslovakia - with an occasional postmark; GDR, Mi # 993-96; *Fig. 4*, Mi # 1021), where he had insisted that socialism is a superior society (not passing through Romania and Bulgaria, which were well convinced of this!). In Hungary, the rebel of 1956, there was a visit in 1965 of the young couple of cosmonauts, Tereshkova and Nikolaev (Mi #2123A+2123B), after Valentina - a year before - gave birth to Helen (*Fig. 5* USSR, the stamp Mi # 4135 of the souvenir sheet Mi #Block 89), the first child with both parents who flew in space; now Elena Andrianovna Nikolaeva-Tereshkova is a doctor and his mother - who divorced Andrianov in 1982 and in the same year married Yuli Shaposhnikov (died in 1999) - is now a retired General-Major in the Russian Air Force and a crater from the unseen lunar face bears his name. A special envelope with ▶▶▶▶

înainte pe Elena (Fig. 5 URSS, timbrul Mi #4135 din colița Mi #Block 89), primul copil cu ambii părinți care zburaseră în spațiu cosmic; în prezent Elena Andrianovna Nikolaeva-Tereșkova este medic, iar mama sa - care divorțase de Andrianov în 1982 și se căsătorise în același an cu Iuli Șapoșnikov (decedat în 1999) - este în prezent general maior în retragere în cadrul forțelor aeriene ale Rusiei, iar un crater de pe fața nevăzută a Lunii de pe Pământ îi poartă numele. Un plic special cu o ștampilă ocazională de la Iași (în machetarea autorului acestui articol) din data de 16.06.2003 (Fig. 6, *coperta 2*) aniversează 40 de ani de la zborul cosmic al Valentinei Tereșkova. La cea de-a 70-a aniversare, Tereșkova a fost invitată personală la președintelui Putin la reședința acestuia din Novo-Ogaryovo, ocazie cu care Valentina a declarat că ar dori să zboare spre Marte, chiar dacă acesta ar fi un drum fără întoarcere...

Cu toate că au existat planuri și pentru alte zboruri cosmice ale candidaților cosmonaut sovietice, au fost necesari 19 ani până când a doua femeie - Svetlana Savițkaia - a zburat în spațiu, ca răspuns la presiunea iminentă a zborurilor americane cu nave spațiale, având femeii în echipaj. Ea a fost selecționată în grupul al doilea de candidate cosmonaut și a început antrenamentele în anul 1980, pe 30 iulie 1980 fiind desemnată în funcția de comandant al tuturor echipajelor cu femei pe navele *Soiuz*. O cunoașteam pe Savițkaia din presa cu specific aeronautic, înainte ca ea să fi zburat în cosmos: era pilot de testare a avioanelor, cu licență de zbor pe nu mai puțin de 20 de tipuri de aeronave, pilot sportiv, deținătoare a 18 recorduri mondiale în zbor pe avioane MiG și a trei recorduri mondiale la salturi în grup cu parașuta, deținătoare a primului loc la al 6-lea Campionat mondial de acrobație aeriană al Federației Internaționale de Aeronautică din 1970, iar aceste preocupări - care apoi au făcut-o să devină fără probleme a doua femeie ce a zburat în spațiul cosmic - țin de modelul pe care l-a avut și l-a admirat în familie. Tatăl său, Evgheni Iakovlevici Savițki, fusese un aviator as în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, cu 22 de victorii individuale și două de grup, devenit apoi comandant general al Aviației și al Forțelor de Apărare Aeriene ale ►►►

an occasional postmark of Iași (designed by the author of this article) dated 16.06.2003 (Fig. 6, *cover 2*) celebrates 40 years of Valentina Tereshkova space flight. On her 70th anniversary Tereshkova was personally invited by the President Putin to his residence in Novo-Ogaryovo, during which Valentina said she would like to fly to Mars, even if this meant a trip without return...

Though plans were made regarding other space flights of the soviet cosmonaut candidates, 19 years had to pass until the second woman - Svetlana Savitskaya - had the chance to fly in space, as an outcome to the imminent pressure of the American shuttle spaceflights with a women crew. She was selected in the second group of women cosmonaut candidates and begun her training in the year 1980, earning on July 30th, 1980 the commander position of all the women teams onboard *Soyuz* spaceships. I got to know Savitskaya from the aeronautics magazines, before she even got to fly into space: she was a fighter-jet test pilot, licensed on over 20 types of planes, sport pilot, bearer of 18 world records in flight on MiG jets and 3 world records in group parachute jumps, first place in the 6th World Championship of aerial acrobatics of the International Aeronautics Federation in 1970, and all these interests - which later on helped her become without any issues the 2nd woman who flew into space - come from the father-icon she had and admired in her family. Her father, Yevgeniy Yakovlevich Savitskiy, was himself an aviator ace during the Second World War, bearing 22 individual and 2 group victories, later becoming Commanding General of Aviation and of the Air Defense Forces of the USSR, having been decorated on two occasions with the title of Hero of the Soviet Union (likewise his daughter after her two space flights), Marshal of Aviation and whose name was assigned to an asteroid - 4303 *Savitskiy*. Svetlana, whose name is bore by another asteroid - 4118 *Sveta*, had her first space flight (Fig. 7, USSR Mi #5256) in the *Soyuz T-7* mission at the orbital station *Salyut-7* (her reserve was Irina Pronina) on July 25th 1984 (the astrophilatelic cover with the duplicate Baikonur postmark in Fig. 8, *cover 2*) becoming the first woman in EVA with a time span ►►►

Fig. 2

Fig. 4

Fig. 5

Fig. 7

URSS, decorat de două ori cu titlul de Erou al Uniunii Sovietice (așa cum va fi și fiica sa după cele două zboruri cosmice), mareșal de aviație și al cărui nume a fost dat unui asteroid - 4303 *Savițki*. Svetlana, al cărei nume va fi dat unui alt asteroid - 4118 *Sveta*, a efectuat primul său zbor cosmic (Fig. 7, URSS Mi #5256) în misiunea *Soiuz T-7* la stația orbitală *Saliut-7* (a avut-o ca rezervă pe Irina Pronina), în ziua de 25 iulie 1984 (picul astrofilatelic cu ștampila duplicat Baikonur din Fig. 8, *coperta 2*) devenind prima femeie în activitate spațială extravehiculară cu o durată totală de 3 ore și 35 de minute, interval de timp în care a efectuat diverse experimente științifice în afara stației și sudură în vid cu un dispozitiv special, după cum se vede în ilustrația FDC-ului (Fig. 9, *coperta 2*) cât și pe timbrul său Mi #5534, emis pentru al doilea zbor cosmic al Svetlanei în misiunea *Soiuz T-12* din iulie 1984 la aceeași stație *Saliut-7*. Savițkaia este căsătorită cu Viktor Katkovski (inginer și pilot la *Biroul de Proiectare Aeronautică Iliușin*), are un copil, s-a retras din Forțele Aeriene ale Federației Ruse la 27 octombrie 1993 cu gradul de maior, în același an s-a retras din programul spațial; în prezent este parlamentar în Duma de Stat din partea Partidului Comunist al Federației Ruse.

Revenind la proiectele spațiale americane, în anii '70 ai secolului trecut remarcăm o schimbare totală în politica NASA în ceea ce privește participarea femeilor la zborurile cosmice. Odată cu apariția proiectului de mare anvergură al zborurilor cu nave spațiale, NASA trece la selecționarea unor candidate femei pentru echipajele viitoarelor misiuni. Începând cu data de 14 aprilie 1977 (Fig. 10, *coperta 2*) un număr de 10 femei cu vârsta cuprinsă între 35 și 45 de ani participă la un program medical de testare pe durata a 27 de zile în scopul verificării rezistenței la condițiile stresante ale zborului cosmic în diversele sale faze. Pe 16 ianuarie 1978, în conferințe de presă simultane la Houston (Fig. 11, *coperta 2*) și la Washington, NASA anunță nominalizarea primelor 6 femei astronaut, candidate la zboruri pe nave spațiale, care pe 10 iulie 1978 sunt reconfirmate pentru începerea antrenamentelor (Fig. 12, *coperta 2*) în cadrul lotului mixt de 35 de astronauți, iar în ziua următoare - pe 11 iulie - încep aceste antrenamente specifice la Houston (Fig. 13 - *coperta 3*, antrenamente pe avioane T-38). Cele 6 candidate, care ulterior vor participa în diverse misiuni ale navetelor spațiale americane, sunt următoarele:

= Sally Kristen Ride, fizician, apare pe un plic astrofilatelic (Fig. 14, *coperta 3*) alături de colega sa Judith Resnik în timpul antrenamentelor de la Houston din luna mai 1980 pentru manevrarea brațului robotic RMS; ea este prima și în același timp cea mai tânără femeie americană în spațiul cosmic, cu două zboruri la activ pe nave, totalizând 14 zile, 7 ore și 46 de minute petrecute în spațiul cosmic; a fost prima femeie care a utilizat brațul robotic RMS în spațiu și prima care l-a utilizat pentru a lansa și apoi a recupera satelitul vest-german SPAS-1; a făcut parte din echipa de investigare a catastrofei navetei ▶▶▶▶

of 3 hours and 35 minutes, in which she conducted several scientific experiments outside the station and welding in space with a special device, as it can be seen in the FDC's illustration (Fig. 9, *cover 2*) as well as on its stamp Mi #5534, issued for Svetlana's second space flight in the *Soyuz T-12* mission in July 1984 aboard the same *Saliut-7* space station. Savitskaia was married with Viktor Katkovski (engineer and pilot at the *Ilyushin Design Bureau*), has a baby and resigns from the Russian Federation's Air force at October 27th, 1993 with the rank of Major, also resigning in the same year from the space program; she's currently a politician in the State Duma on the side of Communist Party of the Russian Federation.

Returning to the American spaceflight projects, in the past century's 70s a ground-breaking change can be noticed in NASA's politics regarding women's part in space flights. With the advent of the large scale space shuttle flight project, NASA begins the selection of women candidates for the future missions crews. Starting with April 14th, 1977 (Fig. 10, *cover 2*) no more than 10 women between 35 and 45 years old participate in a medical testing program with the purpose of checking the endurance in the stressful conditions of the space flight phases. On January 16th, 1978 at press conferences simultaneously held in Houston (Fig. 11, *cover 2*) and Washington D.C., NASA announces the nomination of the first 6 astronaut women, flight candidates on space shuttles, who are confirmed again on July 10th, 1978 for the training proceedings (Fig. 12, *cover 2*) within the mixed group of 35 astronauts bound to start on July 11th - the next day (Fig. 13 - *cover 3*, training on T-38 jets). The 6 candidates, which will afterwards participate in various missions of the American space shuttles, are the following:

= Sally Kristen Ride, physicist, appears on an astrofilatelic cover (Fig. 14, *cover 3*) beside her colleague Judith Resnik during the Houston training of May 1980 for the maneuvering of the RMS robotic arm; she is the first and the youngest American woman to fly in space, with 2 space shuttle missions, totaling 14 days, 7 hours and 36 minutes spent in space; she was the first woman to use the robotic RMS arm in space to launch and then recover the West-German SPAS-1 satellite; she was part of the *Challenger* disaster investigation team, in which 2 of her colleagues lost their life - Judith Resnik and the teacher Christa McAuliffe, afterwards being asked to take part in the *Columbia* disaster investigations; she held her doctorate in physics at Stanford University, working in the astrophysics field and in the physics of free-electron lasers; she died on July 23rd, 2012 after being diagnosed with pancreatic cancer.

= Judith Resnik comes from a Hebrew family, originating in the north of Maramureș, Romania, who emigrated in the USA at the beginning of the past century; in 1970 she married her fellow student Michael Oldak, but in 1974 they divorced ▶▶▶▶

Challenger, în care și-au pierdut viața două colege - Judith Resnik și învățătoarea Christa McAuliffe, apoi i s-a cerut și participarea la investigațiile asupra catastrofei navetei *Columbia*; și-a susținut doctoratul în fizică la Universitatea Stanford, lucrând în domeniul astrofizicii și în cel al fizicii laserilor cu electroni liberi; a murit pe 23 iulie 2012 după ce a fost diagnosticată cu cancer pancreatic.

= Judith Resnik provine dintr-o familie de evrei, originari din nordul Maramureșului, care au emigrat în SUA la începutul secolului trecut; în 1970 s-a căsătorit cu colegul student Michael Oldak, dar în anul 1974 au divorțat deoarece soțul dorea să aibă copii, iar Judith voia să se concentreze asupra carierei; în 1977 și-a susținut doctoratul în electrotehnică la Universitatea din Maryland; după ce a absolvit studiile la *Carnegie Mellon* a fost angajată la celebra firmă RCA ca inginer proiectant, iar ulterior a lucrat la diverse proiecte pe care compania le-a contractat cu NASA; în 1978 a fost recrutată în programul astronautilor de către actrița Nichelle Nichols, interpreta rolului locotenentului Uhura în faimosul serial *Star Trek*. Resnik a fost astronaut în două misiuni ale navetelor spațiale, decedând în catastrofa navetei *Challenger* la 28 ianuarie 1986. În localitatea sa natală Akron din statul Ohio, începând cu data de 31 ianuarie 1986 a fost utilizată o ștampilă mecanică publicitară comemorativă cu textul „Judy Resnik/astronaut in space/Spartan-Halley flight” (Fig. 15, coperta 3), dar și una manuală, cu data fixă 28 ianuarie 1986 - la un an după catastrofă, ilustrată cu o navetă în zbor și având textul *Resnik memorial station*, ștampilă care a fost apoi reluată la 28 ianuarie 1991 și la 28 ianuarie 1994 (Fig. 16, coperta 3). Mai multe administrații poștale, mai ales din teritorii relativ exotice, au emis timbre pe care, în majoritatea cazurilor, apare și colega sa de echipaj, Christa McAuliffe, dispărută în aceeași cumplită catastrofă (Bolivia Mi #B154; Republica Centrafricană Mi #1240 și Mi #B392; Ghana Mi #B399; Grenada Mi #2785 și Mi #B370; Grenada Grenadines Mi #1878-79; Republica Guineea Mi #1115 A+B și Mi #B221; Guyana Mi #3050; Fig. 17 Marshall Islands Mi #1263; Mali - pe manșeta minicolii cu timbrele Mi #1617-20; Mauritania Mi #897 și Mi #B67; Ungaria Mi #B182 + Mi #B182B; Uganda Mi #B74); în memoria Christei McAuliffe, prima învățătoare care ar fi urmat să predea elevilor lecții din spațiul cosmic, la 19 octombrie 1986 s-a emis o ștampilă ocazională comemorativă în localitatea Waterford, N.Y.

= Kathryn D. Sullivan, geolog, prima femeie americană în activitate spațială extravehiculară timp de 3 ore și 29 minute (11 octombrie 1984), participantă la trei misiuni pe navete spațiale, a făcut parte, alături de Sally Ride, din prima misiune a unei navete spațiale cu două femei la bord (dintr-un echipaj cu un număr record, la acea vreme, format din 7 astronauți în misiunea STS-41G a navetei *Challenger*) și din echipajul misiunii STS-31 a navetei *Discovery*, care a lansat pe orbită circumterestră faimosul telescop spațial *Hubble* [2],[3]; pe logo-ul picului astrofilatelic pentru zborul STS- ▶▶▶

because he wanted children and Judith wanted to focus on her career; in 1977 she held her doctorate in the field of electrical engineering at the University of Maryland; after her graduation at *Carnegie Mellon* she was hired at the famous RCA Company as a design engineer, and subsequently she worked on various projects contracted by NASA; in 1978 she was recruited in the astronaut program by the actress Nichelle Nichols, who played lieutenant Uhura's part in the famous *Star Trek* television series. Resnik was an astronaut in two space shuttle missions, meeting her death in the *Challenger* disaster at January 28th, 1986. In her native village, Akron, Ohio, starting with the date of January 31st 1986, a commemorative machine postmark bearing the text „Judy Resnik/astronaut in space/Spartan-Halley flight” (Fig. 15, cover 3) has been used, and also a hand one, with the date of January 28th, 1986 - a year after the disaster, illustrated with a space shuttle in flight and the text „Resnik memorial station”, postmark which was later reused on January 28th, 1991 and on January 28th, 1994 (Fig. 16, cover 3). More postal administrations, especially from rather exotic territories, released stamps on which, in most of the cases, she appears together with her colleague, Christa McAuliffe, who died in the same disaster (Bolivia Mi #B154; Central African Republic Mi #1240 and Mi #B392; Ghana Mi #B399; Grenada Mi #2785 and Mi #B370; Grenada Grenadines Mi #1978-79 Republic of Guinea Mi #1115 A+B and Mi #B221; Guyana Mi #3050; Fig. 17 Marshall Islands Mi #1263; Mali - on the margin of the minisheet with stamps Mi #1617-20; Mauritania Mi #897 and Mi #B67; Hungary Mi #B182 + Mi #B182B; Uganda Mi #B74); in the memory of Christa McAuliffe, the first teacher who would have taught her students lessons from space, on October 19th, 1986, a commemorative postmark was issued in Waterford, N.Y.

= Kathryn D. Sullivan, geologist, the first American woman in extravehicular space activity for 3 hours and 29 minutes (October 11th, 1984), member of 3 space shuttle missions, was part, along with Sally Ride, of the first space shuttle mission having 2 women onboard (in a record-worthy crew at the time of 7 astronauts in the STS-41G mission aboard the *Challenger* space shuttle) and of STS-31 mission's crew of the *Discovery* space shuttle, which installed the famous *Hubble* space telescope [2],[3] in orbit; on the logo of the atrophilatelic cover for the STS-41G flight (Fig. 18, cover 3) among the

names of the crew appears the one of astronaut Kathryn D. Sullivan, feature that we will necessarily meet on any astrofilatelic cover illustrated with a logo of a shuttle mission. On this cover, above the logo illustration, appears - rare event ▶▶▶

Fig. 17

41G (Fig. 18, *coperta 3*) apare, printre numele tuturor membrilor echipajului și acela al astronavei Kathryn D. Sullivan, aspect pe care îl vom întâlni în mod obligatoriu pe orice plic astrofilatelic ilustrat cu *logo-ul* unei misiuni a unei navețe. La acest plic, deasupra imaginii *logo-ului*, apare - caz fericit - un text suplimentar care precizează că această a 13-a misiune a unei navețe spațiale pune pe orbită cel mai extins echipaj, din care fac parte, pentru prima dată, și două femei. Plicurile astrofilatelic ilustrate cu portretele unor astronauți sunt rare și de aceea, într-un exponat axat pe tema titlului articolului de față, ne vom mulțumi să folosim astfel de piese în lipsa altora ceva mai spectaculoase.

= Anna Fisher, chimist, medic de urgențe, specialist al misiunii în zborul STS-51A al navei *Discovery* are o pregătire excepțională ca astronaut, atât profesional cât și din punct de vedere fizic (plicul astrofilatelic din Fig. 19 - *coperta 3* o prezintă la antrenamentele de salt cu parașuta din turn în apă, efectuate alături de celelalte colege candidate în perioada 31 iulie - 6 august 1978 la Cape Canaveral, iar plicul din Fig. 20 - *coperta 3* o prezintă, alături de 3 candidați bărbăți, în timpul antrenamentelor din decembrie 1980 la Baza Aeriană Edwards pe avioane T-38 pentru interceptarea și abordarea unei navețe la aterizare); a fost membru în comisiile de evaluare ale echipajelor (exclusiv... masculine) pentru misiunile STS-2, STS-3 și STS-4, participant ca medic în echipajele de sprijin pe elicopterele de salvare la primele patru misiuni ale navețelor, atât la start cât și la aterizare, a lucrat la Kennedy Space Center - printre alte activități importante - pentru testele de integrabilitate ale *orbiter-ului* naveței și pentru testele sarcinilor utile; a fost, cum spun americanii în limbaj pur tehnic, CAPCOM (membru al serviciului NASA pentru comunicații cu echipajele aflate în misiuni spațiale) la misiunea STS-9; a fost căsătorită (Fig. 21 - *coperta 3*, un plic dedicat pe 29 mai 1980 la Houston) cu astronautul William Fisher (ulterior divorțată de acesta), având împreună doi copii și fiind prima mamă care a zburat în cosmos; între anii 1989-1996 s-a retras temporar din activitate pentru a-și crește copiii, dar în anul 1996 a revenit la NASA, în prezent fiind angajată și lucrând la sectorul tehnic al *Diviziei navețelor*, timp în care a rămas în așteptarea unei noi nominalizări ca membru în echipajul unei navețe sau ca membru al unei expediții pe Stația Spațială Internațională.

= Margaret Rhea Seddon, medic, are mai multe plicuri astrofilatelic dedicate, printre care cel din Fig. 22 - *coperta 3*, unde o vedem la antrenamente pe avioane T-38, interceptând în timp real un avion spațial SR-71 (echivalentul în zbor al unei navețe) alături de astronautul Robert Lee Gibson, care îi va deveni soț; îmbrăcați pentru ceremonia de nuntă, mireasa Margaret și mirele Robert apar pe un plic emis de firma *Space Voyage* (Fig. 23, *coperta 3*), obliterat cu o ștampilă manuală datată 30 mai 1981 din Murfreesboro, Tennessee, localitatea natală a miresei, acolo unde a avut loc ceremonia cununiei religioase. Seddon a participat la trei misiuni pe navețe ▶▶▶

- an additional text which states that this 13th mission of a space shuttle sends in orbit the broadest crew, of which, for the first time, two women take part. The illustrations of astrophilatelic covers portraying astronauts are rare and therefore, in an exhibit focused on this article's theme, such pieces would prove satisfactory in the absence of other, rather spectacular ones.

= Anna Fisher, chemist, emergencies physician, mission specialist in the STS-51A *Discovery* space shuttle flight has an exceptional training as an astronaut, both professionally as physically (the astrophilatelic cover in Fig. 19 - *cover 3* shows her during parachute jumps from tower into water, performed together with her fellow women candidates between July 31st - August 6th, 1978 at Cape Canaveral, and the cover in Fig. 20 - *cover 3* shows her, with 3 other male candidates, during their training of December 1980 at the Edwards Air Force Base on T-38 planes for intercept and approach of a space shuttle); she was part of the crew evaluation commissions (male... exclusive) for the missions STS-2, STS-3 and STS-4, participating as a medic in the support crews on the rescue helicopters on the first four missions of the space shuttles, both at launch and landing, worked at the Kennedy Space Center - among other important activities - for the space shuttle's orbit integrity tests and payload testing; she was, as Americans say in their technical language, CAPCOM (member of NASA's communication service with the crews in space missions) at the mission STS-9; she married (Fig. 21 - *cover 3*, a dedicated cover on May 29th, 1980 at Houston) the astronaut William F. Fisher (later divorced him), having together two children and becoming the first mother to fly in space; between the years 1989-1996 she temporarily retired to raise her children, but in 1996 she came back at NASA and is currently assigned to the *Shuttle Branch* and works technical assignments in that branch while awaiting an assignment as either a Space Shuttle crewmember on a Space Station assembly mission or as a crewmember aboard the International Space Station.

= Margaret Rhea Seddon, medic, has many more astrophilatelic covers dedicated to her, including the one in Fig. 22 - *cover 3*, where we can see her during training on T-38 jets, intercepting in real time an SR-71 space jet (the equivalent in flight of a space shuttle) with the astronaut Robert Lee Gibson, who will later become her husband; dressed in their wedding clothes, the bride Margaret and the groom Robert appear on a cover issued by the *Space Voyage Company* (Fig. 23, *cover 3*), postmarked with a hand postmark dated May 30th, 1981 from Murfreesboro, Tennessee, home town of the bride, where the religious ceremony took place. Seddon was part of three space shuttle missions, adding up to 30 days, 2 hours and 2 minutes spent in space, he was payload commander in ▶▶▶

spațiale, având la activ un număr de 30 de zile, 2 ore și 21 de minute petrecute în spațiul cosmic, a fost comandant al sarcinii utile în cea de-a treia misiune a sa, STS-58 a navei *Columbia*, pentru care NASA i-a recunoscut cel mai de succes și eficient management al unei misiuni *Spacelab* până la acea dată; a fost asistentă a directorului de operațiuni cu echipaje în zbor pentru sarcini utile la misiunile comune nave/stația *Mir*; în prezent este retrasă din activitatea spațială.

= Shannon Lucid, biochimist, cu cinci misiuni pe nave spațiale apare pe plicul astrofilatelic din *Fig. 24 - coperta 4* ca prima femeie la antrenamentele din luna noiembrie 1979 în simulatorul de flotabilitate neutră de la *Marshall Space Flight Center*; între 22 martie și 26 septembrie 1996 a petrecut 179 de zile pe stația spațială sovietică *Mir*, spre care a plecat cu navea *Atlantis* în misiunea STS-76 și a revenit pe Pământ cu navea *Atlantis* în misiunea STS-79, putându-se spune că, de fapt, a zburat pe șase nave spațiale și a evoluat pe o stație cosmică într-un zbor de lungă durată; la data selecționării de către NASA ea era singura mamă din cele șase candidate; este implicată în continuare în activitatea spațială, în prezent, fiind CAPCOM.

În perioada 13 octombrie - 8 noiembrie 1978, la Centrul de cercetări Ames al NASA de la Moffett Field, un alt grup, de această dată format din 8 femei cu vârsta cuprinsă între 45 și 55 de ani, participă la un al doilea program medical de testare pe parcursul a 27 de zile în scopul verificării rezistenței la rigorile și solicitările din timpul unui zbor cosmic. Un plic similar ca ilustrație cu cel din *Fig. 9 - coperta 2* a fost realizat de aceeași firmă *Space Voyage* cu o ștampilă mecanică de la Moffett Field, purtând data ultimei zile a experimentului, 8 noiembrie 1978.

O ștampilă specială americană cu data de 30 noiembrie 1980 din timpul expoziției filatelice *Wespnex*, desfășurată în perioada 28 - 30 noiembrie 1980 în localitatea White Plains, N.Y., se evidențiază ca fiind prima de acest fel dedicată femeilor participante în programul navetelor spațiale (*Fig. 25, coperta 4*).

La 29 mai 1980, la Houston și Washington, NASA anunță componența unui nou grup de 19 astronauți candidați, printre care se află alte două femei (*Fig. 26, coperta 4*): Mary Cleave - de profesie inginer și fiziolog, adică specialist în studiul algelor, care va participa la zboruri pe nave în două misiuni, și Bonnie Dunbar - inginer cercetător în domeniul materialelor ceramice, care va fi membru component a nu mai puțin de cinci echipaje în misiuni pe nave. În *Fig. 27 - coperta 4* prezentăm un plic astrofilatelic dintr-un set de trei plicuri similare ca ilustrație, în care cele două candidate sunt arătate participând la antrenamente comune de supraviețuire în apă, alături de candidați bărbați ai ESA, pe durata a trei zile succesive la Cape Canaveral în perioada 11-13 august 1980. Ulterior, în misiunile îndeplinite în spațiu, Mary Cleave va participa în misiunea STS-30 a navei ▶▶▶

his third mission, *Columbia's* space shuttle STS-58 mission, in which NASA recognized his management as the most successful and efficient in a *Spacelab* mission to that date; he was the assistant of the director responsible with manned joint space shuttle flights for payloads to the *Mir* space station; nowadays she has retired from the space activities.

= Shannon Lucid, biochemist, member in five space shuttle missions appears on the astrophilatelic cover in *Fig. 24 - cover 4* as the first woman shuttle astronaut training, during November 1979, in neutral buoyancy simulator at *Marshall Space Flight Center*; between March 22nd and September 26th, 1996 she spent 179 days on the Soviet space station *Mir*, on which she arrived onboard the space shuttle *Atlantis* in the STS-76 mission, returning on Earth onboard the space shuttle *Atlantis* in the STS-79 mission; it can be said that, in fact, she flew aboard six space shuttles and worked on a space station in a long-duration flight; on selection by NASA she was the only mother from the six other female candidates; she is still involved in space activity, at the moment working as lead CAPCOM.

During October 13th - November 8th, 1978, at NASA's Ames Research Center in Moffett Field, another group, this time made out of 8 women with the age between 45 and 55 years old, participates at the second medical testing program spanning 27 days with the purpose of verifying the resilience in the harsh conditions ensuing during spaceflight. A similar illustrated cover as the one in *Fig. 9 - cover 2* was made by the same *Space Voyage* Company with a mechanical postmark from Moffett Field, bearing the experiment's last day date, November 8th, 1978.

A special U.S. postmark dated November 30th, 1980 during the *Wespnex* Philatelic Exhibition, held between November 28th - 30th, 1980 in the city of White Plains, N.Y., highlights itself as the first piece dedicated to the women participating in the space shuttle program (*Fig. 25, cover 4*).

On May 29th, 1980, at Houston and Washington D.C., NASA announces a new group of 19 astronaut candidates, including two other women (*Fig. 26, cover 4*): Mary Cleave - engineer and physiologist, as in algae study specialist, who will participate in two space shuttle missions and Bonnie Dunbar - researcher engineer in the ceramic materials field, who will prove herself as an able member of no more than five crews on space shuttle missions. In the *Fig. 27 - cover 4* we show an astrophilatelic cover, part of a 3 piece set with similar illustrations, in which the two candidates are shown during their 3 days underwater survival training among other male candidates of ESA, during August 11th - 13th, 1980. Subsequently, in the real space missions, Mary Cleave will be part of the STS-30 mission of the shuttle *Atlantis* at the launch of the *Magellan* probe from the cargo bay and also Bonnie Dunbar who we will especially notice in the STS-71 mission of the same *Atlantis* space shuttle, which would become ▶▶▶

Atlantis la lansarea către planeta Venus a sondei *Magellan* din calea orbiter-ului, iar pe Bonnie Dunbar o vom remarca în mod special la misiunea STS-71 a aceleiași naveți *Atlantis*, care va fi prima misiune de docare la 29 iunie 1995 a unei naveți americane la stația rusească *Mir*, însoțită de transfer de echipaje. În februarie 1994 Bonnie făcuse antrenamente specifice timp de 13 luni la Centrul de pregătire a cosmonauților „I. A. Gagarin”, ca rezervă într-un echipaj ce urma să efectueze o misiune de trei luni de zile pe stația *Mir*, iar în martie 1995 fusese atestată de comisia rusă de examinare ca fiind calificată pentru un zbor de lungă durată pe stația *Mir*. Antrenamentele i-au fost utile în acest început al seriei de experimente comune americano-ruse cu naveți la stația *Mir*. Mai precizăm că în aceeași misiune STS-71 a naveței la stația *Mir*, pe lângă Bonnie Dunbar, la bordul naveței *Atlantis* se afla și o a doua americană, Ellen S. Baker, de profesie medic și participantă la trei misiuni pe naveți în acel moment.

În continuare prezența femeilor în misiuni spațiale, în majoritate femei americane, se amplifică de la an la an, dar spațiul limitat dedicat acestui articol nu îmi permite decât să prezint, în tabelele din final, o sinteză cât mai completă și la zi a numelor, datelor lor de naștere, națiunilor cărora le aparțin, misiunilor la care au participat și timbelor/colitelor (cele neprezentate în textul articolului) emise doar pentru o mică parte dintre acestea, dacă ținem cont că și zborurile cosmice, chiar ale femeilor, au devenit un fapt cotidian, unele dintre ele participând la 4 sau chiar la 5 misiuni spațiale până la acest moment. Desigur, numărul mai mare de emisiuni de timbre îl găsim în cazul celor două nefericite catastrofe, ale navetelor *Challenger* și *Columbia* ^[4], unde au decedat de fiecare dată și câte două femei (Fig. 28 - coperta 4, Federated States of Micronesia Mi #1413, în coală mică, alături de ceilalți astronauți decedați în catastrofa *Columbia*, printre care și Laurel B. Clark, Mi #1412); și cum știm că publicul de educație medie este atras de evenimentele catastrofice, ne explicăm și politica de marketing filatelic mai accentuată în astfel de situații pentru unele administrații poștale pragmatice (a se vedea emisiunile de coli mici ale unor teritorii poștale exotice din anul 2003, având aceeași compoziție grafică).

Rusia a mai avut până în prezent încă o cosmonaută (cea de-a treia) în misiuni spațiale, și anume, pe Elena V. Kondakova, care a zburat atât pe o navă cosmică rusească *Soiuz* la stația *Mir*, cât și pe naveta *Atlantis* în misiunea STS-84, alături de faimoasa Eileen Collins (Fig. 29, coperta 4) - prima femeie pilot de navetă și comandant de navetă, participantă la patru misiuni cosmice (în misiunea STS-93 cu naveta *Columbia* a pus pe orbită observatorul astronomic în raza X *Chandra*, care a descoperit recent cea mai apropiată gaură neagră față de Pământ). La invitația astronauței Eileen Collins, opt dintre candidatele astronaut ale grupului FLAT au asistat în ziua de 3 februarie 1995, pe cosmodromul de la KSC, la lansarea ei în misiunea STS-63 a naveței *Discovery*.

the first docking mission of an American space shuttle with the Russian *Mir* space station, with transferring crew, on June 29th, 1995. In the February of 1994, Bonnie had specific training for already 13 months at the „I.A. Gagarin” Cosmonaut Training Center, as a reserve in a crew that was supposed to begin a 3 months mission on the *Mir* space station, and in March 1995 she was certified by the Russian examining commission to be qualified for a long duration flight aboard the *Mir* station. This training proved useful to her in the beginning of the joint American-Russian shuttle docking experiments with the *Mir* station. We also specify that in the same STS-71 shuttle mission at the *Mir* space station, among Bonnie Dunbar, onboard the *Atlantis* shuttle there was a 2nd American women by the name of Ellen S. Baker, of medical profession and already a veteran member in 3 missions at that time.

Following these events the women presence in space missions, most of them Americans, is amplified every year, but the limited space reserved for this article only allows me to present, in the tables at the end, a complete as possible up to date synthesis of the names, birthdates, nations and the missions of the participating women as well as the stamps / souvenir sheets (the ones that have not been presented in the article text) issued for a small number of them, if we take into account that the space flights, even those of women, became an usual event, some of them participating in 4 or even 5 space missions until this day. Of course, the highest number of issued stamps are related to the unfortunate disasters of the *Challenger* and *Columbia* ^[4] space shuttles, where in both cases 2 women died (Fig. 28 - cover 4, Federated States of Micronesia Mi #1413, in small sheet, with the other deceased astronauts in the *Columbia* disaster, among which Laurel B. Clark was part of, Mi #1412); and as we know that the masses are attracted by catastrophically events, we can explain the aggressive philatelic marketing campaign for such kinds of events started by some pragmatic postal administrations (see the small sheets issued by some exotic postal territories in 2003, having the same graphical composition).

The Russian Federation had until recently another cosmonaut woman (their third) in space missions, by the name of Elena V. Kondakova, who flew on a Russian *Soyuz* spaceship to the *Mir* station, as well as on the *Atlantis* space shuttle in the STS-84 mission along with the famous Eileen Collins (Fig. 29, cover 4) - the first woman space shuttle pilot and commander, participating in four space missions (during the STS-93 mission on the space shuttle *Columbia* she installed on orbit the X-ray *Chandra* astronomical observatory which recently discovered the closest black hole to Earth). At the invitation of Eileen Collins, eight of the women candidates of the FLAT group assisted on the date of February 3rd, 1995, at Kennedy Space Center, at her launch ▶▶▶

Aria țărilor cu femei participante la misiuni spațiale se diversifică mereu: Anglia, Canada, Japonia, Franța, India, Republica Coreea (Fig. 30 - *coperta 4*, Yi So-yeon pe Soiuз TMA-12 în aprilie 2008), R. P. Chineză au cel puțin câte o reprezentantă care a îndeplinit o misiune importantă, dar există și femei care își plătesc antrenamentele în Rusia pentru a candida la calitatea de turist spațial, așa cum fac și bărbații de ceva vreme; iraniana americană Anousheh Ansari a zburat cu misiunea Soiuз TMA-9 în septembrie 2006 (Fig. 31, *coperta 4*), americanca Esther Dyson (fiica celebrului fizician Freeman Dyson) a fost dublura unui alt plătitor de *cosmic taxi* - de două ori turistul spațial și miliardarul ungur american Charles Simonyi (al doilea cosmonaut maghiar), iar Barbara Barrett (ambasadorul SUA în Finlanda) a fost dublura artistului de circ, filantrop și mare jucător de poker Guy Laliberté în misiunea Soiuз TMA-16 la ISS. Lumea celor care zboară în cosmos se diversifică tot mai mult, se universalizează (ca să folosim un cuvânt similar pentru actualul termen mai terestru de *globalizare*).

Și pentru că v-am promis o descriere a *recidivelor* la *precedentul Tereshkova* (pe câteva le-am menționat deja în textul de până acum), iată - tot pe scurt - mai întâi o înșiruire a căsătoriilor... spațiale, care s-au încheiat cu tot atâtea divorțuri... cosmice:

= Sally K. Ride a fost căsătorită cu astronautul Steven Alan Hawley;

= Bonnie Dunbar a fost căsătorită cu astronautul Ronald M. Sega;

= Linda Godwin a fost căsătorită cu astronautul Steven Nagel;

= Nancy Jan Davis a fost căsătorită cu astronautul Mark C. Lee, fiind primul cuplu care a zburat în cosmos fără a respecta recomandările NASA în domeniu. Nancy și Lee s-au cunoscut în timpul antrenamentelor și s-au căsătorit în secret, aducând la cunoștința NASA acest eveniment la scurt timp înainte de zborul lor ca specialiști ai misiunii STS-47 a navei *Endeavour*, când era prea târziu pentru a fi antrenat un înlocuitor. De atunci NASA a schimbat regulile și nu a mai permis astronautilor căsătoriți să zboare în aceeași misiune.

= Claudie André-Deshays a fost căsătorită cu astronautul Jean-Pierre Haigneré;

Yvonne Cagle, Joan Elizabeth Miller Higginbotham, Mae C. Jemison, Prinz Dianne Kasnic (decedată) și Janice Elaine Voss au divorțat.

Lisa Nowak, specialist al misiunii în domeniul roboticii în misiunea STS-121 a navei *Discovery* la ISS, a devenit subiectul atenției mass-media pe 5 februarie 2007 după ce a fost arestată în Orlando, Florida și acuzată de tentativă de răpire a domnișoarei Colleen Shipman, căpitan în U.S. Air Force, ambele femei fiind implicate într-un triumf al iubirii cu astronautul Bill Oefelein. Scandalul mediatic și procesul în justiție^[5] au avut ca rezultat excluderea imediată a astronavei Nowak din cadrul grupului de astronauți ai NASA. Astronavea a fost găsită vinovată și a fost condamnată cu suspendare pe durata termenului de ▶▶▶▶

in the STS-63 mission of the shuttle *Discovery*.

The number of countries having women participants in space flights is always getting bigger: UK, Canada, Japan, France, India, Republic of Korea (Fig. 30 - *cover 4*, Yi So-yeon on Soyuz TMA-12 in April 2008), P.R. of China had at least one representative who achieved important missions, but also there are women who pay their training in the Russian Federation as future space tourists candidates, as some men did for a while; the Iranian-American Anousheh Ansari flew on the Soyuz TMA-9 in September 2006 (Fig. 31, *cover 4*), the American Esther Dyson (the daughter of the famous physicist Freeman Dyson) was the double of another *cosmic cab* payer - twice space tourist and the Hungarian-American billionaire Charles Simonyi (the second Hungarian cosmonaut), and Barbara Barrett (US ambassador in Finland) was the backup of the circus performer, philanthropist and big poker gambler Guy Laliberté in the Soyuz TMA-16 mission on ISS. The world of the ones who fly in space is being continuously diversified, is universalized (to use a similar word for the more terrestrial current term of *globalization*).

And because I promised you a more detailed description of the relapses on the *Tereshkova precedent* (some I've already mentioned in the previous paragraphs), here they are - in brief - at first a listing of the space... marriages, which ended with as many cosmic... divorces:

= Sally K. Ride was married to astronaut Steven Alan Hawley;

= Bonnie Dunbar was married to astronaut Ronald M. Sega;

= Linda Godwin was married to astronaut Steven Nagel;

= Nancy Jan Davis was married to astronaut Mark C. Lee, becoming the first couple who flew in space without abiding by NASA's regulations in the field. Nancy and Lee met during their training and secretly married, only announcing it to NASA short before their flight in the STS-47 mission aboard the space shuttle *Endeavour*, time at which it was too late for a replacement to be found. Since then NASA changed its regulations and denied married astronauts to fly together in the same mission.

= Claudie André-Deshays was married to astronaut Jean-Pierre Haigneré;

Yvonne Cagle, Joan Elizabeth Miller Higginbotham, Mae C. Jemison, Prinz Dianne Kasnic (deceased) and Janice Elaine Voss divorced.

Lisa Nowak, robotics field mission specialist during the STS-121 mission aboard the shuttle *Discovery* at ISS, became the focus of the media on February 5th, 2007 when she was arrested on the charges of attempted kidnapping Ms. Colleen Shipman, U.S. Air Force captain, both women being involved in a love triangle with the astronaut Bill Oefelein. The media scandal and the trial^[5] had as result the immediate exclusion of Novak from the NASA astronaut group. The astronaut was found guilty and sentenced ▶▶▶▶

încercare de un an.

Kathryn Dwyer „Kathy” Sullivan, Kathryn Patricia „Kay” Hire (prima femeie americană atestată ca luptător aerian), Marsha Sue Ivins și Wendy Barrien Lawrence sunt celibatate.

Iată și câteva cupluri... cosmic stabile:

= Elena Kondakova este căsătorită cu cosmonautul Valeri V. Riumin;

= Tamara Jernigan a fost căsătorită cu astronautul Peter Jeffrey Kelsay Wisoff;

= Shannon Walker este căsătorită cu astronautul Andrew „Andy” Thomas;

= Katherine Megan McArthur este căsătorită cu astronautul Robert Louis „Bob” Behnken;

= Karen Nyberg este căsătorită cu astronautul Douglas Gerald Hurley;

= Heike Walpot este căsătorită cu astronautul Hans Schlegel;

= Marianne Merchez este căsătorită cu astronautul Maurizio Cheli.

După cum se vede, doamnele și domnișoarele cosmonaut/astronaut sunt o combinație subtilă între oameni obișnuiți ca noi și personalități deosebite, care de multe ori (în relația cu sexul... opus) confirmă zicala românească după care *două săbii nu încap în aceeași teacă*. Dacă veți fi inspirați de acest articol în a începe o colecție sau chiar în a pregăti un exponat, atunci când veți trece la căutarea de material expozabil și veți da peste o piesă astrofilatică având numele membrilor echipajului înscrise în mod obligatoriu pe logo-ul din ilustrația sa, ori peste una (Fig. 32, *coperta 4*) în care cei 23 de candidați selecționați pentru Grupul 14 al NASA (din care trei sunt femei) au numele înșiruite cu litere mărunte din cauza spațiului limitat sau când veți auzi de o nouă lansare a unei misiuni spațiale cu echipaj, vă sfătuiesc să aplicați vechiul îndemn de sorginte franceză și de mare succes ca finalitate: *cherchez la femme!*

to bail and released from jail.

Kathryn Dwyer „Kathy” Sullivan, Kathryn Patricia „Kay” Hire (the first American woman certified as air fighter), Marsha Sue Ivins and Wendy Barrien Lawrence are still single.

Here are some more... settled space couples:

= Elena Kondakova is married to cosmonaut Valeri Victorovich Rymun;

= Tamara Jernigan was married to astronaut Peter Jeffrey Kelsay Wisoff;

= Shannon Walker is married to astronaut Andrew "Andy" Thomas;

= Katherine Megan McArthur is married to astronaut Robert Louis "Bob" Behnken;

= Karen Nyberg is married to astronaut Douglas Gerald Hurley;

= Heike Walpot is married to astronaut Hans Schlegel;

= Marianne Merchez is married to astronaut Maurizio Cheli.

How it can already be seen, the cosmonaut/astronaut ladies are a subtle combination between casual persons like us and distinguished personalities, who for many times (in their relationship with the opposite sex) are validating the Romanian saying that goes by „two swords don't fit the same hilt”. If you will be inspired by this article in starting a collection or maybe even starting an exhibit, when you will start searching for exhibit items and notice an astrophilatic piece having the names of the crew mandatory written on its illustration's logo, or one on which (Fig. 32, cover 4) the 23 selected candidates for the 14th NASA group (of which 3 are women) have their names listed with small letters because of the space restrictions or when you will hear about a new manned space launch, I advise you to apply the old adage of French origin and successful outcome: *cherchez la femme!*

ISTORIA 2012

Expoziția filatelică interjudețeană dedicată împlinirii a 800 de ani de la atestarea documentară a Timișoarei, este organizată în perioada 14-20 decembrie 2012 de către Asociația Filatelică Timișoara (CP 204, OP 1 Timișoara) la Casa Armatei din Timișoara. Clase de competiție: tematică, întreguri poștale, maxifilii, cartofilie, open, un panou. Cereri de participare: 15 noiembrie 2012 (mariusvasilem@yahoo.com). Trimitere exponate: 5 decembrie 2012.

(dr. ing. Marius MUNTEAN)

Congresul Mondial al Eminescologilor

Institutul de Filologie al Academiei de Științe a Moldovei a organizat în perioada 3-5 septembrie 2012, la Chișinău, prima ediție a Congre-

sului Mondial al Eminescologilor. Congresul a întrunit specialiști din domeniul studiului operei și personalității lui Mihai Eminescu.

Cu această ocazie filateliștii de peste Prut au realizat două cărți poștale și o ștampilă ocazională.

Cele două piese poartă o eroare la obliterare, ne-a semnalat filatelitul Gheorghe Plugaru. Congresul a durat trei zile (3-5 septembrie) nu două, după cum este pe ștampila de obliterare și cărțile poștale. (lk)

*Femei în spațiul cosmic - zboruri efectuate sau planificate /
Women in space - performed or planned flights*

Numele, data nașterii, decesului și țara / Name, birthday, date of death and country	Descriere personalizată Misiunea (data lansării) / Personalized description, mission (launch day)	Timbre și colițe poștale dedicate / Dedicated stamps and souvenir sheets
1 Valentina Vladimirovna Tereškova / V. V. Tereshkova 06.03.1937 URSS / USSR	Prima femeie în spațiul cosmic / First woman in space Vostok-6 (16.06.1963)	Afganistan / Afghanistan Mi #1599-1601; Albania Mi #762 + #762B; Azerbaidjan / Azerbaijan Mi #207; Bulgaria Mi #1395-97; Mi #B10; Mi #1650; Mi #1758; Mi #B134; Mi # B179+ #B179B; Republique de Burundi / Republique of Burundi - un timbru, emis și în coliță, la 30.05.2012 / a stamp, also issued in souvenir sheet on 30.05.2012; Cambodgia / Cambodia Mi #657; Cehoslovacia / Czechoslovakia Mi #1414; Mi #1470; Republica Centrafricană / Central African Republic Mi #2849; Comores (Union des) / Comoros (Union of the) - un timbru din cele 6 incluse în coala mică emisă în 2008 / one stamp of the 6 included in the small sheet issued in 2008; Republique du Congo, Brazaville / Republic of the Congo, Brazzaville - un timbru, emis și în coliță, la 20.02. 2012 / a stamp, also issued in souvenir sheet on 20.02.2012; R.P.D. Coreeană / DPR of Korea Mi #2522; Mi #2980; Cuba Mi #911; Mi #1157; Mi #1762; Mi #2126; Mi #3007; Gam- bia Mi #1932; RDG Mi #970; Grenada Grenadines Mi #B57; Republica Guineea Ecuatorială / Republic of Equatorial Guinea Mi #1272+A1272; Lesotho Mi #1017; Liberia Mi #951; Madagascar (Rep. Democratică) / Republic of Madagascar Mi #876; Maldives Mi #B319 (cu ocazia aniversării a... 25 de ani de la primul pas al omului pe Lună!) / (issued to celebrate... 25 years man's first step on the Moon!); Mali Mi #946; Marshall Islands Mi #255; Micronezia / Micronesia (Federated States of) Mi #708; Mongolia Mi #1517; Nicaragua Mi #B260; Polonia / Poland Mi #1416-17; România / Romania Mi #2172; Mi #2174 în Mi #B54; Mi #2247 +2257; Mi #2561; Saint Vincent and the Grenadines (V. Tereškova pe 6 timbre diferite în coală mică, emisă în anul 2008) / (V. Tereshkova on 6 different stamps in a small sheet, issued in 2008); Viet Nam Nord / North Viet Nam Mi #299-300; Mi #1675; Vietnam (Republica Socialistă) / Vietnam (Socialist Republic of) Mi #1675; URSS / USSR Mi #5283; Rusia / Russia Mi #1088 (în coală mică; issued in a small sheet); Tanzania Mi #1565; Ungaria / Hungary Mi #B38 + Mi #B38B; Sud Yemen / South Yemen Mi #187; Bulgaria Mi #B134; Gambia Mi #1936; Guyana Mi #3051; Ucraina / Ukraine Mi #783;
2 Svetlana Evghenievna Savitkaia /	Prima femeie în activitate spațială extravehiculară	

- Svetlana Yevgenyevna Savitskaya
08.08.1948
URSS / USSR
- (EVA) la 25.07.1984, în timpul expediției pe stația cosmică Saliut -7 / The first woman **in space extra-vehicular activity** (EVA) on 25.07.1984, during the expedition on the space station Salyut 7. Prima femeie care a efectuat două zboruri cosmice: / The first woman to make two spaceflights: Soiuz T-7/T-5 / Soyuz T-7/T-5 (19.08.1982)
Soyuz T-12 / Soyuz T-12 (17.07.1984)
- 3 Sally K. Ride
26.05.1951-
23.07.2012
SUA / USA
- Prima femeie americană în spațiul cosmic / The first American woman in space STS-7 (18.06.1983)
STS-41-G (05.10.1984)
- 4 Judith Resnik
05.04.1949-
28.01.1986
SUA / USA
- Primul evreu american și prima evreică în spațiul cosmic; decedată în catastrofa navei *Challenger* la 28.01.1986. / The first Jewish-American and the first Jewish-American woman in space; died in the *Challenger* disaster on 28.01.1986. STS-41-D (30.08.1984)
STS-51-L (28.01.1986)
- 5 Kathryn D. Sullivan
03.10.1951
SUA / USA
- Prima femeie americană în EVA (11.10.1984). / The first American woman in EVA (11.10.1984)
STS-41-G (05.10.1984)
STS-31 (24.04.1990)
STS-45 (24.03.1992)
STS-51-A (08.11.1984)
- 6 Anna Lee Fisher
24.08.1949
SUA / USA
- 7 Margaret Rhea Seddon
08.11.1947
SUA / USA
- STS-51-D (12.04.1985)
STS-40 (05.06.1991)
STS-58 (18.10.1993)
- 8 Shannon Lucid
14.01.1943
SUA / USA
- Prima femeie în spațiul cosmic, născută în Asia. Prima femeie americană care a zburat la o stație spațială (*Mir*). Prima femeie care a efectuat al treilea, al patrulea și al cincilea zbor cosmic / The first woman in space, born in Asia. The first American woman to fly on a space station (*Mir*). The first woman to make a third, a fourth and a fifth spaceflight. STS-51-G (17.06.1985)
STS-34 (18.10.1989)
STS-43 (02.08.1991)
STS-58 (18.10.1993)
STS-76/79 (22.03.1996)
- Guyana Mi #3049; Palau Mi #1692;
- Grenada Mi #2785; Mi #B370; Grenada
Grenadines Mi #B304;
- Guyana Mi #3052

9 Bonnie J. Dunbar
03.03.1949
SUA / USA	STS-61-A (30.10.1985)
STS-32 (09.01.1990)
STS-50 (25.06.1992)
STS-71 (27.06.1995)
STS-89 (22.01.1998)	
10 Mary L. Cleave
05.02.1947
SUA / USA	STS-61-B (26.11.1985)
STS-30 (04.05.1989)	Azerbaidjan / Azerbaijan Mi #206
11 Christa McAuliffe
02.09.1948-
28.01.1986
SUA / USA	STS-51-L (28.01.1986)
Decedată în catastrofa navetei
<i>Challenger</i> la 28.01.1986. /
Died in the <i>Challenger</i> disaster
on 28.01.1986.	
12 Ellen Louise Shulman
Baker
27.04.1953
SUA / USA	STS-34 (18.10.1989)
STS-50 (25.06.1992)
STS-71 (27.06.1995)	Azerbaidjan / Azerbaijan Mi #212
13 Kathryn C. Thornton
17.08.1952
SUA / USA	A treia femeie în EVA. Prima
femeie care a efectuat EVA
multiple / The 3 rd woman in
EVA. The first woman to make
multiple EVAs (14–15.05.1992,
06.12.1993, 08.12.1993).
STS-33 (22.11.1989)
STS-49 (07.05.1992)
STS-61 (02.12.1993)
STS-73 (20.10.1995)	
14 Marsha Ivins
15.04.1951
SUA / USA	STS-32 (09.10.1990)
STS-46 (31.07.1992)
STS-62 (04.03.1994)
STS-81 (12.01.1997)
STS-98 (07.02.2001)	
15 Linda M. Godwin
02.07.1952
SUA / USA	A patra femeie în EVA / The 4 th
woman in EVA (27.03.1996,
10.12.2001).
STS-37 (05.04.1991)
STS-59 (09.04.1994)
STS-76 (22.03.1996)
STS-108 (05.12.2001)	
16 Helen Sharman
30.05.1963
Regatul Unit al Marii
Britanii / United Kingdom	Primul cetățean englez în spațiul
cosmic. / First Briton in space.
Soiuz TM-12/TM-11 / Soyuz
TM-12/TM-11 (08.05.1991)	
17 Tamara E. Jernigan
07.05.1959
SUA / USA	A cincea femeie în EVA
(30.05.1999). /
The 5 th woman in EVA.
STS-40 (05.06.1991)
STS-52 (22.10.1992)
STS-67 (02.03.1995)
STS-80 (19.11.1996)
STS-96 (27.05.1999)	Azerbaidjan / Azerbaijan Mi #208
18 Millie Hughes-Fulford
21.12.1945
SUA / USA	Prima femeie specialist pentru
sarcina utilă a navetei. / The first
female payload specialist.
STS-40 (05.06.1991)	
19 Roberta Bondar
04.12.1945
SUA / USA	Prima femeie canadiană în
spațiu. / The first Canadian
woman in space.
STS-42 (22.01.1992)	Canada Mi #2140

20 Jan Davis 01.11.1953 SUA / USA	STS-47 (12.09.1992) STS-60 (03.02.1994) STS-85 (07.08.1997)	
21 Mae C. Jemison 17.10.1956 SUA / USA	Prima afro-americană în spațiu. / The first African-American woman in space. STS-47 (12.09.1992)	Azerbaidjan / Azerbaijan Mi #210
22 Susan J. Helms 26.02.1958 SUA / USA	A șasea femeie în EVA / The 6 th woman in EVA (11.03.2001). STS-54 (13.01.1993) STS-64 (09.09.1994) STS-78 (20.06.1996) STS-101 (19.05.2000) STS-102/105 (08.03.2001)	
23 Ellen Ochoa 10.05.1958 SUA / USA	Prima hispano-americană în spațiu. / The first Hispanic woman in space. STS-56 (08.04.1993) STS-66 (03.11.1994) STS-96 (27.05.1999) STS-110 (08.04.2002)	
24 Janice E. Voss 08.10.1956- 06.02.2012 SUA / USA	STS-57 (21.06.1993) STS-63 (03.02.1995) STS-83 (04. 04.1997) STS-94 (01.07.1997) STS-99 (11.02.2000)	
25 Nancy Currie 29.12.1958 SUA / USA	STS-57 (21.06.1993) STS-70 (13.07.1995) STS-88 (04,12.1998) STS-109 (01.03.2002)	
26 Chiaki Mukai 06.05.1952 Japonia / Japan	Prima japoneză în spațiu. / The first Japanese woman in space. STS-65 (08.07.1994) STS-95 (29.10.1998)	
27 Elena V. Kondakova / Yelena V. Kondakova 30.03.1957 Rusia / Russia	Soiuz TM-20 / Soyuz TM-20 (03.10.1994) STS-84 (15.05.1997)	Republica Centrafricană / Central African Republic Mi #2555
28 Eileen Collins 19.11.1956 SUA / USA	Prima femeie pilot de navetă și comandant de navetă. / The first female Shuttle Pilot and Shuttle Commander. STS-63 (03.02.1995) STS-84 (15.05.1997) STS-93 (23.07.1999) STS-114 (26.07.2005)	
29 Wendy Lawrence 02.07.1959 SUA / USA	STS-67 (02.03.1995) STS-86 (25.09.1997) STS-91 (02.06.1998) STS-114 (26.07.2005)	Azerbaidjan / Azerbaijan Mi #209
30 Mary Ellen Weber 24.08.1962 SUA / USA	STS-70 (13.07.1995) STS-101 (19.05.2000)	Azerbaidjan / Azerbaijan Mi #213
31 Catherine G. Coleman 14.12.1960 SUA / USA	STS-73 (20.10.1995) STS-93 (23.07.1999) Soiuz TMA-20 / Soyuz TMA-20 (15.12.2010)	Azerbaidjan / Azerbaijan Mi #211

- 32 Claudie André-Deshays
Haigneré
13.05.1957
Franța / France
- Prima franțuzoaică în spațiu / The first Frenchwoman in space
Soiuz TM-24/TM-23 / Soyuz TM-24/TM-23 (17.08.1996)
Soyuz TM-33/32 / Soyuz TM-33/32 (21.10.2001)
- Republica Guineea, unul din cele 4 timbre ale unei coli mici cu tema Cosmos, emisă în 2006; idem, același timbru într-o coliță din același an / Republic of Guinea, one of 4 stamps of a small sheet on Space theme, issued in 2006; ditto, the same stamp in a souvenir sheet of the same year; Malawi, pe un așa-zis timbru din 17.05.2012 și pe manșeta unei probe de designer din 2012, numele cosmonautei fiind **GRESIT** ortografiat **DESAYS** de către machetatorii Bernard și Alexandre Lollini / Malawi, on a stamp alike from a set issued on 17.05.2012 and on the margin of a designer's sample / essay printed in 2012, the name of the woman-cosmonaut being **misspelled DESAYS** by the French designers Bernard & Alexandre Lollini; St. Vincent Grenadines, un așa-zis timbru din 03.05.2012 / St. Vincent & The Grenadines, a stamp alike designed by B. and A. Lollini, from a set issued on 03.05.2012.
- 33 Susan Still Kilrain
24.10.1961
SU / USA
- A doua femeie pilot de navetă. / The second female Shuttle Pilot.
STS-83 (04.04.1997)
STS-94 (01.07.1997)
- 34 Kalpana Chawla
01.07.1961-
01.02.2003
India, SUA / USA
- Decedată în catastrofa navetei *Columbia* la 01.02.2003. Prima indiano-americană în spațiu. / Died in the *Columbia* disaster on 01.02.2003. The first Indian-American woman in space.
STS-87 (19.11.1997)
STS-107 (16.01.2003)
STS-90 (17.04.1998)
STS-130 (08.02.2010)
STS-91 (02.06.1998)
STS-99 (11.02.2000)
STS-104 (12.07.2001)
STS-96 (27.05.1999)
STS-127 (15.07.2009)
- Grenada Mi #5193;
Republica Guineea - un timbru emis separat și în coliță în anul 2006 / Republic of Guinea - a stamp issued separately, also in souvenir sheet in 2006; Maldives Mi #4107; Sierra Leone Mi #4372; Palau Mi #2236; Ungaria / Hungary Mi #B278
- 35 Kathryn P. Hire
26.08.1959 SUA / USA
- 36 Janet L. Kavandi
17.07.1959
SUA / USA
- 37 Julie Payette
20.10.1963 Canada
- 38 Pamela Melroy
17.09.1961
SUA / USA
- 39 Peggy Whitson
09.02.1960
SUA / USA
- A doua femeie comandant de navetă. / The second female Shuttle Commander.
STS-92 (11.10.2000)
STS-112 (07.10.2002)
STS-120 (23.10.2007)
- A șaptea femeie în EVA. / The 7th woman in EVA. (16.08.2002, 09.11.2007, 20.11.2007, 24.11.2007, 18.12.2007, 30.01.2007). Din martie 2009 deține recordul pentru cele mai multe EVA și pentru cel mai mult timp petrecut în EVA în rândul exploratorilor spațiali de sex feminin. Prima femeie comandant al ISS (Expediția 16). / As of March 2009 she holds the record for most EVAs and most time spent on EVA of all female space travellers. The first female ISS Commander (Expedition 16).

- 40 Sandra Magnus
30.10.1964
SUA / USA
STS-111/113 (05.06.2002)
Soiuz TMA-11/ Soyuz TMA-11
(10.10.2007)
STS-112 (07.10.2002)
STS-126/119 (14.11.2008)
STS-135 (08.07.2011) - ultima misiune
a unei navete spațiale. / - the last
mission of a space shuttle.
- 41 Laurel B. Clark
10.03.1961-
01.02.2003
SUA / USA
Decedată în catastrofa
navetei *Columbia* la
01.02.2003 / Died in the
Columbia disaster on
01.02.2003.
STS-107 (16.01.2003)
STS-121 (04.07.2006)
STS-120 (23.10.2007)
STS-131 (05.04.2010)
STS-121 (04.07.2006)
Grenada Mi #5192; Republica Guineea -
un timbru emis separat și în coliță în anul
2006 / Republic of Guinea - a stamp issued
separately, also in souvenir sheet in 2006;
Maldives Mi #4106; Sierra Leone Mi #4371;
Palau Mi #2235; Ungaria / Hungary Mi #B278
- 42 Stephanie Wilson
27.09.1966
SUA / USA
STS-121 (04.07.2006)
STS-120 (23.10.2007)
STS-131 (05.04.2010)
STS-121 (04.07.2006)
- 43 Lisa Nowak
10.05.1963 SUA / USA
STS-121 (04.07.2006)
- 44 Heidemarie M.
Stefanyshyn-Piper
07.02.1963
SUA / USA
A opta femeie în EVA / The 8th woman
in EVA (12.09.2006, 15.09.2006,
18-19.11.2008, 20-21.11.2008,
22-23.11.2008).
STS-115 (09.09.2006)
STS-126 (14.11.2008)
Al patrulea turist spațial și prima
femeie turist spațial. Primul iranian
în spațiu. / The 4th space tourist
and the first female space tourist.
First Iranian in space.
Soiuz TMA-9/8 / Soyuz TMA-9/8
(18.09.2006)
- 45 Anousheh Ansari
12.09.1966
Iran, SUA / USA
A noua femeie în EVA / The 9th
woman in EVA (16.12.2006,
31.01.2007, 04.02.2007, 08.02.2007,
30.08.2012, 05.09.2012).
Din 2007 deține recordul celui mai
lung zbor cosmic (195 zile) în rândul
exploratorilor spațiali de sex feminin. /
As of 2007, she holds the record
for the longest spaceflight (195 days)
among female space travelers.
STS-116/117 (9.12.2006)
Rezervă inginer de zbor 1 la Soiuz
TMA-03M / Backup Flight Engineer 1
for Soyuz TMA-03M (21.12.2011)
Soiuz TMA-05M / Soyuz TMA-05M (15.07.2012)
STS-116 (9.12.2006)
- 46 Sunita Williams
19.09.1965
SUA / USA
Din 2007 deține recordul celui mai
lung zbor cosmic (195 zile) în rândul
exploratorilor spațiali de sex feminin. /
As of 2007, she holds the record
for the longest spaceflight (195 days)
among female space travelers.
STS-116/117 (9.12.2006)
Rezervă inginer de zbor 1 la Soiuz
TMA-03M / Backup Flight Engineer 1
for Soyuz TMA-03M (21.12.2011)
Soiuz TMA-05M / Soyuz TMA-05M (15.07.2012)
STS-116 (9.12.2006)
- 47 Joan Higginbotham
03.08.1964 SUA / USA
STS-116 (9.12.2006)
- 48 Tracy Caldwell Dyson
14.08.1969
SUA / USA
A unsprezecea femeie în EVA / The 11th
woman in EVA (07.08.2010, 11.08.2010,
16.08.2010).
STS-118 (08.08.2007)
Soiuz TMA-18 / Soyuz TMA-18 (02.04.2010)
Primul astronaut educator (profesor în
cadrul programului spațial). / The first
educator astronaut (teacher in the
Space Project).
STS-118 (08.08.2007)
- 49 Barbara Morgan
28.11.1951
SUA / USA
STS-118 (08.08.2007)

<p>50 Yi So-yeon
02.06.1978
Republica Coreea /
Republic of Korea</p> <p>51 Karen L. Nyberg
07.10.1969
SUA / USA</p> <p>52 K. Megan McArthur
30.08.1971 SUA / USA</p> <p>53 Nicole P. Stott
11.11.1962
SUA / USA</p> <p>54 Dorothy Metcalf-
Lindenburger
15.05.1975 SUA / USA</p> <p>55 Naoko Yamazaki
27.12.1970 Japonia / Japan</p> <p>56 Shannon Walker
04.06.1965 SUA / USA</p> <p>57 Liu Yang
06.10.1978
R. P. Chineză /
P. R. of China</p> <p>58 Elena Olegovna Serova /
Yelena Olegovna Serova
22.04.1976
Rusia / Russia</p> <p>59 Samantha Cristoforetti
26.04.1977
Italia / Italy</p> | <p>Primul cetățean coreean în spațiu. /
The first Korean in space.
Soiuz TMA-12 / Soyuz TMA-12 (08.04.2008)</p> <p>STS-124 (31.05.2008)
Soiuz TMA-09M (misiune la ISS, planificată
pentru luna mai 2013) / Soyuz TMA-09M
(mission to ISS, scheduled for May 2013).
STS-125 (11.05.2009)</p> <p>A zecea femeie în EVA / The 10th woman
in EVA (01-02.09.2009).
STS-128 (28.08.2009)
STS-133 (24.02.2011)
STS-131 (05.04.2010)</p> <p>STS-131 (05.04.2010)</p> <p>Soiuz TMA-19 (15.06.2010)</p> <p>Prima taikonaută / The first woman
taikonaut.
Shenzhou-9 (16.06.2012), în misiune
la Tiangong 1, prima stație spațială
chineză / mission to the Tiangong 1,
the first Chinese space station</p> <p>Soiuz TMA-14M (misiune la ISS,
planificată pentru septembrie 2014) /
Soyuz TMA-14M (mission to ISS,
scheduled for September 2014).</p> <p>Soiuz TMA-15M (misiune la ISS,
planificată pentru noiembrie 2014) /
Soyuz TMA-15M (mission to ISS,
scheduled for November 2014).</p> |
|---|---|

Bibliografie / Bibliography:

- [1] Marinin I. A., Șamsutdinov S. H., Gluško A. V. - *Sovetskie i rossijskie kosmonavti XX vek / XX-th Century's Soviet and Russian cosmonauts*, Novosti kosmonavtiki, Moskva / Moscow 2001, 408 pag.
- [2] Patapie - Raicu, Florin - *Povestea Telescopului Spațial Hubble (1) / The story of Hubble Space Telescope (1)*, Romfilatelia XXI, Nr.7, octombrie / October 2007, pag. 34-37
- [3] Patapie - Raicu, Florin - *Povestea Telescopului Spațial Hubble (2) / The story of Hubble Space Telescope (2)*, Romfilatelia XXI, Nr.8, ianuarie / January 2008, pag. 24-30
- [4] Patapie - Raicu, Florin - *Ultimul zbor al navei spațiale Columbia (OV-102) / The last flight of the Space Shuttle Columbia (OV-102)*, Romfilatelia XXI, Nr.6, iunie / June 2007, pag. 28-30
- [5] http://www.cbsnews.com/8301-504083_162-20014259504083.html

Florin PATAPIE - RAICU, graduate in Physics at University Al. I. Cuza - Iași, senior scientific researcher in the field of biomembranes and in the aeronautics and nuclear energetics applied material science. Working in astrophilately and topical philately, mainly in the history of science, from micro - to macrocosmos; designer of more than 250 postmarks (in Romania and others countries), a similar number of commemorative cover's illustrations and some stationery covers; author of over 220 philatelic papers published in Romania, also in Germany, Switzerland and USA. Chairman of the Philatelic Society *Moldova-Iași*. Contact: flpatapie@yahoo.com

Florin PATAPIE - RAICU, licențiat al facultății de fizică a Universității Al. I. Cuza din Iași, cercetător științific principal cu activitate în domeniul biofizicii membranelor celulare și în cel al științei materialelor cu aplicații în aeronautică și în energia nucleară. Domeniile de specializare filatelică: astrofilatelia, filatelia tematică axată în principal pe istoria științei, de la micro- la macrocosmos; machetator a peste 250 de ștampile ocazionale (în țară, dar și în străinătate), al unui număr similar de ilustrații pentru plicuri ocazionale și al unor întreguri poștale, autor a peste 220 de articole filatelice în diverse publicații din țară și din străinătate. Președinte al Societății Filatelice *Moldova* - Iași. Contact: flpatapie@yahoo.com

Alte actuale sau foste candidate femei astronaut / cosmonaut
Other current or former female candidate astronaut / cosmonaut

Numele și data nașterii / data decesului Name and date of birth / date of death	Țara / Country	Comentariu / Comment		
Wang Yaping 27.01.1980	R. P. Chineză P. R. of China	¹⁾	Jana D. Iorkina / Zhanna D. Yorkina 06.05.1939	URSS / USSR 1.10.1969 ⁵⁾
Sarah Brightman 14.08.1960	Regatul Unit al Marii Britanii United Kingdom	²⁾	Irina B. Soloviova / I. B. Solovyova 06.09.1937	URSS / USSR 1.10.1969 ⁵⁾
Kathleen Rubins 14.10.1978	SUA / USA	³⁾	Tatiana D. Kuznețova Tatyana D. Kuznetsova 14.07.1941	URSS / USSR 17.10.1969 ⁵⁾
Serana M. Auñón 09.04.1976	SUA / USA	³⁾	Irina D. Lațișeva / I. D. Latysheva 09.07.1953	URSS / USSR 5.02.1993 ⁵⁾
Jeanette J. Epps 02.11.1970	SUA / USA	³⁾	Larisa D. Pojarskaia L. D. Pojarskaja 15.03.1947	URSS / USSR 10.03.1993 ⁵⁾
Yvonne Cagle 24.04.1959	SUA / USA	2008 ⁴⁾	Elena I. Dobrokvășina / E. I. Dobrokvashina 08.10.1947	URSS / USSR 10.03.1993 ⁵⁾
Patricia Robertson 12.03.1963 - 24.05.2001	SUA / USA	24.05.2001 ⁵⁾	Tamara S. Zaharova T. S. Zakharova 22.04.1952	URSS / USSR 1.09.1995 ⁵⁾
Esther Dyson 14.07.1951	SUA / USA	⁶⁾	Svetlana O. Omeltchenko / S. O. Omelchenko 20.08.1951	URSS / USSR 7.02.1992 ⁵⁾
Barbara Barrett 26.12.1950	SUA / USA	⁷⁾	Ecaterina A. Ivanova Ekaterina A. Ivanova 03.10.1949	URSS / USSR 5.12.1994 ⁵⁾
Pratiwi Pujilestari Sudarmono	Indonezia Indonesia	ianuarie 1986 ⁴⁾ January 1986 ⁴⁾	Irina R. Pronina 14.04.1953	URSS / USSR 3.07.1992 ⁵⁾
Ryoko Kikuchi Japonia / Japan		10.12.1980 ⁵⁾	Galina V. Amelkina 22.05.1954	URSS / USSR mai / May 1983 ⁴⁾
Marianne Merchez 25.11.1960	Belgia / Belgium	1995 ⁴⁾	Natalia D. Kuleșova Natalya D. Kuleshova 14.03.1955	URSS / USSR 23.07.1992 ⁵⁾
Renate Luise Brümmer 04.05.1955	Germania / Germany	06.05.1993 ⁵⁾	Nadejda V. Kujelnaia Nadezhda V. Kuzhelnaya 06.11.1962	URSS / USSR 7.05.2004 ⁵⁾
Heike Walpot 19.06.1960	Germania / Germany	1993 ⁴⁾		
Prinz Dianne Kasnic 29.09.1938- 12.10.2002	SUA / USA	06.08.1985 ⁵⁾		
Valentina L. Ponomariova / V. L. Ponomaryova 18.09.1933	URSS / USSR	01.10.1969 ⁵⁾		

¹⁾ Taikonaut candidat, rezervă la misiunea Shenzhou-9 / Candidate taikonaut, backup crew for Shenzhou-9 mission

²⁾ Turist spațial cu Soiuz la ISS în 2015 / Space tourist with Soyuz to ISS in 2015

³⁾ Astronaut candidat / Candidate astronaut

⁴⁾ Retrasă în / Retired in

⁵⁾ Retrasă pe / Retired on

⁶⁾ Rezerva turistului spațial Charles Simonyi în misiunea Soiuz TMA-14 la ISS (26.03.2009) / Backup of the space tourist Charles Simonyi for the Soyuz TMA-14 mission to the ISS (03/26/2009)

⁷⁾ Rezerva turistului spațial Guy Laliberté în misiunea Soiuz TMA-16 la ISS (30.09.2009) / Backup of the space tourist Guy Laliberté for the Soyuz TMA-16 mission to the ISS (09/30/2009)

Clasificarea amprentelor de francaturi mecanice din SUA și tipurile de mașini utilizate

ing. Mircea PĂTRĂȘCOIU

Dintr-o colaborare perfectă între administrația poștală din SUA (US Postage) și asociația colecționarilor de *francaturi mecanice* (MSS - Meter Stamp Society) a rezultat o apariție necesară colecționarilor din întreaga lume - a primului catalog internațional de mecanotolie¹.

Ordonarea amprentelor de *francaturi mecanice* din toată lumea a fost efectuată în raport de clasificările acestora, în grupe și subgrupe. Dintre cele mai ordonate clasificări în mecanotolie, menționez țările: Argentina, Australia, Austria, Belgia, Canada, Elveția, Franța, Germania, Italia, Marea Britanie, Noua Zeelandă, Olanda și SUA. Aceste țări au înțeles primele că introducerea mașinilor de francat mecanic le-a adus mari beneficii administrațiilor poștale statale. S-a ajuns, astfel, ca SUA să utilizeze un număr de două milioane de astfel de mașini, la o populație de aproximativ 300 de milioane de locuitori, revenind o mașină la 150 de persoane.

În prezent sunt cunoscute 148 de companii care au contribuit la lărgirea acestui sistem modern de aplicare a valorii taxelor poștale pe toate genurile de trimiteri.

Consider clasificarea amprentelor de *francaturi mecanice* din SUA ca cea mai rațională, putând fi luată ca exemplu de către toate țările, cu preocupări moderniste în activitățile poștale. Menționez că statele amintite mai sus au asociații ale colecționarilor, reviste specializate, lucrări publicate, cataloage, expoziții de mecanotolie etc. constituind un îndemn adresat tuturor administrațiilor poștale statale,

În *Tabel nr. 1* se prezintă cea mai complexă clasificare a *francaturilor mecanice* cu exemplificările de rigoare (*Fig. 1 ... Fig. 8*).

¹ Hawkins, Joel A.; Stambaugh, Richard - *The international postage meter stamp catalog*, 2005 (supliment 2008) - http://en.wikibooks.org/wiki/International_Postage_Meter_Stamp_Catalog.

² Vegter, Wobbe - *From abacus to Internet*, exhibit, web address <http://wvvegter.hivemind.net/abacus/-imagesZ9/Z9s133p1L.jpg>

Fig. 1

Tabel nr. 1

Grupa / Număr subgrupe	Tipuri de mașini semnalate a fi utilizate	Simbol catalog
A -	Primele începuturi experimentale de francaturi mecanice (1897-1920) - Di Brazza (1897) A1 - Pitney Postal Machine Co. (1902-1912) A2 - American Postage Meter Co. (1912-1920) A3	
B -	Marcă poștală patrată cu linii ondulate pe laterale, începând cu anul 1920 - Pitney Bowes Co. B1	
C 3	Marcă poștală de formă dublu ovală cu linii ondulate pe margini, începând cu anul 1922 - Pitney Bowes Co. CA1, CA2, CA3, CC7 - Mail-O-Meter Co. CA4, CA5, CA6 - Mack Postograph Co. CA7, CA8 - International Postal Supply Co. CA9, CA10 - Whitlock Metered Mail Co. CA11, CA12, CC1 - Continental Postage Meter Co. CB1, CB2, CB3, CB5, CB6 - US Postal Meter Co. CB4, CC2, CC3, CC5, CC6 - Multipost CC4	
D 3	Marcă poștală de formă patrată sau apropiată, cu oval în centru și perforare simulată pe margini, începând cu anul 1927 - Universal Postal Frankers DA1 - Pitney Bowes Co. DB1, DB2, DB3, DB4, DC1, DC2, DC3, DC4, DC5, DC6 - National Postal Meter Co. DB5, DB6, DB7, DB8 - International Postal Supply Co. DB9, DC8 - US Postal Meter Co. DC7	
E -	Marcă poștală cu arcuire largă la partea de sus și de jos, cu linii arcuite pe laterale, începând cu anul 1931 - National Cash Register Co. (NCR) E1, E2, E3, E4, E5, E6, E7, E8	
F -	Marcă poștală de formă dreptunghiulară mare, cu un vultur în centru și perforare simulată pe margini, începând cu anul 1933 - Pitney Bowes Co. F1, F2, F3, F4	
G -	Marcă poștală de formă dreptunghiulară, cu perforare simulată pe margini, cu vultur în centrul amprenteii, începând cu anul 1936 - Pitney Bowes Co. G1, G2, G3, G4	
H -	Marcă poștală de formă dreptunghiulară, apropiată de pătrat, cu perforare simulată pe margini și ștampila poștală dublu cerc, începând cu anul 1936 - Pitney Bowes Co. H1, H2, H3, H4, H5	
I 3	Marcă poștală de formă dreptunghiulară apropiată de pătrat, cu perforare simulată pe margini și ștampila poștală simplu cerc, începând cu anul 1940 - Pitney Bowes Co. IA1, IA2, IA3 (<i>Fig. 1</i>), IA4, IA5, IA6, IA7, IA8, IA9, IA10, IA11, IB1, IB2, IB3, IB4, IC1, IC2, IC3	
J -	Marcă poștală de formă dreptunghiulară, cu spațiu liber între marcă și ștampila poștală, începând cu anul 1960 - Postalia J1 (<i>Fig. 2</i>) - Tele - Norm (T-N) J2 - Francotyp-Postalia J3, J4, J5, J6	
K 7	Marcă poștală de formă dreptunghiulară, parțial închisă, începând cu anul 1963 - Friden KA1, KA2, KA3, KB1, KB2, KB3, KC1 - FME Co. KD1, KE1 (<i>Fig. 3</i>)	

- L 3 - Friden-Alcatel KF1, KG1
- Singer KB1, KC1
Marcă poștală în chenar sau fără chenar, cu vultur în profil, începând cu anul 1981
- M - - Hasler LA1, LB1, LB2, LC1
- Neopost LC1
Marcă poștală digitală cu vulturul cu cap mare și aripi sau numai cu aripi, începând cu anul 1985 (Fig. 4)
- N - - Pitney Bowes Co. M1, M2, M3, M4, M5, M6, M7, M8
Marcă poștală digitală, cu faclie, începând cu anul 1997
- P - - Neopost N1, N2 (Fig. 5)
Marcă poștală de formă dreptunghiulară cu ornamente de steluțe, începând cu anul 1998
- Q - - Neopost P1, P2 (Fig. 6)
Marcă poștală digitală cu cap de vultur în logo oval, începând cu anul 2000
- R 7 - Francotyp-Postalia Q1 (Fig. 7)
Marcă poștală orizontală, bidimensională, cu dată și cod ZIP, pentru poșta pe Internet, începând cu anul 1998
- E-Stamp RA1
- Neopost RB1, RD1, RD2
- Stamp Master RC1
- Stamps.com RC2
- Pitney Bowes Co. RE1, RE2, RE3, RE4, RG1
- Envelope Manager Software RF1, RF2, RF3, RG2 (Encidia Inc.)
- S 4 **Marcă poștală de formă dreptunghiulară, taxa poștală fiind inclusă într-o suprafață pătrată și cu coduri ZIP, începând cu anul 1981**
- Neopost SA1, SB1, SB2, SB4, SB5
- Stamps.com SA2, SD1
- Hasler SB2, SB4, SB5, SC1
- Francotyp-Postalia SB6
- PO - **Mașini speciale de francat mecanic, utilizate numai în oficiile poștale, începând cu anul 1933**
- IBM Co. PO1
- NCR Co. PO2
- Electronic Communications Inc. PO3, PO4
- Friden PO5
- Framma PO5
- Intermec Co. PO6, PO9
- Mos PO8, PO10
- Unisys PO8, PO10
- Neopost PO11
- PV - **Mașini de francat mecanic speciale pentru publicul care utilizează mașinile de distribuire automată, începând cu anul 1936**
- Pitney Bowes Co. PV1, PV2, PV3, PV4, PV13, PV14
- Design & Development Inc. PV3
- Strategic Financial Planning Systems Co. PV6, PV7
- Neopost PV8, PV10, PV11, PV12
- NCR Co. PV9
- IBM Co. PV8, PV13, PV14
- OO 10 **Mașini de francat mecanic speciale, utilizate numai de poșta guvernamentală, începând cu anul 1974**
- Pitney Bowes Co. OO-A1, OO-A2, OO-A3, OO-A4, OO-A5, OO-A6, OO-A7, OO-E1, OO-E2, OO-E3, OO-E4, OO-E5, OO-I2
- Postalia OO-B1, OO-B2
- Francotyp-Postalia OO-B3, OO-B4, OO-H1
- Singer OO-C1, OO-C2, OO-C3
- Friden OO-C4, OO-C5, OO-C6, OO-C7
- Hasler OO-D1 (Fig. 8)
- Neopost OO-F1, OO-G1, OO-I1, OO-J1, OO-J2

Fig. 2

Fig. 3

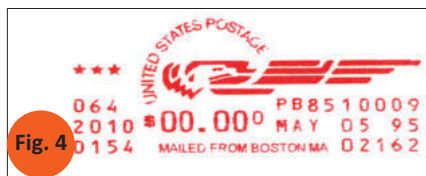

Fig. 4

Fig. 5

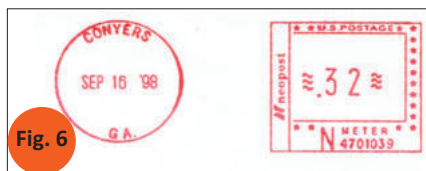

Fig. 6

Fig. 7

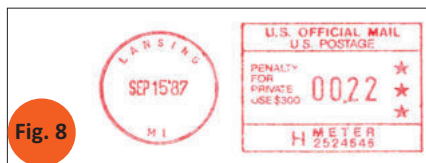

Fig. 8

Din Catalogul expoziției filatelice „20 de ani de activitate în AFR” 3-9 decembrie 1978: Spre mândria noastră deși pare lipsită de modestie Cercul filatelic „30 decembrie” este astăzi cu cei aproape 2500 de membri, cel mai mare cerc filatelic din capitală și din țară.

Să ne aducem aminte:

Cluburile filatelice postdecembriste (IV) -

Clubul Filatelic Independent „Nicolae Bălcescu”

*Teodor GHIATĂ MELNIC
membru fondator*

Clubul Filatelic Independent „Nicolae Bălcescu” - București s-a format pe structura cercului filatelic „30 decembrie”. Acest cerc a fost constituit pe lângă Casa de cultură „Nicolae Bălcescu” din sectorul 5 al Capitalei din strada 11 Iunie, ca urmare a hotărârii biroului AFB din aprilie 1968 privind înființarea cercurilor filatelice pe sectoare, nou organizate, ale Bucureștiului. În Fig. 1 este prezentată structura de conducere a cercului investită în februarie 1984.

După o activitate de peste 30 de ani în structura AFB, comitetul cercului hotărăște la începutul anului 1990 constituirea Clubului filatelic independent „Nicolae Bălcescu” - București, dobândind personalitate juridică prin sentință civilă nr. 730 din 14 martie 1990 pronunțată de Judecătoria Sectorului 1 din București.

Clubul filatelic independent „Nicolae Bălcescu” a participat la Congresul filateliștilor din România, desfășurat în perioada 2-3 iunie 1990 ca membru asociat și a aprobat hotărârea de constituire a Federației Filatelice Române - FFR.

Din păcate valul de privatizări, care a cuprins întreaga țară la începutul anului 1990, a afectat și spațiile cultural-educative astfel grădina și clădirea în care ne desfășuram activitatea au fost închiriate ca spații comerciale (astăzi în grădină s-a construit o clădire cu mai multe etaje).

Deoarece aveam o „Convenție de colaborare” cu Casa de cultură am fost tolerați să funcționăm o scurtă perioadă în sediul acesteia,

Fig. 1 - Comitetul ales la data de 12 februarie 1984

De la stânga la dreapta: dr. ing. Marcel Șapira, Cezar Vasilescu, Andrei Ioniță, Ioan Serghianu, Constantin Crețu (președinte al Asociației Filateștilor din București - AFB), Teodor Ghiată Melnic, Alfred Vrány, Reghina Diatcu, Nicolae Oana, Alfred Calmi, Ion Schon

după care a început pelerinajul. La început am funcționat la Muzeul tehnic din Parcul Carol, apoi la un restaurant din același parc, după care am încheiat o „Convenție de colaborare” cu AFB, plătind inițial o taxă anuală, apoi ni s-a cerut 50% din cotizații, ca în final să ni se ceară cotizația în întregime. Sub diferite forme o mare parte din membrii clubului nostru au fost racolați de AFB.

Adunarea generală a clubului din septembrie 2008 a adus modificări în conducerea clubului, în funcția de președinte fiind desemnat dl. ing. Călin Marinescu, iar în statut au fost aduse mai multe modificări care au fost înregistrate juridic.

Așa cum era prevăzut statutar, am depus la FFR documentele adoptate de adunare și înregistrarea juridică a acestora. Dar surpriză, FFR în loc să confirme primirea documentelor ne trimite o „somație” prin care ni se pretinde suma de 52.000 RON, sumă ce reprezintă „10% din sumele datorate de FFR Poștei”, motivând că am înscris în documente sediul clubului în „clădirea AFB” unde de fapt plă-

team întreaga cotizație încasată. „Somația” făcea parte din mai multe acțiuni împotriva clubului nostru și a membrilor săi, față de care am luat poziție.

Menționez aici măsura abuzivă de interzicere a participării la expozițiile filatelice interne și internaționale a dlui Dan N. Dobrescu și a familiei sale, plângere penală împotriva președintelui clubului ing. Călin Marinescu, greutăți în folosirea panourilor de expunere (proprietatea Poștei), aflate în custodia FFR și altele.

Deși este prevăzut în statut rezolvarea litigiilor prin Comisia de arbitraj, FFR nu a folosit niciodată această comisie acționând în instanță și alți membri ai federației¹ (toate pierdute).

Cu toate acestea Clubul filatelic independent „Nicolae Bălcescu” își continuă activitatea, începută cu peste 54 de ani în urmă.

Ne mândrim cu faptul că din clubul nostru au făcut parte patru din cei 14 semnatari ai actului de constituire a Asociației Filateliștilor din România - AFR în iunie 1958, și anume: dr. Nicolae Tripcovici, Emil Radu, ▶▶▶

¹ Consemnare / Registering, philatelica.ro, II, nr. 5(10) - septembrie-octombrie 2010, 42-45.

Vsevolod Surjicov și subsemantul.

Clubul și peste 45 de membri ai clubului au primit de-alungul timpului Insigna de onoare - Clasa Aur și Argint, iar mulți alții titlul de Membru de onoare pentru activitatea desfășurată în rândul mișcării filatelice din România.

Chiar dacă numărul membrilor clubului a scăzut dramatic la aproape 30, calitatea acestora este peste media multor asociații filatelice, aceasta datorită celor care au dovedit în timp puterea de a depăși numeroasele greutăți provocate uneori chiar de cei care aveau îndatorirea statutară de a-i sprijini.

Raportat la numărul de membri, clubul cuprinde un număr însemnat de exponanți interni și internaționali cum sunt: ing. Călin Marinescu, ing. Mihai Chiroiu, Dan N. Dobrescu, av. Leon Iancovici, Constantin Turmac, dr. Andrei Rădulescu, Dan Petre, ing. George Dimitrescu, prof. Victor Necolau, subsemnatul și potențial mai tinerii: av. Raul Iancovici, Vlad Ionescu, Raluca Ionescu, Andreea Kállai și alții.

Doi dintre membrii clubului nostru, Dan N. Dobrescu (editor) și László Kállai (redactor-șef) editează revista philatelica.ro, publicație care ocupă un loc de prestigiu în presa filatelică românească, postdecembristă, fiind apreciată și pe plan extern.

Revista *Filatelica*² consemnând

² Melnic, Teodor - *Clubul filatelic independent „Nicolae Bălcescu”*, Filatelica, XXXIX, nr. 5(408), mai 1990, p. 6.

constituirea Clubului filatelic independent „Nicolae Bălcescu” menționează că *una din primele acțiuni a clubului a fost editarea a două plicuri a două stampile omagiale (Fig. 2 și Fig. 3) cu prilejul întâlnirii de „Cupa Davis” România-Anglia, din care 100 de plicuri au fost zburate la Londra cu prilejul Expoziției mondiale filatelice LONDON 90 (Fig. 3).*

Au fost realizate peste 20 de stampile omagiale și plicuri obliterate cu aceste stampile, comemorând di-

ferite evenimente istorice, cultural-educative și sportive.

În încheiere subliniez că în București sunt doar două asociații filatelice înregistrate juridic: AFB și Clubul filatelic independent „Nicolae Bălcescu”.

Fig. 2

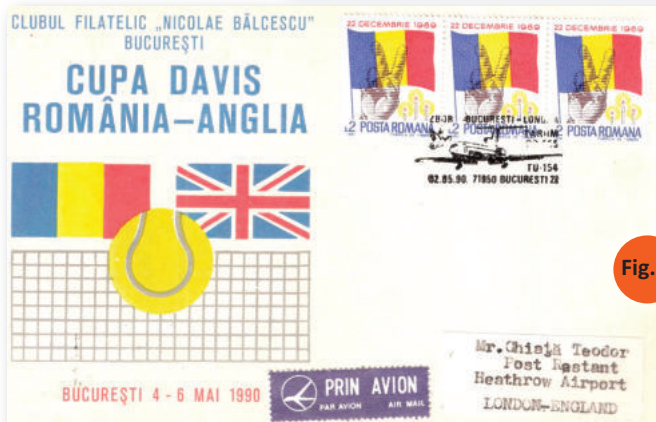

Fig. 3

Teodor GHIĂȚĂ MELNIC, născut la 20 august 1925, membru fondator (1958) al Asociației Filateliștilor din România - AFR, membru de onoare al Federației Filatelice Române - FFR. Promotor al clasei *open*, specializat în filatelie tematică, având numeroase exponate, dintre care amintim: *Nimic nu se uită, nimeni nu este uitat* (Argint Mare, ITALIA 98), *Dracula* (un panou), *De la Versailles la München* (PHILCOM 1975), *Avertizăm* (PRAGA 1962), *Leul în filatelia bulgară* (SOFIA 69), *Istoria luptei antifasciste* (SOFIA 69).

Contact: melnic.impaler@yahoo.com

Salutări din Chagos

DI. Patrick Maselis, prim-vicepreședinte al Academiei Europene de Filatelie - AEP, președinte al Academiei de Filatelie din Belgia, președinte al Clubului din Monte Carlo a expeditat membrilor AEP cartea poștală ilustrată prezentată alăturat.

Piesa este francată cu colîța dantelată dedicată jubileului de diamant (1952-2012) al Reginei Elisabeta a II-a, emisă de *British Indian Ocean Territory* (B.I.O.T.), fiind obliterate cu ștampila P.Z., precum și cu ștampila de zi a oficiului poștal DIEGO GARCIA/CHAGOS/AUG 24 2012/B.I.O.T.

Mulțumim Patrick.

Parfum de trandafir (I)

László KÁLLAI

Considerații

Dezvoltarea filateliei prin emiterea unor timbre tematice a determinat colecționarii să strângă mărci având ca mesaj un singur subiect. Cu timpul unele tematici s-au dezvoltat spectaculos, iar în sânul asociațiilor sau cercurilor filatelice au apărut grupuri specializate.

Trandafirul este una dintre *ideile care poate sta la baza alcătuirii unei colecții sau a unui exponat filatelic, în care mărcile, întregurile și ștampilele poștale sunt prezentate după un plan logic, documentat și armonios echilibrat.*

În cele ce urmează se încearcă o inventariere a mărcilor poștale care au ca mesaj - ilustrare - trandafirul. Lucrarea nu se dorește a fi una completă și fără erori. Pentru ca în viitor să poate fi elaborat un material mai amplu cei care pot aduce îmbunătățiri sunt rugați să contacteze autorul.

Prima marcă poștală ilustrată cu trandafir a fost emisă de administrațiile poștale ale coloniilor britanice New Brunswick (Fig. 1, Scott #1-4), Nova Scotia (Fig. 2, Scott #2-7), care în anul 1851 au pus în circulație emisiunea intitulată *Flori heraldice*. O altă colonie britanică, Newfoundland (Fig. 3, Scott #1-23) a pus în circulație o emisiune similară în 1857. Emisiunea a fost repetată în anii 1860 respectiv 1862, păstrând grafica, dar modificând culoarea și valoarea nominală. Chiar dacă emisiunea nu a fost dedicată fără echivoc trandafirilor aceste mărci pot ocupa loc de cinste într-o colecție specializată.

TRANDAFIR - nume dat unor specii diverse de plante perene sau de arbuști ornamental din familia rozaceelor, cu ramuri spinoase, cu flori divers colorate și plăcut mirositoare, folosite în industria parfumurilor. Din neogreaca *triandá-fillo* „treizeci de foi” (apropiat, prin etimologie populară, de *fir*).

(Dicționarul explicativ al limbii române)

În premieră a apărut o marcă dedicată în mod special trandafirului în anul 1938 și a fost pusă în circulație de către poșta din Bulgaria. Seria este intitulată *Propagandă pentru produsele naționale*, iar mărcile cu valoarea nominală de 2 leva (Fig. 4) și 7 leva reprezintă trandafiri (Scott #326-7, 332-3).

Prezentare generală

Pe parcursul celor 161 de ani de când a apărut pentru prima dată desenul unui fir de trandafir pe o marcă poștală administrațiile poștale din 203 țări au emis un număr de 2.223 timbre având ca ilustrație planta din familia rozaceelor. Pe majoritatea acestor timbre trandafirul are rolul principal. De asemenea, pe parcurs au fost puse în circulație sute de FDC, CM, întreguri poștale și mii de ștampile ocazionale.

Alăturat vă prezint clasamentul primelor zece administrații poștale care au cele mai multe emisiuni de mărci poștale cu această tematică. (Tabel nr. 1)

Administrația poștală care a emis cele mai multe mărci poștale cu trandafir este cea a Australiei - 72 - urmat pe locul doi de Bulgaria - 60 - țară cu o mare tradiție în cultivarea și valorificarea rozaceelor. La o diferență minimă urmează Japonia.

Deși administrația poștală DDR nu mai există de peste două

Tabel nr. 1 / Tabel no. 1

1	Australia/Australia	72
2	Bulgaria/Bulgaria	60
3	Japonia/Japan	59
4	Ungaria/Hungary	48
5	SUA/USA	48
6	Cuba/Cuba	35
7	Vietnam/Viet Nam	34
8	Monaco/Monaco	32
9	Belgia/Belgium	31
10	Marea Britanie/Great Britain	31

decenii numărul mare de mărci poștale (15) dedicate în exclusivitate subiectului este de remarcat.

În cazul fostei URSS dacă acceptăm drept urmaș administrația poștală a Rusiei, cele două entități au pus în circulație 26 de mărci poștale. Până la destrămarea URSS au apărut 16, iar restul de zece au intrat în uz după anul 1989. În cazul Cehoslovaciei emisiunile au fost tratate în trei capitole, Cehoslovacia (17), Cehia (15) și Slovacia (6).

(continuare în numărul următor)

Fig. 1... Fig. 3 - New Brunswick 1851, Nova Scotia 1851, Newfoundland 1857

Roza Tudorilor este un element floral în heraldica Angliei. Și-a luat numele de la dinastia Tudorilor. / The Tudor rose is the traditional floral heraldic emblem of England and takes its name from the Tudor dynasty.

Rose perfume (I)

László KÁLLAI

General Considerations

The development of philately by issuing thematic stamps determined collectors to collect stamps having as message a single subject. In time some themes have been developed in a spectacular manner, but inside the philatelic associations or circles appeared specialized groups.

The rose is one of the idea that could be at the base of a philatelic collection or exhibit, where the stamps, postal stationeries and postmarks are presented after a logic, documented and harmoniously equilibrated plan.

In the following lines we are going to make an inventory of stamps having as message/illustration the rose. The work is not intended to be a complete one or without errors. In order to elaborate in the future a more ample study those who can help to improve this article are asked to contact the author.

The first stamp having the rose as illustration was issued by the postal administrations of British colonies New Brunswick (Fig. 1, Scott #1-4), Nova Scotia (Fig. 2, Scott #2-7), which launched into circulation the issue entitled *Heraldic flowers*. Other British colony, Newfoundland (Fig. 3, Scott #1-23) put into circulation a similar issue in 1857. The issue was repeated in 1860 and 1862 respectively, keeping the drawing, but changing the color and the face value. Even if the issue was not unambiguously dedicated to roses these stamps could occupy an honorable place in a

ROSE, any perennial shrub or vine of the genus *Rosa*, within the family Rosaceae, an almost universally distributed group of some 100 species. The great majority are native to Asia. Many are cultivated for their beautiful, fragrant flowers. These are commonly white, yellow, orange, pink, or red and, in wild roses, are borne singly or in small clusters.

(Encyclopædia Britannica)

Fig. 4

Scrisoare recomandată trimisă din Sofia (07.03.1938)
la Berlin-Wilmersdorf (19.03.1938), francat cu cinci mărci de 2 leva (Scott #326-7)+trei mărci uzuale din 1937 (Scott #312 și 312)
Registered letter sent from Sofia (07.03.1938) to Berlin-Wilmersdorf
(19.03.1938), franked with five stamps 2 leva (Scott #326-7)+three
definitives stamps on 1937 (Scott #312 și 312)

specialized collection.

As a premiere, a stamp specially dedicated to the rose was issued in 1938 and it was put into circulation by the Bulgarian Post Office. The issue is entitled *Propaganda for national products*, and the stamps of 2 leva (Fig. 4) and 7 leva face value represents a roses (Scott #326-7, 332-3).

General presentation

There are 161 years since the design of a rose thread has appeared for the first time on a postage stamp and during this period the postal administrations of 203 countries issued 2,223 stamps illustrating the plant from the Rosaceae family. On the majority of these stamps the rose has the main role. All this time hundreds of FDC's, maximum cards, postal stationeries and thousands of occasional cancellations were put into circulation.

I present you herewith the top of ten postal administrations

which issued most of the stamps on this theme (Table no. 1).

The postal administration which issued the largest number of stamps with rose is from Australia - 72 - followed on the second place by Bulgaria - 60 - country with a great tradition in growing and use of Rosaceae flowers. At a small difference is Japan.

Although the postal administration of DDR does not exist for more than two decades the large number of stamps (15) dedicated exclusively to this subject is notable.

Regarding the ex USSR if we accept as descendant the postal administration of Russia, both entities put into circulation 26 stamps. Until the break-up of the USSR appeared 16 stamps and ten were put into use after 1989.

Referring to Czechoslovakia, the issues were treated in three chapters: Czechoslovakia (17), Czech Republic (15) and Slovakia (6).

(to be continued)

pagina 35 ✓

Finlandia, 2013 martie - Probă de tipar
Finland, March 2013 - Colour proof

Ce facem? Trăim din amintiri sau ne revenim?

Tiron MARTIN

Astăzi, când filatelia noastră este într-o situație grea și fără prea mulți sorți de redresare, să ne încurajăm amintindu-ne de perioada în care filatelia a reînviat după al Doilea Război Mondial.

Nu ne vom ocupa în rândurile ce urmează de reînvierea organizatorică, problemă tratată de mai mulți cercetători în diverse articole, nici de primele expoziții filatelice de după terminarea războiului (expoziția filatelică a școlilor din Mediaș și expoziția siderurgistilor din Reșița), de care deasemenea s-au ocupat mai mulți cercetători.

Încercăm în rândurile de față să prezentăm câteva expoziții filatelice organizate în țară în deceniul al VI-lea al secolului trecut, până la reorganizarea filateliei românești din anii 1958-1959.

În acest sens voi prezenta mai multe expoziții filatelice, având ca bază plicurile realizate cu această ocazie și existente în colecția proprie. Realitățile de astăzi din filatelia românească nu sunt departe de cele din anii '50: atunci filatelia renaștea, azi trage să moară.

Primele semne și îndemnuri le face poșta prin editarea coliței „Expoziția filatelică 1950”, care a fost stampilată în mai multe orașe din țară cu ocazia unor expoziții filatelice propagandistice.

Prezentăm din această serie de expoziții doar ștampila realizată de București, aplicată pe colită cu tuș roșu (Fig. 1) sau negru (Fig. 1a).

Seria expozițiilor filatelice organizate de poștă continuă și în anii

Fig. 1a

1951 - 1952, chiar dacă pe unele plicuri nu se aplică respectiva colită, expozițiile fiind marcate de editarea unor plicuri pe care apare ștampila localității plus cuvântul „poșta” (Fig. 2, Fig. 3).

Personal am întâlnit multe asemenea ștampile, aplicate pe colită respectiv în diverse orașe, dar cred că nu este necesar să le redăm aici, rămânând cu ideea că imboldul pentru reînviere a fost dat de Poșta română.

Un alt plic pe care îl prezint este editat tot de poștă cu ocazia expoziției filatelice 7-17 nov. 1951 Baia Mare, frumos francat cu mărcile editate de Ziua minerului 1951, ștampila specială având textul „Expoziția filatelică - Poșta Baia Mare - 7 - 17 nov. 1951” (Fig. 4).

În anul 1952 apar primele semne de înviore, prin expoziții organizate în diverse localități, unde pe ștampilele expozițiilor nu mai apare cuvântul „poșta” lângă localitate, ștampile pe care le consider de tranziție.

Unele din expozițiile filatelice la care s-au aplicat ștampile speciale, dar nu pe colită ci pe plicuri ►►►

REPUBLICA POPULARA ROMANA

EXPOZITIA
FILATELICA
1950
BUCURESTI

Fig. 1

EXPOZITIA FILATELICA
1950

LEI 50

REPUBLICA POPULARA ROMANA

EXPOZITIA FILATELICA

LEI 50

Fig. 2 - Expoziția filatelică poșta Arad - 7 nov. - 7 dec. 1951, ștampila aplicată pe colită cu tuș violet.

REPUBLICA POPULARA ROMANA

EXPOZITIA FILATELICA
1950

LEI 50

Fig. 3 - Expoziția filatelică poșta Timișoara - 15 dec. 1951 - 15 ian. 1952, ștampila aplicată pe colită cu tuș albastru.

Fig. 5

Fig. 4

Fig. 6 - Expoziția filatelică Arad, 15-25 aug. 1952.

Fig. 8 - Expoziția filatelică Oradea, 2-11 nov. 1952, ștampila aplicată cu tuș roșu.

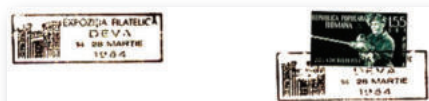

Fig. 10 - Expoziția filatelică Deva 14-28 martie 1954.

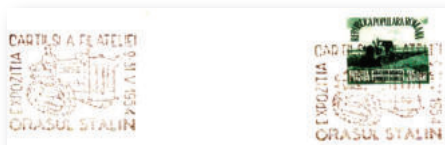

Fig. 12 - Expoziția cărții și a filateliei Orașul Stalin (Brașov), 9-31 mai 1954.

Fig. 14 - Expoziția filatelică Oradea, 13-23 august 1954.

Fig. 15 - Prima expoziție filatelică a Regiunii Autonome Maghiare, 16-23 august 1954 (ștampilă bilingvă).

Fig. 7 - Expoziția filatelică Orașul Stalin, 23-31 aug. 1952.

Fig. 9 - Expoziția filatelică Pitești Poșta, 30 nov.-30 dec. 1952.

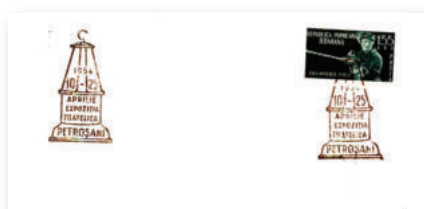

Fig. 11 - Expoziția filatelică Petroșani, 10-25 aprilie 1954.

Fig. 13 - Expoziția filatelică Hunedoara, 13-27 iunie 1954.

Fig. 16 - Expoziția filatelică Sibiu, 24 oct.-8 nov. 1954 (cu ștampilă aplicată cu tuș negru, auriu și roșu), având pe plic și o vigneta cu Expoziția filatelică Sibiu 1938.

Fig. 17 - Expoziția filatelică Arad, 13-25 martie 1955.

Fig. 18 - Prima expoziție din Țara Moșilor Abrud, 4 - 11 aprilie 1956.

Fig. 19 - Expoziția filatelică Sibiu, 21-30 decembrie 1956.

Fig. 20 - Prima expoziție filatelică din orașul Botoșani, 28 IV-12 V 1957.

Fig. 21 - Expoziția filatelică Cluj, 1-15 decembrie 1957.

Fig. 22 - Expoziția filatelică Oradea, 15-22 decembrie 1957 (prezentare bilingvă).

francate cu mărcile poștale ale perioadei, sunt prezentate în Fig. 5 ... Fig. 16. De menționat expoziția filatelică a sibienilor din mai 1952, unde s-a realizat un frumos plic cu o ștampilă deosebită, plic pe care, pe lângă marca poștală din perioadă și ștampilă, apar și o serie de vignete vechi prezentând orașul Sibiu (Fig. 5).

Expoziții filatelice s-au organizat pe tot cuprinsul țării dar, din păcate, eu dețin puține piese în le-

gătură cu acestea; voi continua totuși, pentru istorie, să le prezint pe cele pe care le am (Fig. 17, Fig. 18 - din păcate, cred că aceasta a rămas un unicat, probabil și ultima până la acest moment, Fig. 19, Fig. 20 - cu o foarte frumoasă prezentare grafică color, Fig. 21, Fig. 22). Ne oprim deocamdată aici, propunându-ne ca într-un alt articol să prezentăm despre expozițiile filatelice legate de Centenar și să tragem câteva concluzii pe marginea materialelor prezentate:

- Prezintă interes pentru istorie (și poate nu numai) expozițiile organizate în diferite orașe, în care astăzi nu știu dacă se mai cunoaște ceva despre filatelia organizată.

- Este totuși regretabil că orașe mari, care în perioada prezentată au organizat mai multe expoziții, azi nu se mai regăsesc pe harta expozițiilor filatelice din țară (Baia Mare, Oradea, Brașov, Arad etc.)

Rămân totuși la păreră că cea mai bună și, poate singura, propagandă pentru învierea ▶▶▶

filateliei în această perioadă de „restricte” o reprezintă expozițiile filatelice, prin care preocuparea noastră vine în contact direct cu marele public.

În măsura în care reușim să obținem locații de mare circulație pentru aceste expoziții, este un mare succes

și câștig pentru pasiunea noastră (noi am reușit acest lucru la Timișoara, organizând o expoziție filatelică permanentă, cu schimbare periodică, în holul poștei mari din oraș, începând cu luna octombrie 2009, expoziție văzută de foarte mulți cetățeni și care continuă și azi).

Ce facem? Mai putem să ne revenim?

Poate dacă reușim să **refacem legăturile cu poșta**, ea ne va ajuta și de această dată. Poate reluând, pentru început împreună, expozițiile filatelice odată tradiționale, de **ziua mărcii** și de **ziua poștei**!

Revista presei

COMISIA DE CERCETARE ȘI LITERATURĂ A FFR, președinte Sergiu-Marian D. Găbureac, octombrie 2012. În prima ediție a bibliografiilor dedicate filateliei și cartofiliei se ignoră existența revistei **philatelica.ro** și nu numai (Filatelia, Studii Filatelice Brașovene). De asemenea, nu sunt listate site-urile dedicate filateliei românești.

FILATELISTUL FERVIAR, nr. 68(3), august 2012, buletin informativ al Asociației Filateliștilor Feroviari din România a AFFR. Din sumar: *140 de ani de la inaugurarea liniei de cale ferată Satu Mare - Halmeu* (ing. Tiberiu Lőrincz), *Centenarul liniei de cale ferată Turda - Abrud* (ing. T. Lőrincz), *125 de ani de la inaugurarea liniei de cale ferată Oradea - Valea lui Mihai* (ing. T. Lőrincz), *130 de ani de la inaugurarea liniei de cale ferată Dej - Ocna Dej* (ing. T. Lőrincz), *Călărașul Iordachi* (Aurel Maxim), *Poșta Principatului Moldova 1800-1820* (1) - A. Maxim, *19 țări producătoare ale celor 109 tipuri ale mașinilor de francare poștală* (ing. Mircea Pătrășcoiu), *Mecanotelia în Austria* (ing. M. Pătrășcoiu), *Acum 200 de ani!* (Jim Ballantyne), *Schimbarea ecartermentului la vagoane în mișcare* (prof. Helmut Kulhanek), *„Architectura Offenheim” a clădirilor de călători* (ing. Gabriel Mărgineanu), *Linia de cale ferată elvețiană Gotthard* (ing. G. Mărgineanu, ing. Cristian Hultooană), *8 iulie - Ziua transportului în comun: Tramvaiul din Cernăuți* (ing. G. Mărgineanu), *Tramvaiul Sibiu - Râșinari* (ing. G. Mărgineanu), *Realizări filatelice* (prezentare ing. G. Mărgineanu), *Filatelia feroviară din Europa* (recenzii ing. G. Mărgineanu), *Literatură filatelică* (prezentare ing. G. Mărgineanu), *Activitatea asociației*, In memoriam: Răzvan Radu Popescu (1952-2012).

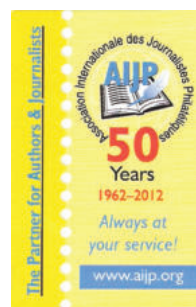
OPUS XII, publicație editată de Academia Europeană de Filatelie, 2012, 256 pagini, este dedicată istoriei poștale și filateliei din Rusia. Lucrarea este rezultat al colaborării dintre Guy Coutant - editorul lucrării și Andrei Strighin care a stimulat pe membrii Academiei Naționale de Filatelie a Rusiei, precum și alți filateliști ruși să de furniza un număr impresionant de texte inedite. Din sumar, de interes pentru filateliști români și nu numai: *Near the background of cosmic mail* (Igor Panfilov), *The 90 year anniversary of the world's first international transcontinental flight for passengers, freight and post* (Alexandru Bartoc). În 2013 tema centrală va fi isto-

ria poștală și filatelia din Grecia. Cei interesați în procurarea lucrării se pot adresa d-lui Guy Coutant guy.coutant@skynet.be.

THE PHILATELIC JOURNALIST, vol. 139, octombrie 2012, revistă bilingvă (germană-engleză) a *Association Internationale des Journalistes Philatéliques* (Asociația Internațională a Ziariștilor Filatelici) - AIJP (www.aijp.org). Din sumar: *IPHLA 2012 Mainz - latest news!* (Wolfgang Maassen), *Memoriam: Carl-Heinz Schulz (1946-2012)*, *Literature exhibitions and more. A look back into history* (Wolfgang Maassen), *In Schönheit gestorben! Die erste Internationale philatelic literature-ausstellung mit FIP - Patronat in Brüssel 1935* (Wolfgang Maassen), *Hugo Michel - Hugo Schwaneberger. Unknown facts about a world famous catalogue* (Wolfgang Maassen), *World Association for the Development of Philately - Cooperation between Designated Operators and Philatelic Media, Criteria for judging electronic media and websites, Gedanken zu nutzungs- und leihbestimmungen von bibliotheken* (Wolfgang Maassen), *Annual report of the president of the AIJP, Wolfgang Maassen, 2011/2012*.

TOPICAL TIME, vol. 63, nr. 4(374), iulie-august 2012, revistă de filatelie tematică a *Asociației Tematicienilor Americani* (ATA). Din sumar: *Darwin, God and the Philosophers, Part III - From Darwin to Wittgenstein* (Corey W. Ericson); *Chapter Chatter* (Tonny E. Van Loij); *National Topical Stamp Show 2012: A good time was had by all!* (Wayne L. Youngblood); *Foreign thematic exhibits* (Larry E. Davidson); *Units in action* (Bruce L. Johnson); *Cinderella corner* (Arthur H. Groten); *Youth in topics* (Mary Ann Bowman); *Publication reviews* (Geroge B. Griffenhagen).

TRAIT D'UNION, publicație a Academiei Europene de Filatelie (AEP). În nr. 1 - 2012, Lumir Brendl (AEP, AIJP) înserează materialul *Czech and Central European philately goes on!* (2011-2013), în care menționează revista philatelica.ro și lucrarea d-lui Cristian-Andrei Scăiceanu - *Istoria mișcării filatelice din România*. (dnd)

Galeria celebrităților botoșănene (XIII)

dr. Gică MARIȚANU

Veronica CONSTANTINESCU (1912-2004) 25 ianuarie - 100 de ani de la naștere

Veronica Constantinescu s-a născut la 25 ianuarie 1912 în localitatea Trușești, județul Botoșani. Și-a petrecut copilăria în comuna natală unde a urmat cursurile primare și gimnaziale făcându-se remarcată pentru înclinația nativă pe care o avea pentru desen. Deși starea materială a familiei nu era una strălucită, având susținerea părinților, frecventează cursurile liceale la Iași unde este din nou remarcată pentru talentul la desen. La scurt timp după absolvirea liceului este admisă la Academia de Arte Frumoase din Iași. Aici, unde printre alții, i-a avut profesori pe Octav Băncilă, Ștefan Dimitrescu, Nicolae Tonitza și Petru Remus Troteanu, se evidențiază la un „examen de etapă” pictând decorurile unei reprezentații teatrale cu subiect religios și atrage atenția specialiștilor cu lucrările prezentate într-o expoziție a studenților plasticieni. În 1936, după absolvirea facultății, optează pentru cariera didactică, funcționând ca profesoară de desen la un liceu industrial din Iași.

În vara anului 1939, Veronica Constantinescu răspunde solicitării fostului profesor de la Academia de Arte Frumoase din Iași, pictorul Petru Remus Troteanu, originar din Stănțești Botoșanilor, și împreună pictează biserica din Ipotești, ridicată cu fondurile strânse prin subscripție publică în urma unei campanii inițiate în 1928 de savantul Nicolae Iorga și Cezar Petrescu.

Atrasă din ce în ce mai mult de ortodoxism și exprimarea sa prin artă, în 1940 organizează o școală de pictură pentru măicuțele de la Mănăstirea Văratec și în scurt timp se dedică vieții monahale călugărindu-se.

Pioșenia, vasta cultură și dezvoltatul ei simț practic și organizatoric îl motivează pe patriarhul Justinian să o numească, în anul 1950, stareță a Mănăstirii Agapia și directoare a primului Seminar de Maici din România care se organizase în acest așezământ.

Trecând peste șicanarea continuă la care a fost supusă de autoritățile locale, beneficiind de sprijinul patriarhului Justinian și al mitropolitului Sebastian Rusan al Moldovei, timp de un deceniu, maica Veronica a con-

duc și a păstrat unitatea vieții monahale în așezământul de la Agapia unde și-a manifestat, încă odată, pasiunea pentru artă, reorganizând școala și atelierul de pictură înființate aici de Nicolae Grigorescu.

Cu toate acestea, prin punerea în aplicare a Decretului 410/1959 care amenda Decretul 177/1948 de funcționare a cultelor religioase și care prevedea la articolul 7 excluderea din monahism a persoanelor care nu au studii teologice și a femeilor sub 50 de ani iar a bărbaților sub 55 de ani, în 1960 maica Veronica este îndepărtată din viața monahală.

Dorind să fie cât mai aproape de așezământul pe care l-a iubit atât de mult, s-a stabilit inițial la Târgu Neamț, apoi la Humulești, unde își găsește refugiu în pictură. A pictat naturi statice, flori, peisaje, portrete dar fiind tributară vieții monahale s-a dedicat picturii religioase murale, pe lemn și renovării de biserici, printre acestea numărându-se și biserica din Humulești.

Veronica Constantinescu a trecut la cele veșnice la 16 mai 2004, fiind înmormântată în cimitirul Mănăstirii Agapia.

Referințe:

Dumitrescu, Monica, *Agapia - Mănăstirea dragostei creștine*, în „Lumina” din 8 noiembrie 2005.

Ion CĂLUGĂRU (1902-1956) 30 ianuarie - 110 ani de la naștere

Scritorul Ion Călugăru, pe numele său real Buium Ștrul Leiba Croitoru, s-a născut la 30 ianuarie 1902, la Dorohoi, într-o familie modestă de evrei, tatăl său Țailic fiind cocoiar, iar mama casnică. Își petrece copilăria în orașul natal unde va urma și cursurile primare ale Școlii Israelite, pe care a absolvit-o în 1914 cu cele mai bune calificative, făcându-se remarcă print-o „agerime ieșită din comun”.

Între anii 1914-1918, beneficiind de o bursă anuală acordată de Comunitatea Israelită, a urmat cursurile gimnaziului de băieți „Gr. Ghica VV” din Dorohoi.

După absolvirea gimnaziului, la îndemnul prietenul său Sașa Pană, în 1919 pleacă la București și se înscrie la Liceul „Matei Basarab”.

La numai 18 ani, în 1920, debutează literar semnând câteva colaborări la revista literar-artistică săptămânală „Sburătorul” a lui Eugen Lovinescu. Talentul evident l-au determinat pe E. Lovinescu să-l angajeze ca redactor, dându-i pseudonimul care-l va face cunoscut în epocă: Ion Călugăru.

Până la cel de-al Doilea Război Mondial Ion Călugăru a redactat revista „Integral” (1925), a condus publicația „Opinia publică” (1929), a fost redactor la periodicul „Cuvântul” fondat de Constantin Gondopol, a colaborat la publicații care i-au permis să militeze deschis pentru idealurile sale socialiste. A publicat schițe, nuvele și romane dedicate universului plin de contraste al periferiei provinciale evreiești din trecut, într-un „amestec de grotesc și fantastic”. A debutat editorial în 1922 cu volumul de schițe „Caii lui Cibicic”. După război, influențat și de mediul evreiesc în care s-a format, scrierile sale devin tributare influențelor proletcultiste.

Devenit redactor la „Scânteia”, oficiosul Partidului Comunist, în 1948 este trimis la Hunedoara pentru a se

documenta despre viața siderurgiştilor și astfel scrie romanul „Oțel și pâine”, publicat în 1951, pentru care a primit Premiul de Stat, dar care astăzi rămâne „interesant cel mult ca un simptomatic caz de studiu pentru o virtuală, încă, sociologie a literaturii”.

Scriitorul Ion Călugăru s-a stins din viață la 22 mai 1956, la București.

Referințe:

Călinescu, George, *Istoria literaturii române...*, Editura Vlad & Vlad, Craiova, 1993, pag. 795-796;

Crohmălniceanu, Ov. S., *Cronici și articole*, E.S.P.L.A., București, 1953;

Kuller, Hary Dr., (coordonare), *Evrei din România - Breviar bibliografic*, Ed. Hasefer, București, 2008, pag. 99-100;

Lovinescu, Eugen, *Istoria literaturii române contemporane*, vol. II, Editura Minerva, București, 1973, pag. 165;

Piru, Al., *Panorama deceniului literar românesc 1940-1950*, E.P.L., București, 1968;

Zaciu, M., *Dicționarul scriitorilor români: A-C*, Editura Fundației Culturale Române, București, 1995.

Nicolae PISOSKI (1812-1886) 2 februarie - 200 de ani de la naștere

Pașoptistul și unionistul Nicolae Pisoski s-a născut în anul 1812 la Botoșani, ca al șaselea copil dintre cei opt pe care stolnicul Costache Pisoski i-a avut cu Marghioala, născută Brănișteanu. Copilăria și-a petrecut-o la Botoșani unde a urmat și cursurile primare, după care a frecventat cursurile unei școli particulare din Iași. La scurt timp după terminarea școlii s-a înscris în Miliția Pământeană din care s-a retras după câțiva ani, Domnul Mihail Sturdza acordându-i titlul de căminar.

Animat de idei revoluționare și numărându-se printre contestatarii domniei, în 1844, din ordinul Domnului Mihail Sturdza va fi surghiunit la o mănăstire, alături de M. Kogălniceanu și Voinescu. Participând la Revoluția din Moldova de la 1848, s-a numărat printre cei care au semnat „Petiția Proclamație”, redactată de Vasile Alecsandri în martie 1848, în numele „tuturor stărilor Moldovei”, iar la 29 iulie 1848 a semnat alături de V. Alecsandri, I. Alecsandri, Al. I. Cuza și C. Negri memoriul adresat lui Soliman Pașa, în care erau demascate fărâdelegile regimului reacționar al lui Mihail Sturdza.

După înfrângerea revoluției activează în emigrație, făcând parte din Comitetul revoluționarilor români din Cernăuți. În mai 1849, odată cu urcarea pe tron a lui Grigore Alexandru Ghica, se întoarce în țară de la Viena împreună cu Al. I. Cuza și Dimitrie Rosetti, devenind unul dintre cei mai aprigi susținători ai idealurilor unioniste. Proaspăt uns cu titlul de postelnic, N. Pisoski este numit ispravnic al Ținutului Botoșani, iar între 1854-1856 devine ispravnic al Ținutului Iași, funcție din care este destituit la intervenția consulului austriac.

Unionist înflăcărat, N. Pisoski a făcut parte din grupul de patrioți care, la 16 februarie 1856, au cerut Domnului Grigore Alexandru Ghica să ia măsuri pentru promovarea autonomiei țării și a recunoașterii externe a drepturilor poporului român consemnate în tratatele internaționale, a făcut parte din grupul celor 12 care la 25 mai 1856 au înființat Societatea „Unirea” și s-a numărat printre semnatarii protestului adresat Comisiei

speciale de supraveghere din Principate, ca urmare a falsificării alegerilor din 1857 pentru Divanul Ad-hoc.

Numeroasele luări de poziție în sprijinul realizării Unirii au culminat cu intervenția sa decisivă la desemnarea lui Alexandru Ioan Cuza ca Domnitor în furtunoasa întrunire a Partidei Naționale din 3/15 ianuarie 1859, desfășurată în Sala „Elefant” din Iași.

Numărându-se printre cei mai apropiați colaboratori ai noului Domn, N. Pisoski intră în armată unde va promova până la gradul de colonel adjutant și devine aghiotant lui Al. I. Cuza. L-a apreciat și l-a iubit atât de mult pe Cuza încât, după ce acesta a fost silit să abdice la 11 februarie 1866, l-a însoțit în exil la Viena.

S-a retras cu discreție la Botoșani în propria-i casă, unde a încetat din viață la 14 martie 1886. A fost înmormântat la cimitirul Eternitatea.

Referințe:

Predescu, Lucian, *Enciclopedia „Cugetarea”*, București, 1940, pag. 662;

Dogaru, Maria, *Din galeria participanților la lupta pentru Unire: Nicolae Pisoschi*, în „Hierarșus”, VII-VIII, Muzeul Județean Botoșani, Botoșani, 1989, pag. 405-414.

J. G. Calomeri - un TCV-ist de început de secol XX

ing. *Emanoil SĂVOIU*

De la J. G. Calomeri am două TCV-uri de început de secol XX, din care una este o maximă reușită cu Carol I.

Faptul că ambele au fost trimise la Montevideo (Uruguay) mă face să cred că de la acest colecționar ar

Fig. 1

Fig. 2

* Dobrescu, Dan N. - *Obliterări Daguin în România/Cachet Daguin en Roumanie 1890-1909*, AXA, 2007, 112 pag.

► ecouri ► ecouri ► ecouri ► ecouri ► ecouri ► ecouri ►

Bogdan Emanuel RĂDUȚ,
emy_radut@yahoo.com,
19 septembrie 2012, 7:50 PM

Stimate dle Dan N. Dobrescu,

Vă scriu câteva rânduri legat de revista pe care dvs o editați. Sunt un tânăr din Craiova. Am primit de la prof. Valentin Berezovschi trei numere din revista dvs și am pe inimă să vă scriu câteva rânduri. Din motive financiare, probabil lesne de înțeles, nu am și alte numere, deși m-aș fi bucurat să am toată colecția revistei și să vă scriu mult mai documentat opinia mea.

În primul rând calitatea revistei este excepțională. Vă felicit pentru design și pentru efortul depus. Formatul este accesibil, iar articolele sunt din cele mai variate. De remarcat, dle Dobrescu, este calitatea fo-

fi trebuit să rămână o colecție mare și interesantă.

Primul TCV (Fig. 1) ilustrează o paradă de 10 mai 1897, paradă condusă de „Generalul Comandat al Corpului 2 armată”. Ilustrata este francată cu două mărci poștale de 5 Bani *Spic de grâu* fără filigran și obliterate cu două ștampile Daguin tip „floare mare de accant” - BUCUREȘCI 15 SEP (1903 - late date*.

A doua piesă (Fig. 2) - una dintre primele maxime românești, este francată cu 5 Bani *Spic de grâu* fără filigran și este obliterată cu o ștampilă DAGUIN tip BUCUREȘTI EXPED. SCRIS. 7 FEB 1904*. Pentru a o franca cu 5 Bani și nu cu 10 bani, Calomeri a anulat cu cerneală

neagră, pe verso,
inscripția „ROMANIA
CARTA POSTALA”
scriind cu aceeași
cerneală „Imprimé”.

tografiilor și-a ilustrațiilor ce îmbogățesc revista. Iar faptul că articolele sunt scrise și-n alte limbi îi oferă o mare circulație. Ca tânăr istoric am văzut multe reviste, dar aceasta este de excepție.

Nu știu ce opinii au filatelisții consacrați, eu declarându-mă îndubitabil un amator, dar pentru efortul dvs aveți toată considerația. Vă repet, opiniile mele sunt legate doar de cele trei reviste pe care le am. Însă, nu contest faptul că și celelalte sunt la fel.

Vă doresc mult succes în continuare, la cât mai multe apariții și cât mai multe articole bune, și vă asigur de considerația mea pentru tot ceea ce înseamnă revista philatelica.ro.

Al dvs. cu respect,

Bogdan Emanuel Răduț
<http://emyradut.blogspot.com>

Între erori și greșeli pe întregurile poștale românești (VIII)

O carte poștală eronat machetată

ing. Aurel DIACONU

O carte poștală din 1974, cod 0313/74 Cd 4266 - Fig. 1¹ (oare cifra 13 din numărul de cod să aibă vreo importanță?) ne prezintă un exponat "la modă" din acea perioadă, aflat la Muzeul tehnic "Prof. ing. Dimitrie Leonida" din București sub care era notat *Lunahod 1 - deus pe Lună de stația Lunahod 21*. Până aici toate bune și frumoase. Toți împătimitii de tematica cosmos sau *explorări cosmice sau lunare* s-au bucurat de o nouă piesă. Dar, cercetând în amănunt cartea poștală, cunoscând și misiunile sovietice de explorare a Lunii din acea perioadă, încep să apară nedumeririle. Se știe că pe Lună au ajuns două vehicule Lunahod: Lunahod - 1 (Fig. 2, URSS Mi #3860) și Lunahod - 2 (Fig. 3, URSS Mi #4110), care au reprezentat la vremea respectivă vârful în robotica cosmică.

Aceste adevărate laboratoare, de mărime impresionantă, fiecare având respectiv: masa - 756 kg / 840 kg; lungime - 2,216 m; corpul central avea diametrul de 2,16 m; ecartamentul - 1,706 m; (și care la gabaritul lor puteau să găzduiască doi astronauți).

Lunahod - 1 a fost "deus" pe Lună în *Marea Ploilor* de stația Luna - 17 la 17 noiembrie 1970, funcționând până la 4 octombrie 1971. Lunahod - 2, versiune îmbunătățită a vehiculului precedent (dotat și cu o cameră TV suplimentară), a fost "deus" pe Lună în interiorul craterului *Le Monnier* de stația Luna - 21 la 16 ianuarie 1973, funcționând până în mai 1973.

Comparând imaginile din Fig. 1 cu cele din Fig. 2 și Fig. 3 constatăm că, este vorba **Lunahod - 2, deus pe Lună de stația Luna - 21** (o stație Lunahod - 21 așa cum rezultă din explicația de pe cartea poștală în discuție, nu a existat niciodată).

Greșeala a fost corectată în anul 1988 prin punerea în circulație a unei ștampile ocazionale².

Astfel în legătură cu cartea poștală în discuție, avem de-a face cu o greșeală de machetare, cine a făcut macheta nu avea habar de cercetările intense din acea perioadă privind explorarea Lunii.

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

¹ Tudor, Gheorghe V.; Biala, Dumitru C.; Popovici, Mihail; Roth, Paul Mircea - *Catalogul întregurilor poștale românești, vol. I - cărți poștale 1873-2000*, București 2000, p. 128

² Dobrescu, Dan N. - *Contribuții la evocarea unor evenimente 1985-2008*, AXA 2008, p. 30

Unificarea serviciilor poștale din Moldova și Muntenia

Asociația Filateliștilor din București a consemnat 150 de ani de la unificarea serviciilor poștale din Moldova și Muntenia 1862-2012 punând în circulație o ștampilă omagială la Oficiul poștal BUCUREȘTI 1, datată 14.08.2012.

De menționat că unificarea serviciilor poștale din Principatele Române a fost realizată printr-un decret al domnitorului Al. Ioan Cuza din 31 martie / 13 aprilie 1862. În fapt unificarea s-a realizat la data de 1 / 14 august 1862.

Plicul omagial, precum și ștampila ocazională, ilustrate alăturat, au fost machetate de dr. Ioan Daniliuc.

Dumitru F. DUMITRU

In memoriam

ing. Mircea-Nicolae PĂTRĂȘCOIU (1933-2012)

Cunoscutul filatelist Mircea Pătrășcoiu a plecat într-o lume mai dreaptă miercuri 19 septembrie 2012.

Ocupația favorită, în afara profesiunii de inginer minier (1957), a reprezentat-o activitatea poștalo-filatelică, *hobby* de care s-a îndrăgostit încă din perioada adolescenței.

Hobby-ul a început să se manifeste în 1947, la vârsta de 14 ani, când a cumpărat primul plic *Prima zi a emisiunii* (FDC).

Această pasiune și-a manifestat-o în activitățile de colecționare, studiere, expunere și publicistică.

A devenit membru al Asociației Filateliștilor din București - AFB (1965), distingându-se prin colecțiile de FDC-uri, tematică (pictură, floră și faună), cartofilie (cca 5.000 ilustrate), francaturi mecanice, literatură filatelice. A fost membru activ al Societății americane de francaturi mecanice - *Meter Stamp Society* (2004), președinte al Comisiei pentru literatură filatelice din cadrul FFR (2008-2012) și vice-președinte al Asociației filateliștilor feroviari din România - AFFR (1997), membru al Societății ziariștilor din România (2001).

Expozant, participant la peste 15 expoziții fila-

telice naționale, cu activitate publicistică filatelice ce s-a concretizat în șapte lucrări filatelice și peste 300 de articole publicate în 11 reviste și ziare, dintre care amintim: *Filatelica*, *Curierul filatelic*, *Filatelistul feroviar*, *Poștașul*, *Magazin de filatelie*, philatelica.ro. Dintre lucrările filatelice menționăm: *Catalog specializat al plicurilor și cartoarelor filatelice „Prima zi”* - 1999, *Catalog specializat al mărcilor poștale românești cu greșeli de machetare (1868-1998)* - 1998, *Bancă de articole - revista Filatelica (1954-2008)*, 2009. A colaborat la redactarea primului catalog internațional de francaturi mecanice. A părăsit această lume cu regretul că nu a depășit pragul de 100 de articole dedicate francaturilor mecanice.

A făcut parte din colegele de redacție ale revistelor *Filatelica* și *Filatelistul feroviar*.

Toți cei care l-au cunoscut îi vor păstra o vie amintire.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Remember

Retrospectivă Răzvan Popescu

ing. Emanoil SĂVOIU

La mijlocul lunii iulie a plecat dintre noi Răzvan Popescu - unul dintre cei mai importanți filateliști contemporani.

Viața acestuia s-a împletit cu filatelica încă din adolescență. Pe linie paternă s-a înrudit cu celebrul Mathescu-Sinaia de la care părintele său, tot filatelist, a moștenit o parte din cărțile poștale.

L-am cunoscut pe Răzvan când acesta era în clasa a V-a și avea o colecție mai mult sau mai puțin specializată de *Spic de grâu*. Spun aceasta deoarece avea colecția organizată pe filigrane, hârtie, danteluri, nuanțe, erori.

În timp a ajuns să aibă un exponat specializat *Spic de grâu* (în prezent colecția se află în proprietatea unui filatelist rezident în

România), un exponat tematic *Ski*, un exponat de întreguri poștale românești, expozate care au obținut medalii merituose la expoziții naționale și internaționale. A mai avut și o colecție poștală cu tematică feroviară, precum și colecții de cartofilie.

A publicat în diverse reviste zeci dacă nu sute de articole și a fost un respectat membru de juriu. Pentru lucrarea lui Kiriac Dragomir - *Ștampilografie poștală (România: 1822-1910)*, a desenat o parte din ștampile.

În anul 1996 s-a angajat la Conservatorul de timbre al Poștei române, iar din 2004 a fost șef de serviciu la Muzeul Național Filatelic - MNF. A fost expert atestat al Ministerului Culturii pentru filatelie.

Ironia sorții face ca acum câțiva ani să fie transferat de la MNF la o altă direcție a Poștei Române, deși era unul din cei doi singuri filateliști consacrați din personalul MNF. Aceeai soartă a făcut ca de la noul serviciu să primească într-o vineri preavizul de concediere, iar duminică dimineața să treacă în lumea celor drepti.

Plecarea dintre noi a acestui suflet nobil și cinstit creează un gol greu de umplut.

Remember

Nicoleta Diaconu

Sâmbătă 6 octombrie 2012 familia și prietenii au comemorat un an de la trecerea în lumea celor drepti a Nicoletei.

Noi, prietenii ei, simțim cu mare regret dispariția ei și ne consolăm cu gândul că de acolo de sus, din locul plin de lumină, ca un spirit bun, Nicoleta ne veghează în mod pozitiv existența noastră.

Dormi în pace și lumină draga noastră Nicoleta!

Aurora DOBRESCU

Fiare de călcat (II) - Colecții românești

Pressing irons (II) - Romanian collections

Data punerii în circulație: 01.09.2012.

Dimensiuni: mărcile poștale, 36x36 mm; coliță nedantelată, 143x124 mm; produs special (seria de șase mărci poștale și coliță nedantelată) 184x191 mm (în album filatelic).

Machetator: Ion CHIRESCU.

Prezentare: **coală** de 28 mărci poștale; **minicoală** de opt mărci poștale și o vinietă plasată central (rând 2, coloana 2); **coliță nedantelată**; **produs special** (în album filatelic).

Tipărit offset, la patru culori pe hârtie cromo-gumată (Anglia).

Tiraj: 255.500 (valoarea nominală de 0,80 L), 2.089.500 (valoarea nominală de 1,00 L), 185.500 (valoarea nominală de 1,20 L), 171.500 (valoarea nominală de 1,60 L), 21.000 (valoarea nominală de 5,00 L), 23.800 (valoarea nominală de 14,50 L), 7.800 colițe nedantelate, 500 blocuri - produs special (în album filatelic).

Set de două FDC-uri în tiraj de 400 plicuri echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z. cu negru și 500 plicuri (în album filatelic) echipate cu mărcile poștale ale emisiunii (mărcile poștale au atașate viniete tematice), numerotate și obliterate cu ștampila P.Z., cu roșu.

Ilustre maxime: 400 seturi (șase imagini).

Carton filatelic, în tiraj de 160 exemplare, echipat cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotat și obliterate cu ștampila P.Z.

Album filatelic, în tiraj de 500 exemplare, cuprinzând produsul special și setul de două FDC-uri echipate cu mărcile poștale ale emisiunii cu viniete tematice având ștampila P.Z. aplicată cu roșu. Ambele produse sunt numerotate cu roșu de la 001 la 500.

Date of issue: 01.09.2012.

Size: stamps, 36x36 mm; imperforated souvenir sheet, 143x124 mm; special product (set of 6 stamps and imperforated souvenir sheet) 184x191 mm (in philatelic album).

Designer: Ion CHIRESCU.

Page composition: **sheet** of 28 stamps; **small sheet** of eight stamps and one label; **imperforated souvenir sheet**; **special product** (in philatelic album).

Printing system: offset, in four colours on chromogummed paper - UK origin.

Run printing: 255,500 (0.80 L face value), 2,089,500 (1.00 L face value), 185,500 (1.20 L face value), 171,500 (1.60 L face value), 21,000 (5.00 L face value), 23,800 (14.50 L face value), 7,800 imperforated souvenir sheets, 500 blocks - special product (in philatelic album).

Two FDC's, into run printing of 400 envelopes equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark in black and 500 envelopes (in philatelic album) equipped with the stamps of the issue (the stamps have thematic labels attached), numbered and cancelled with the *first day* postmark in red.

Maxicards: 400 sets (six images).

Philatelic document, into a run printing of 160 copies, equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark.

The philatelic album, into a run printing of 500 pcs., equipped with a special product and the set of two FDC's, equipped with the stamps of the issue with thematic labels, having imprinted in red the *first day* postmark. Both products are numbered in red from 001 to 500.

Poșta Română - 150 de ani tradiție și modernitate

Romanian Post - 150 years of tradition and modernity

Date de punere în circulație: 24.09.2012.

Dimensiuni: mărcile poștale, 48x33 mm; bloc special, 165x160 mm; coliță nedantelată 143x107 mm.

Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU & Stan PELTEACU.

Prezentare: **coală** de 32 mărci poștale; **minicoală** cu opt mărci poștale de aceeași valoare și o vinietă plasată în poziție centrală (rând 2, coloana 2); **bloc special**, conținând cele două mărci poștale ale emisiunii; **coliță nedantelată**.

Tipărit offset, la patru culori pe hârtie cromo-gumată (Anglia).

Tiraj: 1.457.400 (valoarea nominală de 1,00 L), 18.360 (valoarea nominală de 8,10 L), 500 (bloc special), 9.000 (coliță nedantelată).

FDC în tiraj total de 800 plicuri, din care 300 plicuri echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate în negru și obliterate cu ștampila P.Z.; 500 plicuri (în album filatelic) echipate cu mărcile poștale ale emisiunii (mărcile poștale au atașate viniete laterale dreapta), numerotate în roșu și obliterate cu ștampila P.Z.

Carton filatelic, în tiraj de 160 exemplare, echipat cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotat și obliterate cu ștampila P.Z.

Album filatelic, în tiraj de 500 exemplare, care reunește blocul special cu cele două mărci poștale ale emisiunii cu manșete ilustrate și folio în trei culori și FDC-ul obliterate cu ștampila P.Z. în roșu. Ambele produse sunt numerotate în roșu de la 001 la 500.

Date of issue: 24.09.2012.

Size: stamps, 48x33 mm; special block, 165x160 mm; imperforated souvenir sheet, 143x107 mm.

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU & Stan PELTEACU.

Page composition: **sheet** of 32 stamps; **small sheet** of eight stamps and one label; **special block** of two stamps of the issue; **imperforated souvenir sheet**.

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 1,457,400 (1.00 L face value), 18,360 (8.10 L face value), 500 (special block); 9,000 (imperforated souvenir sheet).

FDC run printing: 800 envelopes, of which 300 envelopes equipped with the stamps of the issue, numbered in black and cancelled with the *first day* postmark; 500 envelopes (in philatelic album) equipped with the stamps of the issue (the stamps have labels attached on the right side), numbered in red and cancelled with the *first day* postmark.

Philatelic document, into a run printing of 160 copies, equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark.

The philatelic album, into a run printing of 500 pcs., which brings together the block of two stamps of the issue and folio in three colours and the FDC cancelled with the *first day* postmark in red. Both products are numbered in red from 001 to 500.

20 de ani de la încheierea tratatului de prietenie Româno - German

Date de punere în circulație: 04.10.2012.

Dimensiuni: marca poștală, 33x48 mm.

Machetator: I. G. STANCIU.

Prezentare: **coală** de 32 mărci poștale; **minicoală** cu opt mărci poștale și o vinietă plasată central (rând 2 - coloana 2).

Tipărit offset, la patru culori pe hârtie cromo-gumată (Anglia).

Tiraj: 65.600.

350 FDC-uri, echipate cu marca poștală a emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.

Carton filatelic, în tiraj de 160 exemplare, echipat cu marca poștală a emisiunii, numerotat și obliterate cu ștampila P.Z.

20 years since the conclusion of the Romanian-German friendship treaty

Date of issue: 04.10.2012.

Size: stamp, 33x48 mm.

Designer: I. G. STANCIU.

Page composition: **sheet** of 32 stamps; **small sheet** of eight stamps and one label.

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 65,600.

350 FDC's, equipped with the stamp of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark.

Philatelic document, into a run printing of 160 copies, equipped with the stamp of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark.

StampLand
Link to World

<http://www.stampland.net>

Prigoria
Merops apiaster
Bee eater

Egretta mică
Egretta garzetta
Little egret

Stârcul galben
Ardeola ralloides
The yellow heron

Gâsca cu gât roșu
Branta ruficollis
Goose with red neck

Pelicanul comun
Pelicanus onocrotalus
The pelican

Data punerii în circulație: 06.07.2012.

Dimensiuni: mărcile poștale, 52x42 mm; bloc, 196x108 mm (în album filatelic), coliță dantelată, 121x89 mm.

Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU & Stan PELTEACU.

Prezentare: **coală** de 20 mărci poștale; **minicoală** de nouă mărci poștale și o viniță, incluzând o manșetă ilustrată; **bloc** cu cele cinci mărci poștale ale emisiunii (în album filatelic); **coliță dantelată**.

Tipărit offset, la patru culori pe hârtie cromo-gumată (Anglia).

Tiraj: 56.500 (valoarea nominală de 1 L și 1,20 L), 36.500 (valoarea nominală 2,10 L), 17.900 (valoarea nominală 8,10 L și 9,10 L), 500 (bloc), 8.500 (coliță dantelată).

Set de două FDC-uri, în tiraj de 300 seturi, echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.

Ilustrate maxime: 500 seturi (5 imagini).

Carton filatelic, în tiraj de 160 exemplare, echipat cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotat și obliterate cu ștampila P.Z.

Album filatelic, în tiraj de 500 exemplare, numerotat cu roșu de la 001 la 500, care reunește blocul cu cele cinci mărci poștale ale emisiunii și un set de cinci ilustrate maxime.

Date of issue: 06.07.2012.

Size: stamps, 52x42 mm; block, 196x108 mm (in philatelic album), perforated souvenir sheet, 121x89mm.

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU & Stan PELTEACU.

Page composition: **sheet** of 20 stamps; **small sheet** of nine stamps and one label, including illustrated border; **block** of five stamps (in philatelic album), **perforated souvenir sheet**.

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 56,500 (1 L and 1.20 L face values), 36,500 (2.10 L face value), 17,900 (8.10 L and 9.10 L face values), 500 (block), 8,500 (perforated souvenir sheet).

Two FDC's, into run printing 300 sets, equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark.

Maxicards: 500 sets (5 images).

Philatelic document, into a run printing of 160 copies, equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark.

The philatelic album, into a run printing of 500 pcs., numbered in red from 001 to 500, which brings together the block of five stamps of the issue and a set of maxicards.

140 de ani de la inaugurarea liniei de cale ferată Tecuci-Bârlad

În data de 16.09.2012, în cadrul muzeului „Vasile Pârvan” din Bârlad a fost deschisă o expoziție dedicată evenimentului menționat în titlu. Manifestarea a cuprins exponate de filatelie, maximafilie, cartofilie și medalistică cu tematică feroviară aparținând colecționarului Gheorghe Căpitanu. Evenimentul s-a desfășurat în prezența colecționarilor bârlădeni, a invitaților din alte localități și a unui numeros public. Deosebit de onorantă a fost prezența conducerii Asociației Filateliștilor Feroviari din România în frunte cu președintele acesteia, dl Gabriel Mărgineanu. S. F. Tutova a marcat acest eveniment prin emiterea unui plic și a unei ștampile ocazionale datată 13.09.2012 (macheta C-tin Daniliuc) și a unei insigne aniversare (macheta Gh. Căpitanu).

Constantin DANILUIC

Al șaptelea caiet *Pe urmele unor expoziții*

Dan ȚĂRAN continuă periplul său intitulat *Pe urmele unor expoziții* și ne propune un nou caiet din acest ciclu, având ca motto *Ai, n-ai treabă, important e să-ți faci treaba bine*. Caietul este editat în mai 2012 la Leonberg (Germania) și se desfășoară pe 55 pagini, fiind realizat în regie proprie. Lucrarea este dedicată expozițiilor *FEMINA - AVIAȚIE - MEDICINĂ - TIMINDFIL*. Retrospectiva care ne-o propune autorul acoperă perioada 1979-1998.

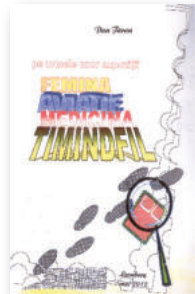
Lucrarea se adresează filateliștilor preocupați de istoria filateliei românești, fiind un mesaj pentru viitorime.

Din nou, apreciem ca meritoriu efortul autorului

de a rememora, folosind documente din presa vremii, încă o pagină din activitatea expozițională desfășurată la Timișoara.

Lucrarea poate fi accesată în format digital. Cei interesați în procurarea lucrării se pot adresa autorului, tel. 0049 715 229 124.

Serialul dlui Dan Țăran se apropie de sfârșit, a mai rămas de *tratat* doar subiectul *NATURA*. (dnd)

Ghicitori poștale

Ghicitoarea este o ramură a literaturii populare, de obicei în versuri, în care se prezintă în forma metaforică un obiect, o ființă sau un fenomen, cerându-se identificarea acestora prin asocieri logice. Ea mai poartă denumirea și de cimilitură.

Ghicitorile "poștale" sunt acelea la care răspunsul vine din zona activităților de poștă.

Din colecții de ghicitori vechi le-am ales pe cele mai interesante pentru amuzamentul iubitorilor poștei și ai filateliei:

*Sunt rotundă ca un ban
Și stau mândră pe divan.*

(*PECETE = ȘTAMPILĂ*)

*Am o găină pestriță
Duce vestea la Gheorghiță.*

(*SCRISORAREA*)

*Patru fug
Două atarnă.*

(*ȘI SURUGIUL
CALUL DE POȘTĂ*)

*Pe cine-l pupi în spate
Ca să plece departe?*

(*MARCA POȘTALĂ*)

*Tropa, tropa pe podele,
Tata ursul
După dânsul.*

(*ȘI DIGILENTĂ
CALUL DE POȘTĂ*)

ing. Mircea PĂTRĂȘCOIU

► licații ► auction ►

Christoph Gärtner Auktionen
http://www.auktionshaus-gaertner.de

David Feldman
http://www.davidfeldman.com

philatelica.ro
To access this journal click
http://www.philatelica.ro/revista.html

U.S. POSTAGE 44
ZAZZLE.COM

**Publicitate. Machete și negociere tarife
Advertising. Up-making and
publicity price list**

László KÁLLAI

e-mail: kallai_laszlo@yahoo.com

► Minimum charge €4.00. Six times for the price of five. Twelve times for the price of nine. Send text to László KÁLLAI, kallai_laszlo@yahoo.com and payment to Coriolan CHIRICHEȘ, e-mail: coriolan2006@yahoo.com

► **Taxa de mică publicitate (schimb filatelic, vânzare-cumpărare)** este de 0,20 € pentru fiecare cuvânt, dar nu mai puțin de 4,00 € - 20 de cuvinte. Pentru 6 apariții se plătesc 5 apariții, iar pentru 12 apariții se plătesc 9 apariții. Textul se trimite d-lui László KÁLLAI (kallai_laszlo@yahoo.com), iar contravaloarea anunțurilor de mică publicitate se achită d-lui Coriolan CHIRICHEȘ (coriolan2006@yahoo.com).

► schimb filatelic ► cumpărare ► vânzare ►

► philatelic exchange ► buy ► sell ►

► Cumpăr piese (pentru colecție OPEN) tematica (zona) Snagov (lac, pădure, canotaj, personalități asociate), mănăstirile Căldărușani și Țigănești (detalii în www.FundatiaSnagov.ro). Tel: 0722 601 830, e-mail: fundatia@snagov.ro

► Caut scrisoare sau fragment având aplicată ștampila ocazională IXeme Congres International de Medicine et de

Pharmacie Militaires, București 1937, dndobrescu_damnd@yahoo.com.

► Caut literatură (mă interesează inclusiv fotocopii) referitoare la emisiunea Ziariști-1920-Újságírók. Mă interesează articole din presa vremii, precum și materiale legate de Congresul Ziariștilor din Transilvania și Banat, respectiv Ottó Ámon. Contact: kallai_laszlo@yahoo.com

► Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor aparține autorilor.

► Responsabilitatea pentru conținutul anunțurilor (schimb, vând, cumpăr) revine exclusiv celor care au solicitat apariția

lor.

► Reproducerea parțială sau integrală a materialelor din revistă este permisă numai cu acordul scris al editorului.

► Manuscrisele spre publicare se transmit editorului: dndobrescu_damnd@yahoo.com

philatelica.ro este o marcă înregistrată sub nr. 101604

Tipărit la Director: Coriolan CHIRICHEȘ

Cap limpede: Coriolan CHIRICHEȘ

Redactor: Dumitru F. DUMITRU

Traduceri: Gilda ROȘCA, Florin PATAPIE-RAICU

Abonamente: coriolan2006@yahoo.com

Format electronic: <http://www.philatelica.ro/revista.html>

Femei în spațiu / Women in space

Fig. 13

Fig. 14

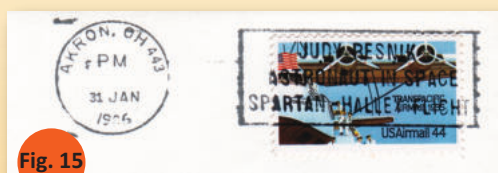

Fig. 15

Fig. 16

Fig. 18

Fig. 19

Fig. 20

Fig. 21

Fig. 22

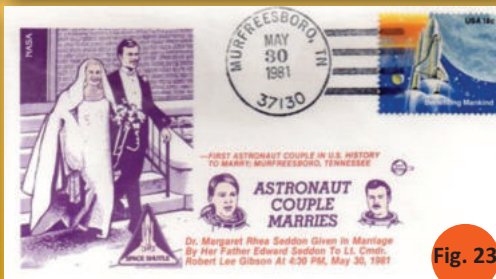

Fig. 23

Femei în spațiu cosmic / Women in space

Fig. 24

Fig. 25

Fig. 27

Fig. 29

Fig. 31

Fig. 26

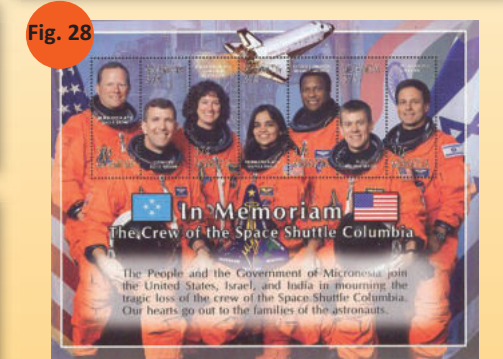

Fig. 28

Fig. 30

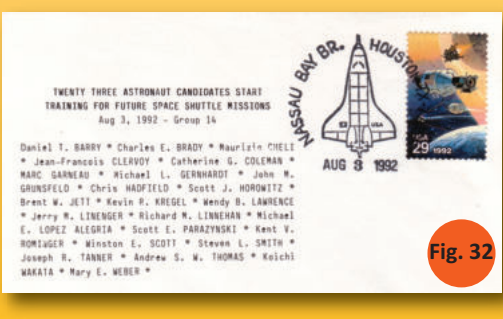

Fig. 32